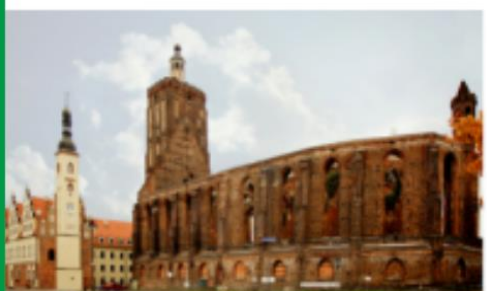

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030

Powiat Krośnieński
#7gmin1powiat

**Badania realizowane
na zlecenie:**

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Krośnie Odrzańskim
przy ul. Piastów 10B

Wykonawca badania:

Ośrodek Psychoprofilaktyki
Nowa Perspektywa
ul. Krasickiego 27/1
30-513 Kraków

Zespół badawczy:

mgr Ewelina Lapczyk
mgr Magdalena Cyran
mgr Ewa Ścigaj

Opracowano:

Listopad 2021 rok

Spis treści

WPROWADZENIE	6
METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII.....	7
UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII	9
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	12
DOKUMENTY EUROPEJSKIE	12
DOKUMENTY KRAJOWE	13
DOKUMENTY REGIONALNE.....	14
CHARAKTERYSTYKA POWIATU.....	15
POŁOŻENIE I DEMOGRAFIA.....	15
RYNEK PRACY.....	19
SYTUACJA GOSPODARCZA.....	22
GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA	24
KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	26
EDUKACJA	28
OCHRONA ZDROWIA	32
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	33
DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	34
POMOC SPOŁECZNA.....	35
POMOC SPOŁECZNA W GMINACH POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO.....	37
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KROŚNIE ODRZAŃSKIM	40
DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	42
WPROWADZENIE.....	42
METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH	44
CELE I OGÓLNE ZAŁOŻENIA BADANIA	44
PROBLEMATYKA BADANIA	45
WYBÓR METOD I TECHNIK BADAWCZYCH	47
DOBÓR PRÓBY.....	48
NARZĘDZIA BADAWCZE	48
ETYKA PROWADZONYCH BADAŃ	49
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	50
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	50
PROBLEM ALKOHOLOWY.....	53

PROBLEM NIKOTYNOWY.....	57
PROBLEM NARKOTYKOWY	59
PROBLEM PRZEMOCY	61
DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE.....	67
RYNEK PRACY.....	69
UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE.....	71
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	74
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	76
OSOBY STARSZE	78
ZDROWIE.....	81
WSPARCIE RODZIN	82
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	88
UBÓSTWO.....	88
BEZROBOCIE, PROMOCJA ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY	91
BEZDOMNOŚĆ.....	94
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA.....	95
MIEJSKI ZESPÓŁ ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	97
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	97
UZALEŻNIENIA.....	99
PRZEMOC W RODZINIE	105
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	108
PROBLEMY ZWIĄZANE Z ZAPEWNIENIEM OPIEKI DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW.....	112
STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA.....	116
PRZESTĘPCZOŚĆ	119
ANALIZA SWOT.....	121
CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	125
MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	126
KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	127
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII	148
SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII.....	148
SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII.....	149
MONITORING I EWALUACJA.....	150

WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII.....	150
OCENA RYZYKA.....	153
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	154
SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	156
BIBLIOGRAFIA	162

Wykaz skrótów:

- DPS** – Dom Pomocy Społecznej
G/MKRPA – Gminna/Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GUS – Główny Urząd Statystyczny
SJOG – samorządowe jednostki organizacyjne gmin (ośrodki kultury, sportu itp.)
KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii
KPP – Komenda Powiatowa Policji
MZON – Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO (ang. non-government organization) – organizacje pozarządowa
OPS – Ośrodki Pomocy Społecznej
PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PK – Punkty Konsultacyjne
POW – Powiatowy Ośrodek Wsparcia „Integracja”
POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna
PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX wieku były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, niktynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Powiatu. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Powiatu, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową zawierającą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ▶ ubóstwo,
- ▶ bezrobocie, promocja zatrudnienia oraz aktywizacja na lokalnym rynku pracy,
- ▶ bezdomność,
- ▶ niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba,
- ▶ uzależnienia,
- ▶ przemoc w rodzinie,
- ▶ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- ▶ problemy związane z zapewnieniem opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców,
- ▶ starzenie się społeczeństwa,
- ▶ przestępczość.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

METODYKA OPRAWYWANIA STRATEGII

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Powiat do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców jego pożądanego obrazu w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania powiatu w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- ▶ planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Powiatu, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- ▶ planowanie taktyczne (średniookresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;

- ▶ planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych³.

Obligatoryjny charakter strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy powiatu i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Spójna wizja powiatu w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

LP.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Powiecie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemów i potrzeb jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych i trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń powiatu jest Analiza SWOT, wskazująca na jego mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.
2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Powiat za sprawą realizacji celów wskazanych w niej, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wyszczególnienie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Powiatu. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.

³ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła finansowania, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.
---	---	---

Źródło: opracowanie własne

Strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi narzędzie, które służy instytucjom samorządowym i organizacjom pozarządowym w wspieraniu oraz wzmacnianiu potencjału społeczności lokalnej. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców i pracowników instytucji publicznych. Włączenie ich w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się *partycypacją społeczną*, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne oraz badania diagnozujące zagrożenia lokalne i potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do wykorzystania jej potencjału.

UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII

Opracowanie całościowej, spójnej i wieloletniej koncepcji rozwiązywania problemów społecznych powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurydyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1038), która w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.), stanowi, iż do zadań własnych powiatu o charakterze obligatoryjnym należy *opracowanie oraz realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*⁴.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki Państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
(Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735),
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego
i o wolontariacie
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1038).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 952),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 877),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości
i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 711),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 4),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
5. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2085),
6. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.),
9. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023
(M.P. z 2018 r. poz. 1007),
10. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”
(Dz. U. poz. 1061 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 38 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji
(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1108).

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, Kraju oraz Regionu. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- ▶ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- ▶ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- ▶ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- ▶ „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- ▶ „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- ▶ „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;

- ▶ „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- ▶ „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych;
- ▶ „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- ▶ „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- ▶ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski w zakresie średnio i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem. Jej głównym celem jest: *tworzenie warunków dla wzrostu dochodów Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym*.
- ▶ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, która jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Kładzie ona nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych terytoriów, a w szczególności wspomaga rozwój tych obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego lub utraciły funkcje społeczno-gospodarcze. Krajowa Strategia proponuje rozwiązania służące operacjonalizacji celów polityki regionalnej, a wraz z usprawnieniem mechanizmów i narzędzi koordynacji interwencji publicznej, szczególną wagę w systemie realizacji poświęca projektom strategicznym.

⁵ Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

- ▶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁶. W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:
 1. Wzrost zatrudnienia.
 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
 5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.
- ▶ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
 1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie,
 2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie,
 3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.
- ▶ Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki. Program obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 są: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030.

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

CHARAKTERYSTYKA POWIATU

POŁOŻENIE I DEMOGRAFIA

Powiat krośnieński położony jest w województwie lubuskim, w sąsiedztwie powiatów: słuwickiego, sulcińskiego, świebodzińskiego, zielonogórskiego oraz żarskiego. Dodatkowo Powiat graniczy z Niemcami, a jego powierzchnia obejmuje 1 391 km². Siedzibą administracyjną Powiatu jest miasto Krosno Odrzańskie.

Rysunek 1. Mapa powiatu krośnieńskiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

W skład Powiatu wchodzi 5 gmin wiejskich: Maszewo, Dąbie, Bytnica, Bobrowice, Gubin, 1 gmina miejska: Gubin oraz 1 gmina miejsko-wiejska Krosno Odrzańskie. Pod względem powierzchni największą część Powiatu stanowi gmina wiejska Gubin – jej obszar zajmuje 379,6 km². Na drugim miejscu pod względem powierzchni znajduje się gmina wiejska Maszewo (214,0 km²), natomiast na trzecim gmina Krosno Odrzańskie (212,4 km²). Najmniejszą gminą tworzącą powiat krośnieński jest miasto Gubin, którego obszar zajmuje 1,5% powierzchni (20,7 km²).

Tabela 2. Powierzchnia gmin znajdujących się na terenie powiatu krośnieńskiego

gmina	powierzchnia w km ²	obszar powiatu (w %)
gmina Krosno Odrzańskie	212,4	15,2
miasto Gubin	20,7	1,5
gmina Gubin	379,6	27,3
gmina Bobrowice	184,9	13,3
gmina Bytnica	208,7	15,0
gmina Dąbie	170,9	12,3
gmina Maszewo	214,0	15,4

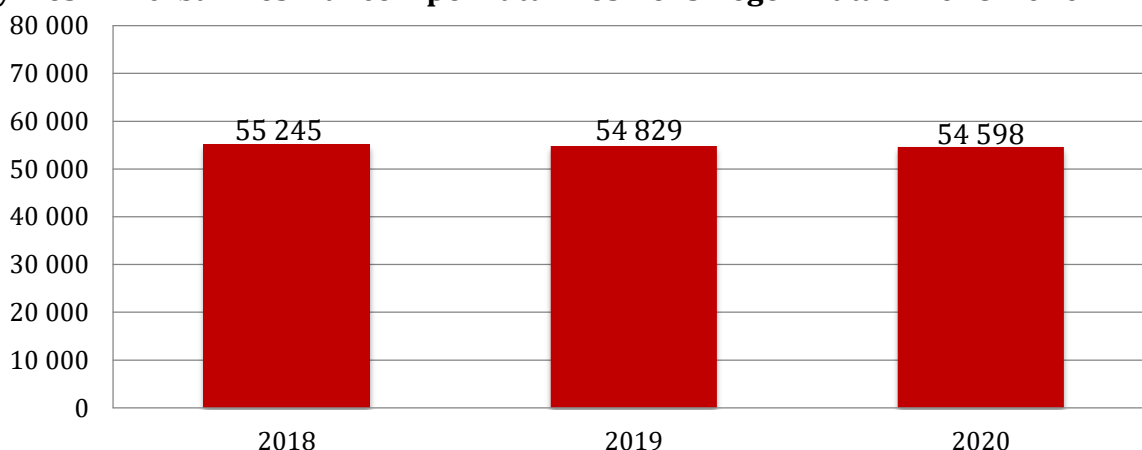
Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwi wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Powiat krośnieński zamieszkuje 54 598 osób (stan na 31.12.2020 roku). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców zwiększyła się o 647 osób, czyli o 1,2% w stosunku do 2018 roku. Szczegółowe dane statystyczne przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

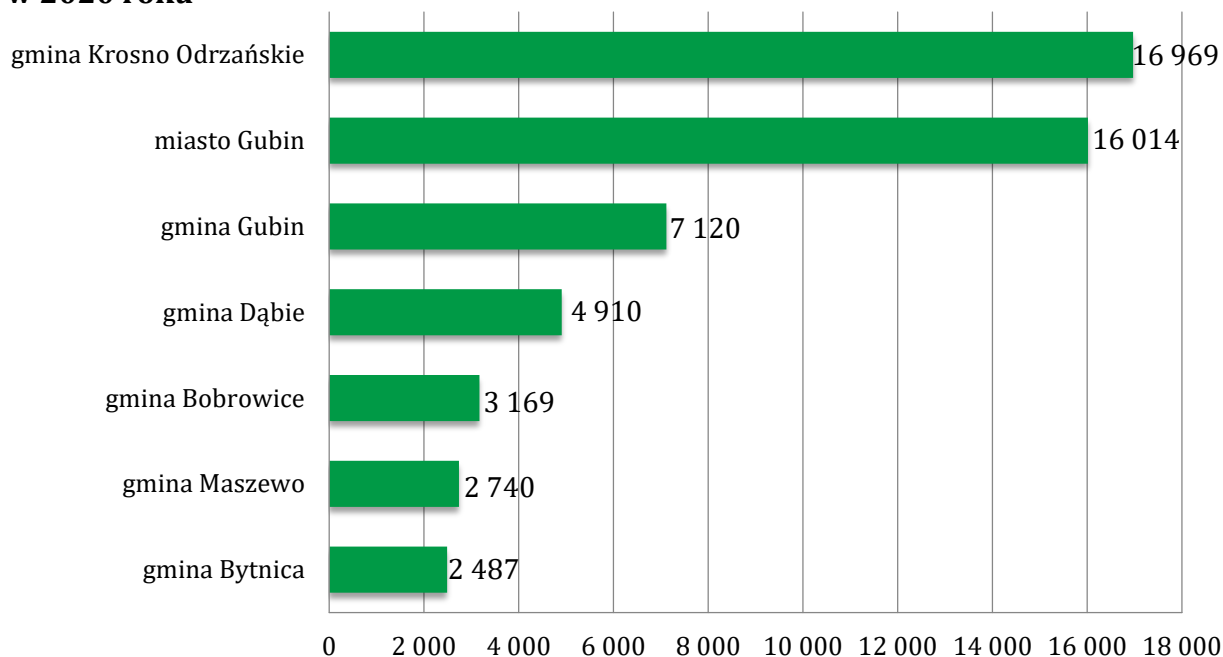

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rozpatrując populację Powiatu z podziałem na poszczególne gminy widzimy, że jej największą część zamieszkuje gminę Krosno Odrzańskie (16 969 mieszkańców) oraz miasto Gubin, które liczy 16 014 osób. Na trzecim miejscu znajduje się gmina Gubin z zamieszkującymi ją 7 120 osobami, natomiast na czwartym gmina Dąbie – na jej obszarze mieszka 4 910 osób. Najmniejsza liczba osób zamieszkuje gminę Bytnica (2 487 osób) oraz Maszewo (2 740 osób).

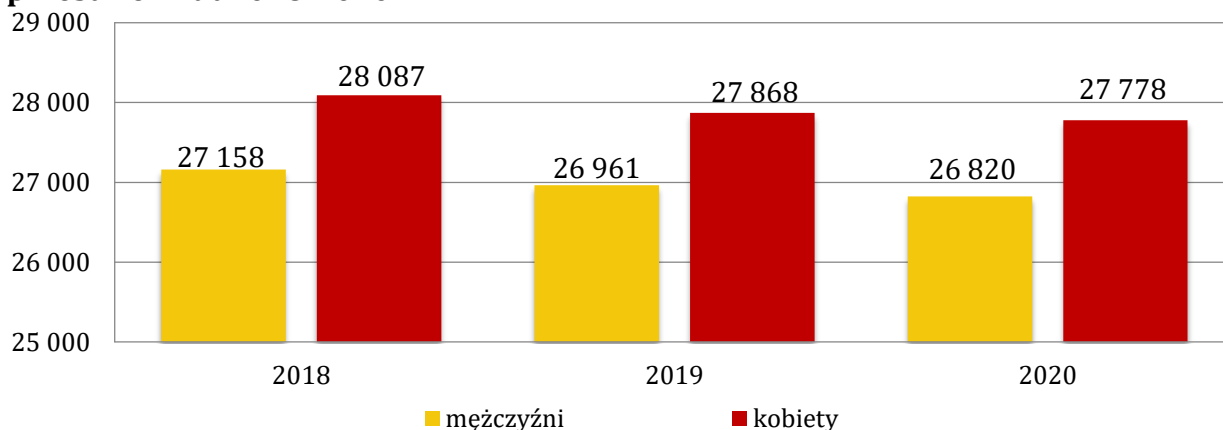
Wykres 2. Liczba mieszkańców powiatu krośnieńskiego w podziale na gminy w 2020 roku

Źródło: Raport o stanie Powiatu Krośnieńskiego za 2020 rok

Liczba ludności Powiatu jest zróżnicowana pod względem płci – na jego terenie zamieszkuje 26 820 mężczyzn, którzy stanowią 49,1% populacji oraz 27 778 kobiet (50,9%). Współczynnik feminizacji w powiecie wynosi 104, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety. W województwie lubuskim współczynnik ten był nieco wyższy i wynosił 106 (stan na 31.12.2020 roku).

Wykres 3. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących powiat krośnieński na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Powiecie ujemny i wynosi -194 (stan na koniec 2020 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -3,53 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2018-2020 przyrost naturalny na terenie Powiatu był zawsze ujemny. Najniższy odnotowany został w 2020 roku (-194).

Tabela 3. Przyrost naturalny w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
urodzenia żywe	546	526	433
zgony	586	584	627
przyrost naturalny	-40	-58	-194

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największy przyrost naturalny na 1000 ludności w 2020 roku odnotowany został w gminie Maszewo, gdzie przyjął wartość dodatnią i wyniósł 1,78, z kolei najniższą wartość współczynnika odnotowano w gminie Dąbie, gdzie kształtowała się na poziomie -6,11. Szczegółowe dane dotyczące przyrostu naturalnego na 1000 ludności w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego zostały zaprezentowane w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminach należących do powiatu krośnieńskiego w 2020 roku

gmina	przyrost naturalny na 1000 ludności
gmina Maszewo	1,78
gmina Bytnica	-2,01
gmina Gubin	-3,50
miasto Gubin	-3,68
gmina Krosno Odrzańskie	-4,20
gmina Bobrowice	-5,68
gmina Dąbie	-6,11

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Struktura ludności w powiecie krośnieńskim według ekonomicznych grup wieku w roku 2020 przedstawia się następująco:

- ▶ 17,2% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym – do 17 roku życia;
- ▶ 60,8% mieszkańców Powiatu jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- ▶ 22,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela przedstawia udział ludności według ekonomicznych grup wieku w powiecie krośnieńskim. Na przestrzeni lat 2018-2020 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (o 1,6 pp.) i nieznaczny spadek osób w wieku przedprodukcyjnym (o 0,2 pp.) w ogólnej liczbie ludności. Jednocześnie można zauważyć, że odsetek osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się na przestrzeni lat 2018-2020 o 1,3 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w powiecie krośnieńskim prezentuje się nieco odmiennie od wskaźników w województwie lubuskim. Na jego terenie 18,1% osób jest w wieku przedprodukcyjnym, 59,8% w wieku produkcyjnym, a 22,1% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 5. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w powiecie krośnieńskim w latach 2018-2020 (w procentach)

wyszczególnienie	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	17,4	17,2	17,2
wiek produkcyjny	62,1	61,5	60,8
wiek poprodukcyjny	20,5	21,3	22,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2020 roku zarejestrowano 534 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 615 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych dla powiatu krośnieńskiego było ujemne i wyniosło -81. W tym samym roku odnotowano 36 zameldowań z zagranicy oraz 14 wymeldowań za granicę – daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 22. Na przestrzeni omawianych lat zarówno saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ulegało wahaniom.

Tabela 6. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w powiecie krośnieńskim w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
saldo migracji wewnętrznych	-167	-232	-81
saldo migracji zagranicznych	-16	-9	22

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

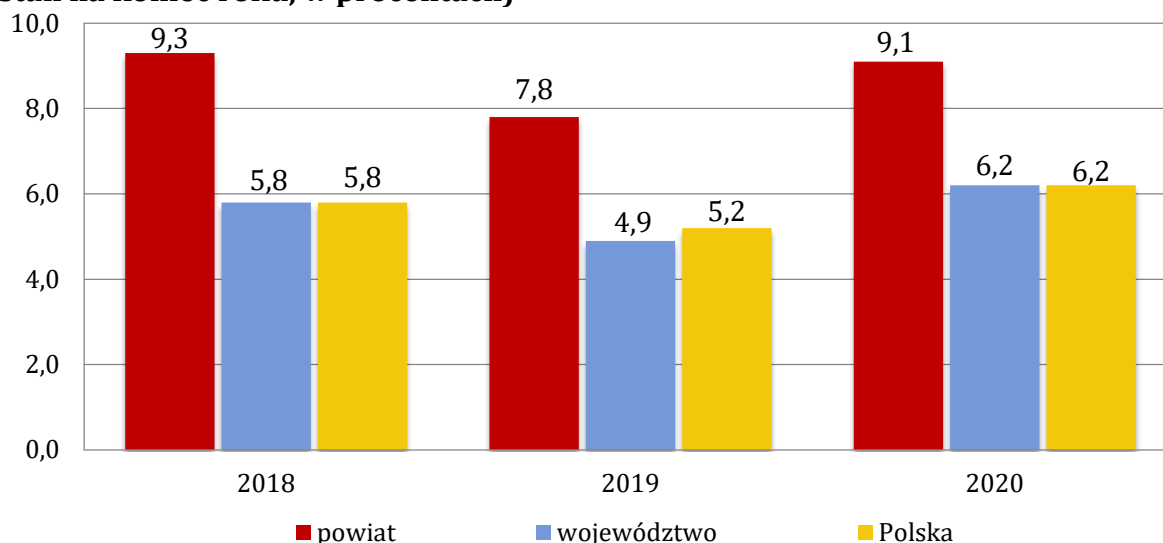
RYNEK PRACY

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji). Kolejny wykres przedstawia wartość stopy bezrobocia w powiecie krośnieńskim, województwie lubuskim oraz w całej Polsce. W 2020 roku wynosiła ona w powiecie 9,1%, a więc była znacznie wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie i w całym kraju (po 6,2%). Na przestrzeni lat 2018-2019 stopa bezrobocia w powiecie krośnieńskim uległa zmniejszeniu (o 1,5 pp.), podobnie jak ma to miejsce w całym województwie i w Polsce. W 2020 roku nastąpił jej nagły wzrost – w porównaniu do 2019 roku różnica kształtowała się na poziomie 1,3 pp.

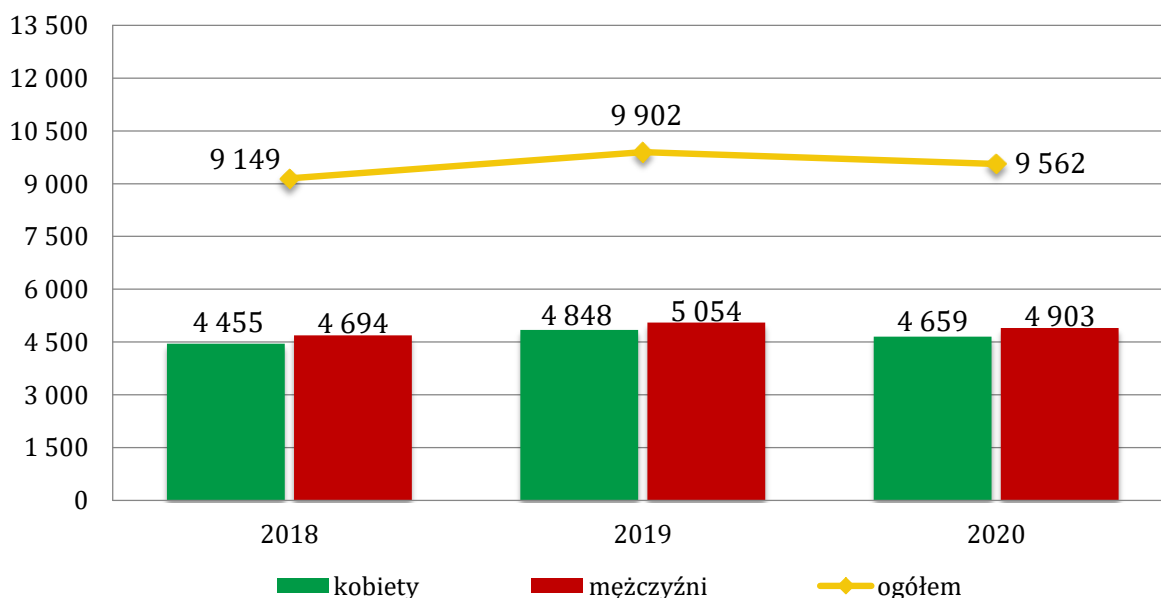
Wykres 4. Stopa bezrobocia w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020 w porównaniu do województwa lubuskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://krosnoodrzańskie.praca.gov.pl/>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2020 rok, w powiecie krośnieńskim na 1000 mieszkańców pracowało 175 osób⁷. Wszystkich pracujących osób w 2020 roku było 9 562, z czego 51,2% stanowili mężczyźni (4 903 osoby), a 48,7% kobiety (4 659 osób). W porównaniu do 2018 roku liczba osób pracujących zwiększyła się o 4,5% (413 osób).

Wykres 5. Liczba osób pracujących w podziale na płeć w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

⁷ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Dzieli on zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy). Zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców. Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie).

Z przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych wynika, że do grupy zawodów maksymalnie deficytowych (brak bezrobotnych) w powiecie krośnieńskim w 2019 roku należy zaliczyć: robotników przetwórstwa surowców roślinnych, urzędników do spraw świadczeń społecznych, policjantów, pracowników obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowanych, instruktorów fitness i rekreacji ruchowej, agentów sprzedaży bezpośredniej, rybaków i zbieraczy pracujących na własne potrzeby, rolników upraw mieszanych, agentów ubezpieczeniowych, ankieterów, ładowaczy nieczystości, kierowników do spraw finansowych, maklerów aktywów finansowych, pozostałych pracowników zajmujących się sprzątnięciem, lektorów języków obcych, operatorów maszyn do produkcji wyrobów gumowych, operatorów urządzeń pakujących, specjalistów z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowanych, sekretarzy medycznych i pokrewnych, operatorów wprowadzania danych, pracowników obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, rybaków śródlądowych, gońców, bagażowych i pokrewnych.

Do zawodów deficytowych zaliczamy: robotników wykonujących prace proste polowe, lekarzy weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji, kontrolerów (sterowniczych) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowanych, pracowników usług domowych, lekarzy bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia, kierowników w handlu detalicznym i hurtowym, kierowników do spraw budownictwa, właścicieli sklepów, specjalistów do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, asystentów nauczycieli, specjalistów do spraw reklamy i marketingu, magazynierów i pokrewnych, tynkarzy i pokrewnych, czyścicieli pojazdów.

Niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych występuje w zawodach maksymalnie nadwyżkowych takich jak: praczki ręczne i prasowacze, blacharze, inżynierowie, inżynierii środowiska, operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani, pielęgniarki z tytułem specjalisty, obuwnicy i pokrewni, takielarze i monterzy konstrukcji linowych, operatorzy maszyn wykańczalniczych wyrobów włókienniczych oraz zawodach nadwyżkowych: recepcjoniści hotelowi, technicy rolnictwa i pokrewni, fryzjerzy, szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych, monterzy izolacji, spawacze i pokrewni, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani⁸.

⁸ Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie krośnieńskim w 2019 roku

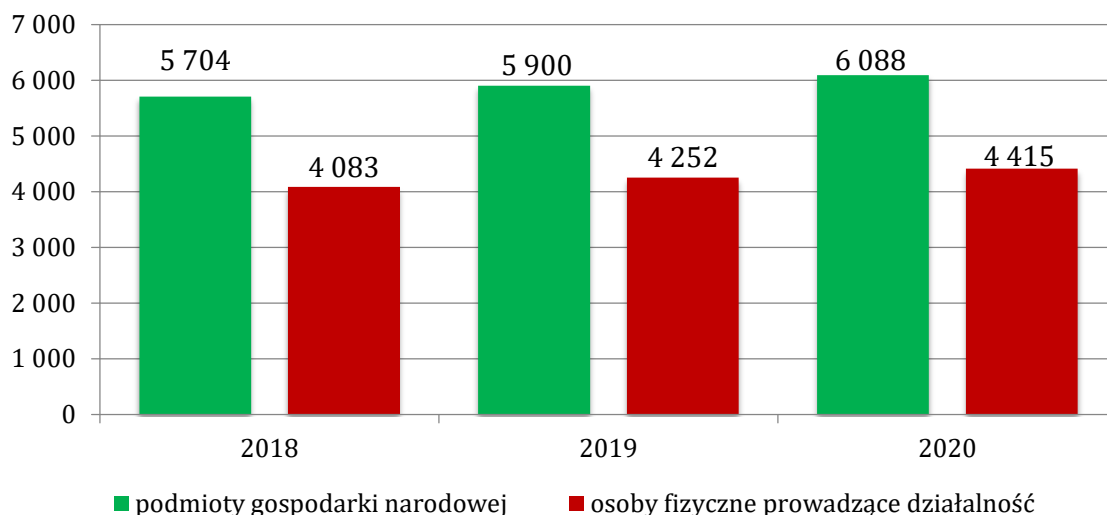

SYTUACJA GOSPODARCZA

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W powiecie krośnieńskim pod koniec 2020 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 6 088 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 4 415. Podobnie sytuacja wyglądała w 2019 roku, kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 4 252, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 5 900. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w powiecie systematycznie się zwiększała – w stosunku do 2018 roku nastąpił wzrost o 4,5%.

Wykres 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2018-2020 w powiecie krośnieńskim

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na przestrzeni ostatnich lat najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w mieście Gubin – 2 319. Gmina Krosno Odrzańskie ukształtowała się na drugim miejscu pod względem ich liczby (2 030 podmiotów), natomiast najmniej podmiotów odnotowano w gminie Bytnica (180). W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON zwiększała się we wszystkich gminach powiatu krośnieńskiego. Najmniejszy wzrost liczby podmiotów odnotowany został w gminie Maszewo (1,5%), natomiast największy w mieście Gubin (5,6%).

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	197	195	200
gmina Bytnica	160	168	180
gmina Gubin	519	566	612
miasto Gubin	2 195	2 252	2 319
gmina Krosno Odrzańskie	1 983	2 015	2 030
gmina Bobrowice	239	248	270
gmina Dąbie	441	456	477

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z kolejną tabelą, prywatna działalność gospodarcza w powiecie krośnieńskim koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawie pojazdów samochodowych (1 142 podmioty). Ważnymi sekcjami są również: budownictwo (1 090 podmiotów), przetwórstwo przemysłowe (349 podmiotów) oraz transport i gospodarka magazynowa (305 podmiotów). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z górnictwem i wydobywaniem (2 podmioty), z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją (15 podmiotów).

Tabela 8. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w powiecie krośnieńskim (stan na koniec 2020 roku)

sekcja	liczba
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - sekcja G	1142
budownictwo - sekcja F	1090
przetwórstwo przemysłowe - sekcja C	349
transport i gospodarka magazynowa - sekcja H	305
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - sekcja M	283
opieka zdrowotna i pomoc społeczna - sekcja Q	222
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - sekcja I	150
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo - sekcja A	145
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - sekcja N	130
działalność finansowa i ubezpieczeniowa - sekcja K	90
informacja i komunikacja - sekcja J	69
edukacja - sekcja P	52
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją - sekcja R	45
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości - sekcja L	34

dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją - sekcja E	15
górnictwo i wydobywanie - sekcja B	2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w powiecie krośnieńskim według klas wielkości to mikro przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 5 909 (stan na koniec 2020 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w powiecie 145. Działalność prowadzi również 30 średnich przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników oraz 4 duże przedsiębiorstwa z ponad 250 zatrudnionymi osobami.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie powiatu krośnieńskiego według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w powiecie krośnieńskim to łącznie 19 693 nieruchomości (stan na koniec 2019 roku). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w całym powiecie w 2019 roku kształtowała się na poziomie 76,8 m². Na przestrzeni omawianych lat można zauważyć spadek liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych, który wyniósł 25%.

Odnotowany został również niewielki wzrost liczby mieszkań oraz przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania. W 2019 roku na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonowało 226 lokali socjalnych – to o 3,6% więcej niż w 2017 roku.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba mieszkań	19 380	19 593	19 693
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	76,5	76,6	76,8
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	5 838	5 070	4 378
liczba lokali socjalnych	218	225	226

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba mieszkań przypadających na każdy 1 000 mieszkańców w powiecie krośnieńskim jest niższa w porównaniu do ich liczby w województwie lubuskim (stan na koniec 2019 roku). W powiecie są to 359,2 mieszkania, z kolei w całym województwie – 376,6. Można zauważyć, że z roku na rok systematycznie wzrasta liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców zarówno w całym powiecie, jak i w gminach do niego należących. Analizując poszczególne gminy w aspekcie mieszkalnictwa można zauważyć, że w 2019 roku najwięcej mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców odnotowanych zostało w mieście Gubin (379,9) i w gminie Krosno Odrzańskie (379,7), natomiast najmniej w gminie Gubin (301,9) i Dąbie (309,0). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 10. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w powiecie krośnieńskim, w poszczególnych gminach oraz województwie lubuskim w latach 2017-2019

gmina	2017	2018	2019
województwo lubuskie	366,7	371,6	376,6
powiat krośnieński	349,1	354,7	359,2
gmina Maszewo	322,5	324,7	330,1
gmina Bytnica	361,5	363,1	366,2
gmina Gubin	293,8	297,9	301,9
miasto Gubin	372,7	377,1	379,9
gmina Krosno Odrzańskie	364,6	373,2	379,7
gmina Bobrowice	353,9	357,9	363,1
gmina Dąbie	300,3	305,1	309,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Charakterystykę instalacji techniczno-sanitarnych w powiecie krośnieńskim według danych prezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny z 2019 roku przedstawiono w kolejnej tabeli. Z danych wynika, że mieszkania wyposażone w wodociąg w całym powiecie stanowiły 96,7% ogółu mieszkań, natomiast z dostępem do łazienki – 90,9%. Rozpatrując tą kwestię z podziałem na poszczególne gminy wchodzące w skład Powiatu można zauważyć, że do wodociągu podłączonych było 99,7% mieszkań w mieście Gubin, 99,0% w gminie Krosno Odrzańskie, natomiast 97,4% w gminie Dąbie. Najmniejszy udział mieszkań podłączonych do sieci wodociągowej znajduje się w gminie Maszewo 88,5%.

Wyposażonych w łazienkę było natomiast 95,5% mieszkań w gminie Krosno Odrzańskie, 93,9% mieszkań w mieście Gubin, natomiast w całym powiecie krośnieńskim – 90,9% mieszkań.

W przypadku instalacji wodociągowej powiat krośnieński oraz przynależne do niego gminy charakteryzują się wysokim stopniem dostępności do omawianej instalacji techniczno-sanitarnej. Nieco mniejszy odsetek budynków mieszkalnych jest wyposażonych w łazienkę – zarówno na terenie całego Powiatu, jak i w gminach do niego przynależących. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11. Mieszkania wyposażone w wodociąg i łazienkę w powiecie krośnieńskim z podziałem na poszczególne gminy w 2019 roku (w procentach)

gmina	wodociąg	łazienka
powiat krośnieński	96,7	90,9
gmina Maszewo	88,5	80,7
gmina Bytnica	95,4	84,5
gmina Gubin	89,1	80,5
miasto Gubin	99,7	93,9
gmina Krosno Odrzańskie	99,0	95,5
gmina Bobrowice	90,0	84,2
gmina Dąbie	97,4	87,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturalną w każdej z gmin powiatu krośnieńskiego prowadzą przede wszystkim Ośrodki Kultury, Biblioteki Publiczne wraz z licznymi filiami, a także świetlice. Szczegółowe dane dotyczące infrastruktury kulturalnej w poszczególnych gminach znajdują się w kolejnej tabeli.

Tabela 12. Infrastruktura i zasoby kulturalne na terenie powiatu krośnieńskiego z podziałem na poszczególne gminy

gmina	Infrastruktura kulturalna
gmina Maszewo	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kluby Sportowe „Nafta” Rybaki, UKS „Maszewiak”. ▶ Gminna Biblioteka Publiczna.
gmina Bytnica	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gminna Biblioteka Publiczna.
gmina Gubin	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Biblioteka Gminna.
miasto Gubin	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gubiński Dom Kultury. ▶ Miejska Biblioteka Publiczna w Gubinie. ▶ Miejski Ośrodek Sportu w Gubinie.
gmina Krosno Odrzańskie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Centrum Artystyczno-Kulturalne „ZAMEK” w Krośnie Odrzańskim. ▶ Mediateka – Biblioteka Publiczna w Krośnie Odrzańskim wraz z filiami w Osiecznicy, Radnicy oraz Wężyskach. ▶ Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim.
gmina Bobrowice	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gminna Biblioteka Publiczna w Bobrowicach. ▶ Świetlica Wiejska w Bobrowicach. ▶ Gminny Ośrodek Kultury w Bobrowicach.
gmina Dąbie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbiu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych gmin

Organizacją zajęć sportowych, imprez oraz utrzymaniem bazy sportowo-rekreacyjnej zajmują się prowadzone przez samorządy gminne ośrodki sportu, a także kluby sportowe. W skład infrastruktury sportowo-rekreacyjnej powiatu krośnieńskiego wchodzi m.in.: stadiony, hale sportowe, boiska, sale gimnastyczne, korty tenisowe, centra sportowo-rekreacyjne, wielofunkcyjne boiska, siłownie oraz place zabaw. Do istotnych obiektów sportowych powiatu krośnieńskiego zaliczają się:

1. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim, w skład którego wchodzi takie obiekty jak:
 - ▶ stadion,
 - ▶ centrum rekreacyjne z kręgielnią, kortem do squasha, dwoma profesjonalnymi stołami bilardowymi, polem namiotowym i wypożyczalnią rowerów,
 - ▶ hala sportowo-widowiskowa o wymiarach 30x48m, z wytyczonymi boiskami do gry w piłkę ręczną, siatkówkę (3 boiska), badmintona, tenisa ziemnego, koszykówkę. W budynku hali sportowo-widowiskowej znajduje się siłownia, sala taneczna i fitness oraz sauna, w sąsiedztwie hali – boisko do siatkówki, koszykówki i piłki ręcznej, skatepark, bieżnia 60 m, rzutnia i skocznia w dal,
 - ▶ 2 siłownie plenerowe,
 - ▶ port rzeczny,
 - ▶ kąpielisko w Łochowicach.

2. Miejski Ośrodek Sportu w Gubinie, w skład którego wchodzi takie obiekty jak:
 - ▶ kryta pływalnia (basen sportowy, basen do nauki pływania, zjeżdżalnia o długości 60 m oraz hydromasaże),
 - ▶ stadion,
 - ▶ obiekty rekreacyjno-sportowe m.in.: skatepark, place zabaw dla dzieci z urządzeniami zabawowymi, teren do nauki jazdy na rowerkach, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej, piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki siatkowej plażowej i tenisa ziemnego.
3. Sieć boisk sportowych znajdujących się na terenach gmin, w tym boiska wielofunkcyjne wybudowane w ramach rządowego programu ORLIK.
4. Hale i boiska sportowe przy szkołach.

EDUKACJA

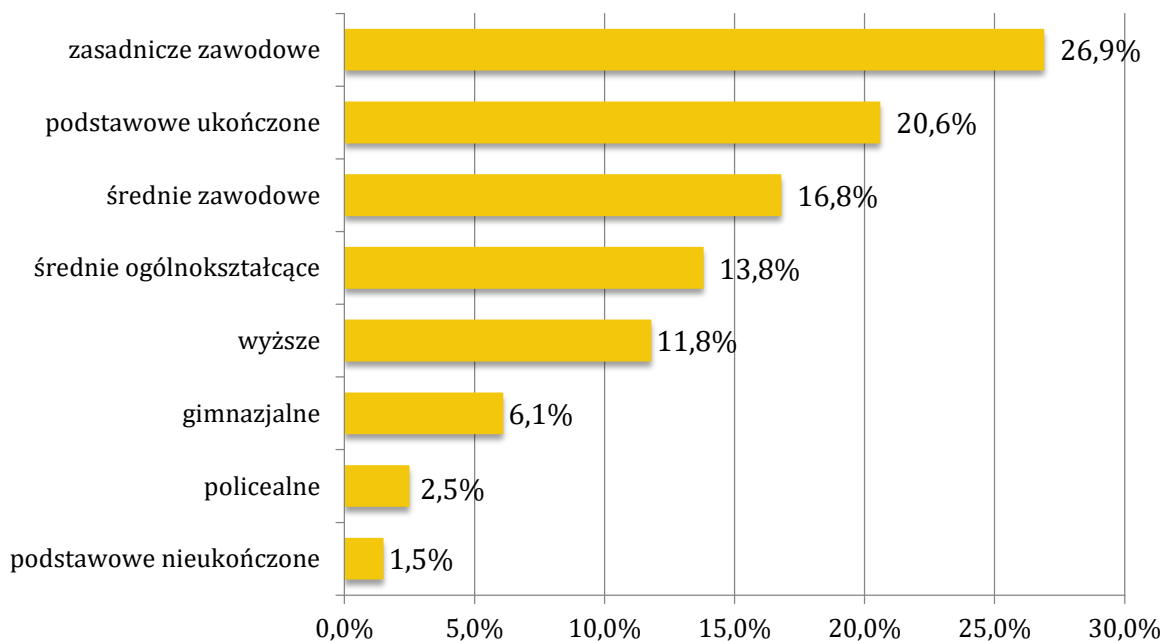
Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców powiatu krośnieńskiego przedstawia się następująco

- ▶ 11,8% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- ▶ 2,5% wykształcenie policealne,
- ▶ 13,8% średnie ogólnokształcące,
- ▶ 16,8% średnie zawodowe,
- ▶ 26,9% zasadnicze zawodowe,
- ▶ 6,1% gimnazjalne,
- ▶ 20,6% podstawowe ukończone,
- ▶ 1,5% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całej Polski i województwa lubuskiego, mieszkańcy powiatu krośnieńskiego mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Powiecie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (23,1%) oraz zasadnicze zawodowe (20,5%). W przypadku mężczyzn, najczęściej posiadają oni wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,6%) oraz podstawowe ukończone (18%). Należy zwrócić uwagę, że na przestrzeni ostatnich lat w całej Polsce nastąpił wzrost popularności kształcenia na poziomie wyższym, dlatego też najświeższe dane mogą prezentować nieco lepszy poziom wykształcenia mieszkańców powiatu krośnieńskiego.

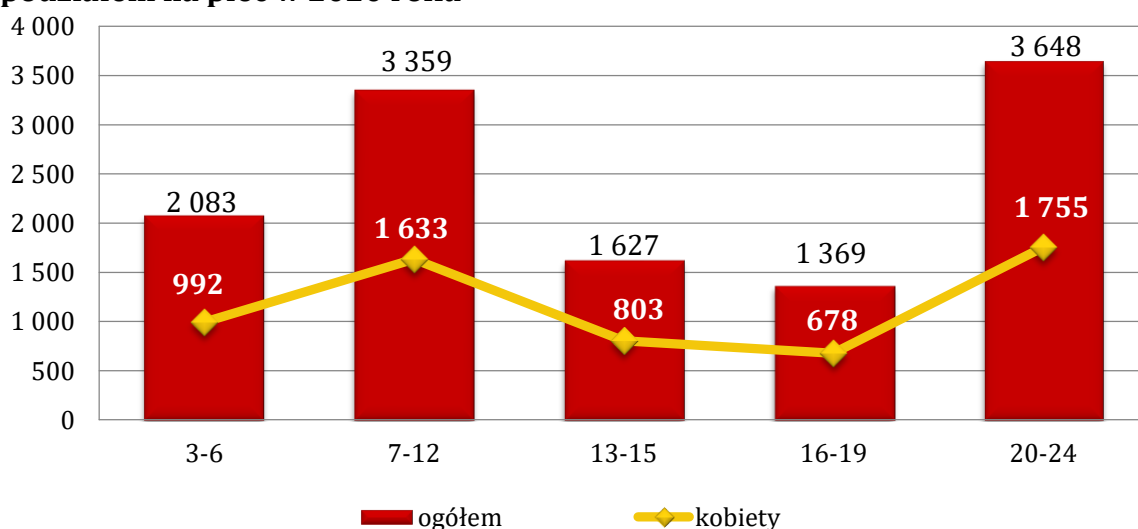
Wykres 7. Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu krośnieńskiego według danych Narodowego Spisu Powszechnego

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 12 086 mieszkańców powiatu krośnieńskiego, w tym 48,5% stanowiły kobiety, a 51,5% mężczyźni. Rozpatrując tą kwestię z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe można zauważyć, że w przedmiotowym roku najwięcej osób miało 20-24 lata (3 648 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby w wieku 7-12 lat (3 359 osób), natomiast na trzecim miejscu osoby mające 3-6 lat (2 083 osoby). Ludność Powiatu według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje wykres poniżej.

Wykres 8. Ludność powiatu krośnieńskiego według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Poniższa tabela przedstawia ludność gmin należących do powiatu krośnieńskiego według edukacyjnych grup wieku w 2020 roku. Z prezentowanych danych wynika, że w gminie Krosno Odrzańskie (3 810), mieście Gubin (3 505) oraz gminie Gubin (1 669) jest najwięcej mieszkańców będących w wieku potencjalnej nauki. We wszystkich gminach powiatu krośnieńskiego, oprócz gmin Bobrowice i Gubin przeważają mieszkańcy mający 7-12 lat.

Tabela 13. Ludność gmin należących do powiatu krośnieńskiego według edukacyjnych grup wieku w 2020 roku

gmina	3-6	7-12	13-15	16-19	20-24	ŁĄCZNIE
gmina Maszewo	95	175	83	104	164	621
gmina Bytnica	113	167	87	76	140	583
gmina Gubin	237	440	224	286	482	1 669
miasto Gubin	628	916	471	605	885	3 505
gmina Krosno Odrzańskie	686	1138	500	553	933	3 810
gmina Bobrowice	135	191	93	105	198	722
gmina Dąbie	209	386	172	197	344	1 485

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2020 roku powiat krośnieński był organem prowadzącym dla następujących jednostek oświatowych:

- ▶ Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. Stanisława Staszica w Gubinie,
- ▶ Europejskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie,
- ▶ Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Konopnickiej w Gubinie,
- ▶ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gubinie,
- ▶ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Władysława Broniewskiego w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Zespół Szkół Specjalnych w Krośnie Odrzańskim.

Poniższa tabela przedstawia placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu krośnieńskiego.

Tabela 14. Wykaz placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy powiatu krośnieńskiego

gmina	Infrastruktura kulturalna
gmina Maszewo	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza w Maszewie, ▶ Szkoła Podstawowa w Gętowicach, ▶ Przedszkole Publiczne w Maszewie.
gmina Bytnica	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szkoła Podstawowa w Bytnicy, ▶ Przedszkole Samorządowe w Bytnicy.
gmina Gubin	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szkoła Podstawowa w Chlebowie, ▶ Szkoła Podstawowa w Czarnowicach ze Szkołą Filialną w Starosiedlu (budynki w Bieżycach, Starosiedlu i Czarnowicach), ▶ Szkoła Podstawowa w Grabicach ze Szkołą Filialną Strzegowie.
miasto Gubin	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Przedszkole Miejskie nr 1, ▶ Przedszkole Miejskie nr 2, ▶ Przedszkole Miejskie nr 3, ▶ Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika, ▶ Szkoła Podstawowa nr 2 im. 73 Pułku Zmechanizowanego Ułanów Karpackich, ▶ Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi, ▶ Zespół Szkół Ogólnokształcących, w tym: Szkoła Podstawowa nr 5, Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego, ▶ Żłobek Miejski, tj. placówka opieki nad dziećmi do lat 3.
gmina Krosno Odrzańskie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krośnie Odrzańskim (w skład wchodzi Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie i Przedszkole w Starym Raduszu), ▶ Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Kilińskiego w Krośnie Odrzańskim, ▶ Szkoła Podstawowa nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Krośnie Odrzańskim (w skład wchodzi Szkoła Podstawowa nr 3 oraz klasy dawnego Gimnazjum), ▶ Zespół Edukacyjny w Osiecznicy (w skład wchodzi Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu i Przedszkole), ▶ Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Śląskiej w Wężyskach (w skład wchodzi Szkoła Podstawowa oraz klasy dawnego Gimnazjum), ▶ Szkoła Podstawowa im ks. Jerzego Popiełuszki w Radnicy, ▶ Przedszkole nr 1 im. Przyjaciół Stumilowego Lasu w Krośnie Odrzańskim,

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Przedszkole nr 2 w Krośnie Odrzańskim, ▶ Przedszkole nr 3 im. Jana Brzechwy w Krośnie Odrzańskim, ▶ Przedszkole nr 4 w Krośnie Odrzańskim, ▶ Żłobek Miejski w Krośnie Odrzańskim, ▶ Klub Dziecięcy „Maleństwa” w Krośnie Odrzańskim.
gmina Bobrowice	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bobrowicach w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bobrowicach i Przedszkole Samorządowe w Bobrowicach, ▶ Zespół Szkół Samorządowych w Dychowie w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Dychowie i Przedszkole Samorządowe w Dychowie.
gmina Dąbie	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Dąbiu (Filie w Połupinie oraz Kosierzu), ▶ Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Gronowie (Filia w Szczawnie oraz Przedszkole w Połupinie).

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych gmin

OCHRONA ZDROWIA

Na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonuje Zachodnie Centrum Medyczne, które prowadzi stacjonarne i całodobowe szpitalne świadczenia zdrowotne, finansowane z środków publicznych (kontrakty NFZ, dotacje jednostek samorządu terytorialnego) oraz świadczeń komercyjnych. Działalność podmiotu w zakresie leczenia szpitalnego prowadzona jest w oparciu o następujące jednostki organizacyjne:

- ▶ izbę przyjęć,
- ▶ blok operacyjny,
- ▶ oddział położniczo-ginekologiczny,
- ▶ oddział chirurgii ogólnej,
- ▶ oddział wewnętrzny,
- ▶ oddział rehabilitacji,
- ▶ sterylizatornie,
- ▶ dział farmacji szpitalnej,
- ▶ zespół transportu medycznego,
- ▶ Zakład Opiekuńczo-Leczniczy,
- ▶ nocna i świąteczna opieka,
- ▶ punkt pobrań materiału,
- ▶ laboratorium.

Z danych GUS wynika, iż w powiecie krośnieńskim w 2020 roku funkcjonowało 25 przychodni zdrowia, a na 1 przypadają 2 184 mieszkańców. W ramach POZ w 2020 roku najwięcej porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca udzielono w mieście Gubin (5,6) oraz w gminie Krosno Odrzańskie (5,0), a najmniej w gminie Bytnica (1,1).

Tabela 15. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w powiecie krośnieńskim z podziałem na gminy w 2020 roku

wyszczególnienie	liczba osób przypadających na 1 przychodnię	porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca
powiat krośnieński	2 184	3,7
gmina Maszewo	1 370	2,9
gmina Bytnica	2 487	1,1
gmina Gubin	1 424	1,8
miasto Gubin	1 779	5,6
gmina Krosno Odrzańskie	2 828	5,0
gmina Bobrowice	3 169	1,2
gmina Dąbie	4 910	1,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Przestrzeganiem porządku publicznego na terenie całego Powiatu zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Krośnie Odrzańskim. Ochronę przeciwpożarową zapewnia natomiast Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim, w ramach której funkcjonuje Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza oraz 27 stowarzyszeń Ochotniczych Straży Pożarnych.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego poprzez zgromadzenie w swoich szeregach lokalnych liderów pragnących rozwiązywać ważne problemy społeczne, znacząco wpływają na jakość życia w Powiecie. Poczucie odpowiedzialności za rozwój lokalnych społeczności, powoduje że organizacje te są odpowiednim partnerem Powiatu do realizacji zadań publicznych.

Samorząd powiatowy od wielu lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi w ramach uchwalanego corocznie *Programu współpracy Powiatu Krośnieńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami*. Celem głównym Programu jest określenie zasad w zakresie wspierania przez Powiat działań organizacji pozarządowych poprzez powierzanie tym organizacjom ustawowych zadań Powiatu, służącym poprawie jakości życia jego mieszkańców. Poprzez określenie i realizację tych zasad samorząd pragnie włączyć organizacje pozarządowe w system demokracji lokalnej i zwiększyć aktywność lokalnej społeczności. Na terenie Powiatu działalność prowadzi wiele organizacji pozarządowych m.in.:

- ▶ Stowarzyszenie „Przystań”,
- ▶ Stowarzyszenia „SUBSIDIUM”,
- ▶ Stowarzyszenie „Wzgórze Nadziei”,
- ▶ Stowarzyszenie Strzelecko-Obronne Gubiński Klub Sportowy „Pionier”,
- ▶ Krośnieńskie Stowarzyszenie Gier Umysłowych „Tęcza”,
- ▶ Stowarzyszenie „Razem Możemy Więcej”,
- ▶ Stowarzyszenie „Warto jest pomagać”,
- ▶ Związek Powiatów Polskich,
- ▶ Krośnieński Związek Powiatowo-Gminny,
- ▶ Lokalna Grupa Działania Zielone Światło,
- ▶ Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna „LOTUR”.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzonych działań na terenie Powiatu, niezwykle istotnym potencjałem jest doświadczona kadra jednostek samorządu terytorialnego. Pracownicy administracji samorządowej posiadają wieloletnie doświadczenie i kompetencje, które umożliwiają im efektywne działanie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, realizacji różnorodnych programów i projektów na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców oraz inicjowania nowych, skutecznych działań w obszarze pomocy społecznej. Istotne dla realizatorów polityki społecznej oraz założeń wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest partnerstwo i kompleksowe działanie w obszarach, w których występują problemy społeczne. Wymagają one szerokiego podejścia i ścisłej współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim z Ośrodkami Pomocy Społecznej, administracją rządową, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz lokalnej społeczności i osób przeżywających trudności, podmiotami ekonomii społecznej oraz sektorem prywatnym.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by powstały zespoły koordynujące pracę poszczególnych wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja, ochrona zdrowia itp.) lub system współpracy przy podejmowaniu decyzji dotyczącej świadczenia pomocy. Pomimo tego, nie jest to uwarunkowane prawnie rozwiązanie systemowe. Nieliczne pozytywne przykłady budowania sieci współpracy nie zmieniają faktu, że dominuje model realizacji własnych ustawowych zadań przez poszczególne instytucje. Brak jest wyspecjalizowanych środowiskowych służb pomocy i wsparcia, które reagowałyby w sytuacjach potencjalnego zagrożenia i wychodziły z ofertą pomocy do osób z grupy ryzyka.

W systemie pomocy poza świadomością braków systemowych, powinna dominować świadomość nadrzędnych zasad i wartości, na których opiera się polityka zabezpieczenia społecznego. Ważna jest świadomość wartości porządkujących ład społeczny takich jak: zasada pomocniczości, personalizmu, prymatu i autonomii rodziny.

Na szczeblu samorządu gminnego zadania z zakresu pomocy społecznej realizują ośrodki pomocy społecznej. Na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonują:

- ▶ Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie,
- ▶ Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytnicy,
- ▶ Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Gubin,
- ▶ Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrowicach,
- ▶ Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu,
- ▶ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gubinie.

Jednostki pomocy społecznej na terenie powiatu krośnieńskiego realizują zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej polegające w szczególności na:

- ▶ przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- ▶ pracy socjalnej;
- ▶ prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- ▶ analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- ▶ realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- ▶ rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- ▶ realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym;
- ▶ realizacji zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

Realizowane zadania z zakresu pomocy społecznej i rozeznaczonych potrzeb lokalnej społeczności uwarunkowane są szeregiem obowiązujących aktów prawnych, w szczególności:

- ▶ ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.);
- ▶ ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.);
- ▶ uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., Nr 140);
- ▶ ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111);
- ▶ ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 877);
- ▶ ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.);
- ▶ ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ▶ ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 685);
- ▶ ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.);
- ▶ ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1327 z późn. zm.);
- ▶ ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1348 z późn. zm.);
- ▶ ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

Ponadto, Ośrodki Pomocy Społecznej podejmują zadania dotyczące profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które zawarte są w następujących dokumentach:

- ▶ Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ▶ Programach Przeciwdziałania Narkomanii,
- ▶ Programach Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Na szczeblu powiatu krośnieńskiego zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej realizowane są przez:

- ▶ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Gubinie,
- ▶ Powiatowy Ośrodek Wsparcia filia w Gubinie,
- ▶ Dom Pomocy Społecznej w Szczawnie,
- ▶ Powiatowy Dom Dziecka w Gubinie,
- ▶ Powiatowy Dom Dziecka w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Powiatowy Ośrodek Wsparcia Integracja w Krośnie Odrzańskim,

- ▶ Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Powiatowy Urząd Pracy Filia w Gubinie,
- ▶ organizacje pozarządowe,
- ▶ kościoły i związki wyznaniowe.

POMOC SPOŁECZNA W GMINACH POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO

Na koniec 2020 roku najmniej liczna kadra była zatrudniona w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bobrowicach, gdzie pracowało 5 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych. Największą kadrę posiadał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w mieście Gubin, gdzie zatrudniono 29 osób, w tym 8 pracowników socjalnych. W gminach Krosno Odrzańskie i Gubin liczba pracowników również była wysoka i wynosiła kolejno: 21 i 12 osób. W porównaniu do 2019 roku zatrudnienie w Ośrodkach Pomocy Społecznej mieście Gubin, gminach: Maszewo, Bytnica oraz Dąbie utrzymywało się na stałym poziomie, natomiast w przypadku pozostałych gmin Powiatu zauważalny jest spadek liczby osób pracujących w OPS. Szczegółowe dane statystyczne przedstawia tabela poniżej.

Tabela 16. Kadra Ośrodków Pomocy Społecznej w powiecie krośnieńskim w latach 2018-2020

gmina	2018		2019		2020	
	ogółem	prac. socjalni	ogółem	prac. socjalni	ogółem	prac. socjalni
gmina Maszewo	6	3	7	2	7	2
gmina Bytnica	9	4	8	3	8	3
gmina Gubin	13	4	13	4	12	4
miasto Gubin	26	9	29	9	29	8
gmina Krosno Odrzańskie	24	9	22	6	21	3
gmina Bobrowice	4	3	5	4	5	3
gmina Dąbie	6	2	8	3	8	3

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W porównaniu do 2019 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu krośnieńskiego ulegała zmniejszeniu. W 2018 roku z pomocy skorzystało 1 979 rodzin, w 2019 – 1 824, natomiast w 2020 roku – 1 579 rodzin. W stosunku do 2019 roku łączna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Powiecie uległa zmniejszeniu o 13,4%, natomiast w porównaniu do 2018 roku wzrosła o 20%.

Tabela 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	98	121	89
gmina Bytnica	137	138	134
gmina Gubin	473	365	309
miasto Gubin	537	500	467
gmina Krosno Odrzańskie	498	450	345
gmina Bobrowice	75	82	81
gmina Dąbie	161	168	154
ŁĄCZNIE	1 979	1 824	1 579

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. W 2020 roku w gminach powiatu krośnieńskiego, wskaźnik ten kształtował się na zróżnicowanym poziomie. Można zauważyć, że w omawianym roku najniższy poziom wskaźnika odnotowano w gminie Krosno Odrzańskie (2,51%) oraz w gminach Maszewo i Bobrowice (po 2,75%). Z kolei największa liczba świadczeniobiorców na 1 000 mieszkańców w omawianym okresie występowała w gminie Bytnica (6,82%) oraz w gminie Gubin (5,04%). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 18. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach należących do powiatu krośnieńskiego (w procentach)

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	3,33%	3,15%	2,75%
gmina Bytnica	8,56%	7,90%	6,82%
gmina Gubin	6,33%	5,23%	5,04%
miasto Gubin	4,08%	3,59%	3,40%
gmina Krosno Odrzańskie	3,12%	3,15%	2,51%
gmina Bobrowice	2,22%	3,00%	2,75%
gmina Dąbie	4,39%	4,53%	4,10%

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. W 2018 roku liczba osób długotrwale pobierających świadczenie wyniosła 1 052, w 2019 – 1 553, natomiast w 2020 roku – 1 063 osoby. W porównaniu do 2018 roku liczba osób długotrwale pobierających świadczenie wzrosła o 1%. Najwięcej osób długotrwale pobierających świadczenie pomocy społecznej mieszkało w mieście Gubin (291 osób), natomiast najmniej w gminie Bobrowice (37 osób).

Tabela 19. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2018-2020 w gminach należących do powiatu krośnieńskiego

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	59	53	42
gmina Bytnica	1	115	87
gmina Gubin	426	345	242
miasto Gubin	351	316	291
gmina Krosno Odrzańskie	5	548	258
gmina Bobrowice	38	43	37
gmina Dąbie	172	133	106
ŁĄCZNIE	1 052	1 553	1 063

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W dalszej kolejności przedstawione zostały dane dotyczące liczby osób, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach należących do powiatu krośnieńskiego. W 2020 roku wywiady z największą ilością beneficjentów pomocy społecznej zostały przeprowadzone w mieście Gubin (605 osób) oraz w gminie Krosno Odrzańskie, gdzie odbyto rozmowy z 548 osobami. Ogółem we wszystkich gminach Powiatu, na przestrzeni omawianych lat liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe uległa zmniejszeniu o 47%. Największy spadek dostrzegalny jest w gminie Maszewo (76%) i Bobrowice (74%), natomiast najniższy w mieście Gubin (5%) i gminie Gubin (21%).

Tabela 20. Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach należących do powiatu krośnieńskiego

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	244	240	58
gmina Bytnica	360	199	170
gmina Gubin	456	375	360
miasto Gubin	635	617	605
gmina Krosno Odrzańskie	1 398	912	548
gmina Bobrowice	197	80	52
gmina Dąbie	631	347	301
ŁĄCZNIE	3 921	2 770	2 094

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku społecznym poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest:

- ▶ z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ▶ ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2020 roku na najwyższym poziomie w gminie Maszewo (91,07%) oraz w gminie Gubin (86,73%), natomiast najniższa wartość wskaźnika została odnotowana w mieście Gubin (8,97%) i w gminie Krosno Odrzańskie (28,01%). Na przestrzeni lat 2018-2020 wartość wskaźnika pracy socjalnej w większości gmin ulegała wahanom – dotyczy to gminy Maszewo, Krosno Odrzańskie, Gubin, Dąbie oraz miasta Gubin.

Tabela 21. Wskaźnik pracy socjalnej w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020 (w procentach)

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	78,87%	107,14%	91,07%
gmina Bytnica	20,30%	34,09%	44,35%
gmina Gubin	94,21%	109,92%	86,73%
miasto Gubin	16,98%	18,68%	8,97%
gmina Krosno Odrzańskie	97,41%	27,80%	28,01%
gmina Bobrowice	120,34%	102,74%	72,86%
gmina Dąbie	80,50%	71,17%	73,97%

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KROŚNIE ODRZAŃSKIM

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego. Centrum realizuje zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej określone ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Głównym celem działania PCPR jest realizacja zadań samorządu powiatowego w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością, udzielania wsparcia osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, usamodzielniania się oraz integracji ze środowiskiem. Do podstawowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynikających z ustawy o pomocy społecznej należy w szczególności:

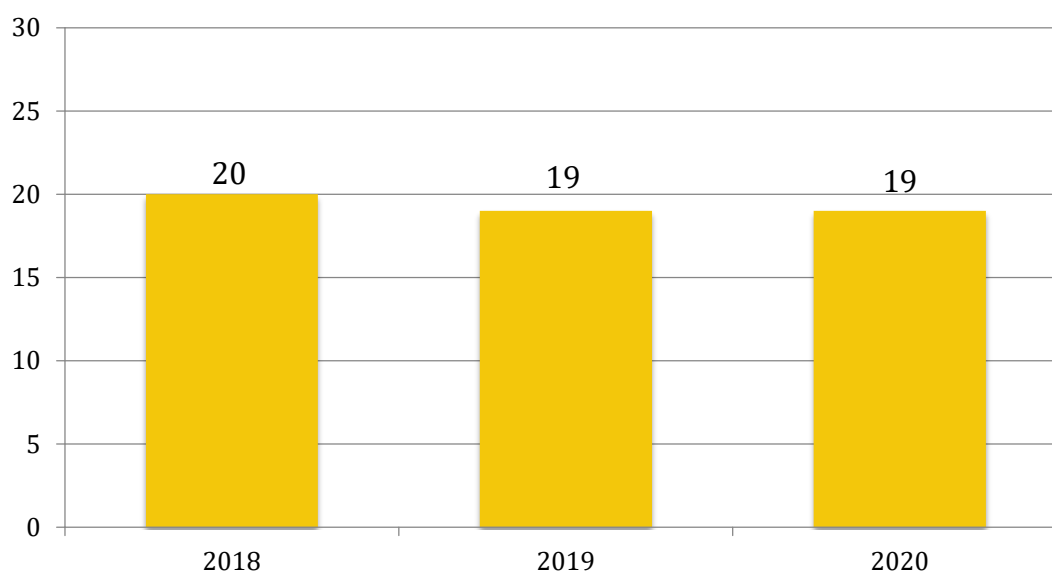

- ▶ opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- ▶ prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- ▶ przyznawanie należnej pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, wychowankom opuszczającym młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, schroniska dla nieletnich;
- ▶ prowadzenie mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą;
- ▶ prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich kierowanych osób;
- ▶ prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- ▶ prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Podstawą prawną do realizowania zadań z zakresu pomocy społecznej jest wspomniana ustawa oraz wydane do niej rozporządzenia, a także dokument prawa miejscowego – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Krośnieńskiego.

W 2020 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim zatrudnionych było 19 pracowników na umowę o pracę oraz 14 osób na umowę zlecenie. Na przestrzeni ostatnich lat liczba pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9. Liczba pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

WPROWADZENIE

Żyjemy w erze globalizacji. Ma ona dla nas pozytywne jak i negatywne skutki. Według Doroty Czajkowskiej - Majewskiej globalizacja jest „*wehikułem postępu, poprawy warunków życia i zdrowia ludzkości*”⁹. Panujące przekonanie, o tym, że dzięki globalizacji nastąpiła poprawa warunków życiowych wielu społeczeństw jest pozytywnym faktem, aczkolwiek trzeba mieć na uwadze to, że istnieją też negatywne konsekwencje globalizacyjne takie jak: zwiększenie ubóstwa, nasilanie się bezrobocia, bezdomności oraz wszelkie różnice między narodami bogatymi i biednymi. W rezultacie w społeczeństwie polskim powyższe problemy społeczne są coraz bardziej widoczne.

Jerzy Kwaśniewski przez problem społeczny rozumie takie zachowania ludzkie i zjawiska społeczne, które ze względu na swój charakter, skutki czy intensywność występowania postrzegane są i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domagające się rozwiązania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów:

- ▶ dotyczy wielu osób w społeczności,
- ▶ ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy,
- ▶ jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym,
- ▶ domaga się rozwiązania,
- ▶ można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie ¹⁰.

Jacek Wódz zauważa, że należy odróżnić problemy społeczne od patologii społecznej. Patologia wiąże się z widocznym łamaniem ładu społecznego, a także często jest zawiniona przez osoby nią objęte, natomiast problem społeczny jest zjawiskiem, które nie jest bezpośrednio zawinione przez osoby nim dotknięte. Problemy społeczne „(...) *następują często na skutek samego funkcjonowania systemu społecznego, albo pewnych społecznych zjawisk zewnętrznych i nie są celowym łamaniem ładu społecznego*”¹¹.

Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: alkoholizm, narkomanię, niktynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

⁹ Czajkowska- Majewska D., *Człowiek globalny*, s. 99.

¹⁰ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*, s. 7.

¹¹ Wódz J., *Socjologia dla prawników i politologów*, s. 172.

Termin „diagnoza społeczna” używany jest w szerokim i węższym znaczeniu. W szerokim znaczeniu diagnozą społeczną są społeczne badania, w których zbiera się dane szczegółowe, porządkuje je i interpretuje w celu udzielenia odpowiedzi na pytania: „*Jak jest? Co to jest? Dlaczego tak jest?*”. Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki¹². Diagnozę społeczną przeprowadza się w celu:

- ▶ identyfikacji przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- ▶ rozpoznania wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- ▶ określenia skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- ▶ zbadania regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- ▶ analizy podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- ▶ weryfikacji proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych programów rozwiązywania problemów społecznych. Wiedza, którą dostarcza nam diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów w polecane programy. Dlatego jakość wykonanej diagnozy jest znacząca dla tworzenia właściwych i adekwatnych działań w społeczeństwie.

Można wyróżnić kilka typów diagnozy społecznej, które zostały przedstawione poniżej:

Rysunek 3. Typy diagnozy społecznej

DIAGNOZA KLASYFIKACYJNA	<ul style="list-style-type: none"> •Przyporządkowuje obserwowane zjawiska i cechy szerszym klasom społecznym, odpowiada na pytanie: z jakiego typu problemem mamy do czynienia.
DIAGNOZA GENETYCZNA	<ul style="list-style-type: none"> •Poszukuje przyczyn danego stanu rzeczy.
DIAGNOZA ZNACZENIA	<ul style="list-style-type: none"> •Określa wpływ badanych zjawisk na funkcjonowanie całego systemu.
DIAGNOZA FAZY	<ul style="list-style-type: none"> •Służy ustaleniu etapu badanego procesu oraz określeniu jego dynamiki.
DIAGNOZA PROGNOSTYCZNA	<ul style="list-style-type: none"> •Służy przewidywaniu dalszych zmian badanego stanu rzeczy.

Źródło: Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*

¹² Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

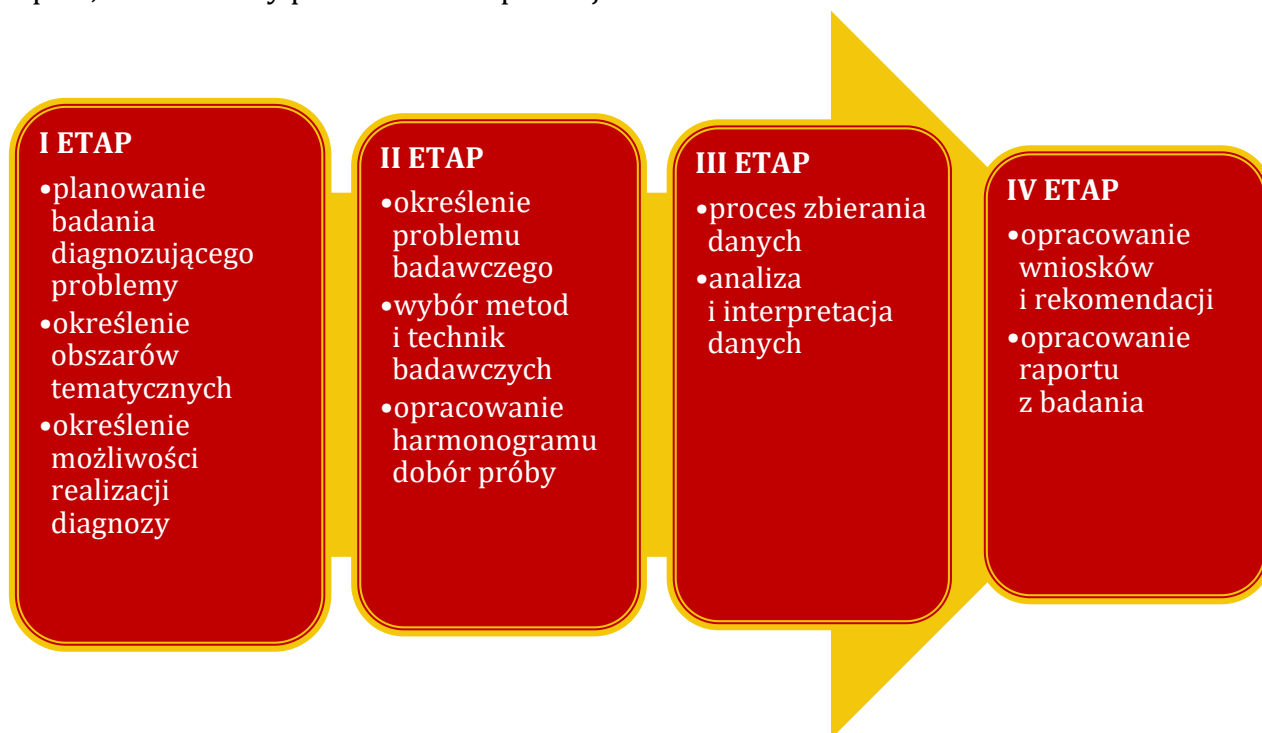
METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH

CELE I OGÓLNE ZAŁOŻENIA BADANIA

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród mieszkańców powiatu krośnieńskiego. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- ▶ rozpoznania problemów występujących wśród mieszkańców Powiatu,
- ▶ wskazania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- ▶ określenia skali oraz zakresu występujących problemów,
- ▶ ukazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

PROBLEMATYKA BADANIA

Poniżej zaprezentowane zostały problemy społeczne, do których odnosił się zakres prac badawczych.

PROBLEM ALKOHOLOWY (ALKOHOLIZM) – według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”¹³. Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w poniższej diagnozie.

PROBLEM NARKOTYKOWY (NARKOMANIA) – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”¹⁴. W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, a także skala zjawiska wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży szkolnej na terenie Powiatu.

PROBLEM NIKOTYNOWY (NIKOTYNIZM) – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym. Został szczegółowo opisany w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia, dostępności papierosów dla uczniów na terenie Powiatu, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE – Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne formalnie potwierdziło istnienie uzależnień/nałogów behawioralnych w maju 2013 poprzez opublikowanie piątej rewizji klasyfikacji DSM i włączenie zaburzenia uprawiania hazardu do kategorii zaburzeń i nałogów.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE – jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

¹³ Pilch T., *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

¹⁴ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050).

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE – przemoc jest intencjonalnymi i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „Przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

RYNEK PRACY – zgodnie z Ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu – bezrobotny to osoba niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania rejonowym urzędzie pracy. Bezrobocie ściśle wiąże się z innymi poważnymi kwestiami społecznymi np. alkoholizmem, ubóstwem, czy obniżeniem standardu życia całej rodziny, stąd poświęciliśmy część naszej diagnozy na ten jakże ważny temat.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – do głównych problemów osób niepełnosprawnych należałoby zaliczyć niski poziom aktywności zawodowej, problemy z utrzymaniem zdobytego zatrudnienia, izolację społeczną, która jest konsekwencją braku samodzielności i konieczności pomocy innych osób, a także bariery architektoniczne, transportowe, które utrudniają poruszanie się. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, w Polsce było 3 457 tys. osób z potwierdzeniem prawnym niepełnosprawności.

UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE – wykluczenie społeczne i ubóstwo to ważne problemy współczesnego świata. Wykluczenie społeczne jest powiązane w sposób istotny z występowaniem ubóstwa, choć nie jest z nim równoznaczne. Osoby wykluczone nie muszą być ubogie, natomiast osoby ubogie nie muszą być wykluczone.

OSOBY STARSZE – według klasyfikacji Światowej Organizacji Zdrowia wyodrębnia się cztery etapy procesu starzenia się: wiek przedstarczy od 45 do 59, wiek starzenia się od 60 do 74 lat, wiek starczy od 75 do 89 lat oraz długowieczność – co najmniej 90 lat¹⁵. Do głównych problemów seniorów można zaliczyć: ubóstwo, wykluczenie społeczne, choroby, ograniczenie sprawności fizycznej i umysłowej, utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, różne utrudnienia architektoniczne, czy niski dostęp do technologii.

¹⁵ M. Muszaliak, M. Biercewicz, *Problemy opiekuńcze u osób w starszym wieku*, s. 132.

WYBÓR METOD I TECHNIK BADAWCZYCH

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców powiatu krosnieńskiego na temat problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy domowej, rówieśniczej, cyberprzemocy, hazardu, uzależnienia od Internetu, rynku pracy, wykluczenia społecznego, ubóstwa, niepełnosprawności, problemu osób starszych, bezpieczeństwa publicznego oraz profilaktyki. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dorosłych mieszkańców Powiatu.

Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza¹⁶. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy. Badacze jakościowi szukają odpowiedzi na pytania „jak?”, „dlaczego?”, skupiając się na pojedynczych jednostkach lub małych grupach. Badania te mają na celu zrozumienie głębszych przyczyn zachowań ludzi. Z racji tego, że obejmują niewielką liczbę badanych, wyników nie można uogólniać do całej populacji. Metody badań ilościowych posługują się głównie liczbami i odpowiadają na pytania „ile?” i „jak często?”. Ten typ badań przeprowadzany jest na większą skalę, niż w metodach jakościowych, a jego wyniki można przekładać na populację¹⁷.

Badanie zostało wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki **CAWI** (*ang. Computer Assisted Web Interviews*). Technika ta polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

¹⁶ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

¹⁷ Przewłocka J., *CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju*, s. 97.

DOBÓR PRÓBY

Najczęściej badana przez nas zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, powinniśmy kierować się tym, jaki jest cel naszych badań. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Powiatu oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania były przeprowadzone od sierpnia do listopada 2021 roku i wzięło w nich udział łącznie 213 osób. Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

PRÓBA BADAWCZA	
	Dorośli mieszkańcy
	213 osób

NARZĘDZIA BADAWCZE

Badacze, którzy zajmują się tworzeniem narzędzi badawczych rozróżniają dwa typy kwestionariusza:

- ▶ kwestionariusz ankiety, czyli gotowy formularz z pytaniami skierowanymi do respondentów; to właśnie ten typ kwestionariusza wykorzystywany jest przez naszą firmę w prowadzonych badaniach,
- ▶ kwestionariusz wywiadu składa się ze schematu pytań zadawanych przez ankietera, który wcześniej ma zaplanowaną ich formę i kolejność.

Kwestionariusz ankiety można podzielić na 3 części:

1. część adresowo-tytułowa – umieszcza się ją na pierwszej stronie naszej ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla naszego respondenta,
2. część merytoryczna – zawarte są w niej nasze pytania dotyczące zagadnienia, które badamy,
3. część metryczkowa – zawarte są w niej dane dotyczące respondenta, są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania; informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 3%).

ETYKA PROWADZONYCH BADAŃ

Podczas prowadzenia badań społecznych wyróżnia się kilka podstawowych reguł, jakimi powinien kierować się badacz, aby nasze badania były prowadzone w sposób etyczny. Wśród nich wymienia się między innymi:

- ▶ świadomą zgodę respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,
- ▶ unikanie wprowadzania w błąd respondentów,
- ▶ zagwarantowanie badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności,
- ▶ niedopuszczenie do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- ▶ podmiotowe traktowanie badanych osób,
- ▶ nieszkodzenie w żaden sposób badanym,
- ▶ jasne i precyzyjne informowanie badanych o korzyściach i obciążeniach¹⁸.

Badane przez nas osoby wypełniały ankietę samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, co sprawia, że nasze badania prowadzone są w sposób etyczny.

¹⁸ Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, s. 515-519.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców powiatu krośnieńskiego, a także skala zjawiska przemocy. Zbadaniu poddana została ponadto opinia respondentów na temat działań profilaktycznych podejmowanych w Powiecie, rynku pracy, ubóstwa, wykluczenia społecznego, bezpieczeństwa publicznego oraz sytuacji rodzin zamieszkujących Powiat.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

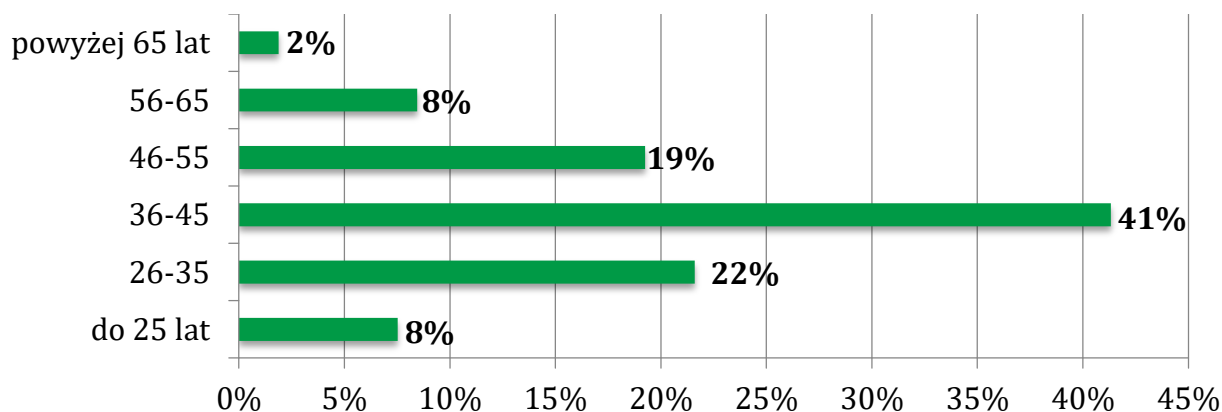
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie powiatu krośnieńskiego wzięło udział 213 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 86% ogółu.

Rysunek 4. Płeć:

Analiza struktury badanej społeczności pokazuje, iż respondenci byli mocno zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupą byli ankietowani mający 36-45 lat (41%). Badani w wieku między 46-55 lat stanowili 19%, a 26-35 lat – 22%. Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający mniej niż 25 lat (8%), 56-65 lat (8%) oraz powyżej 65 lat (2%).

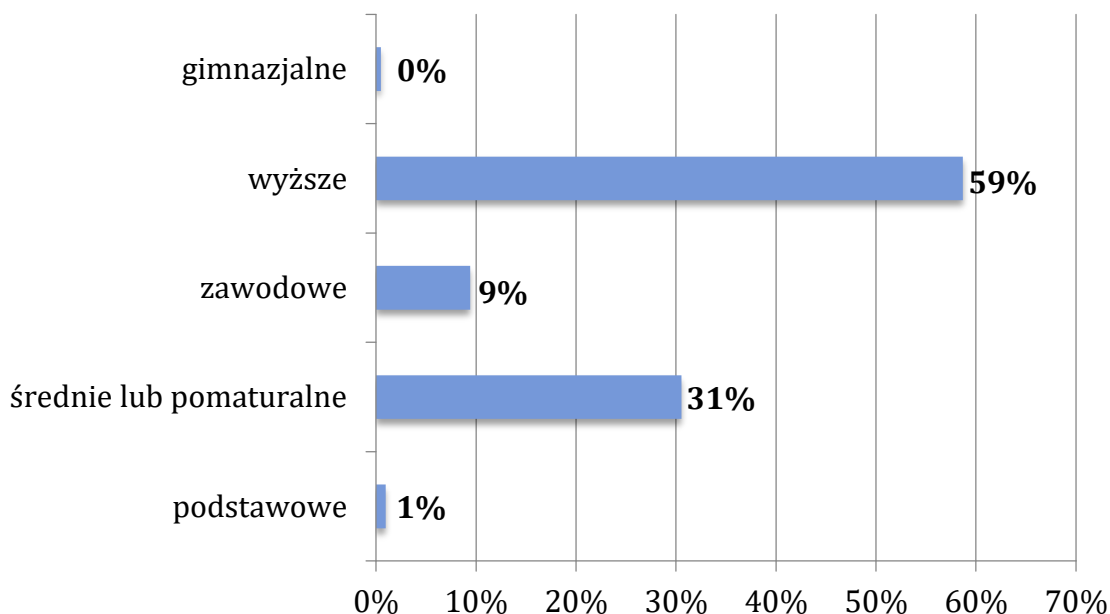
Wykres 10. Wiek:

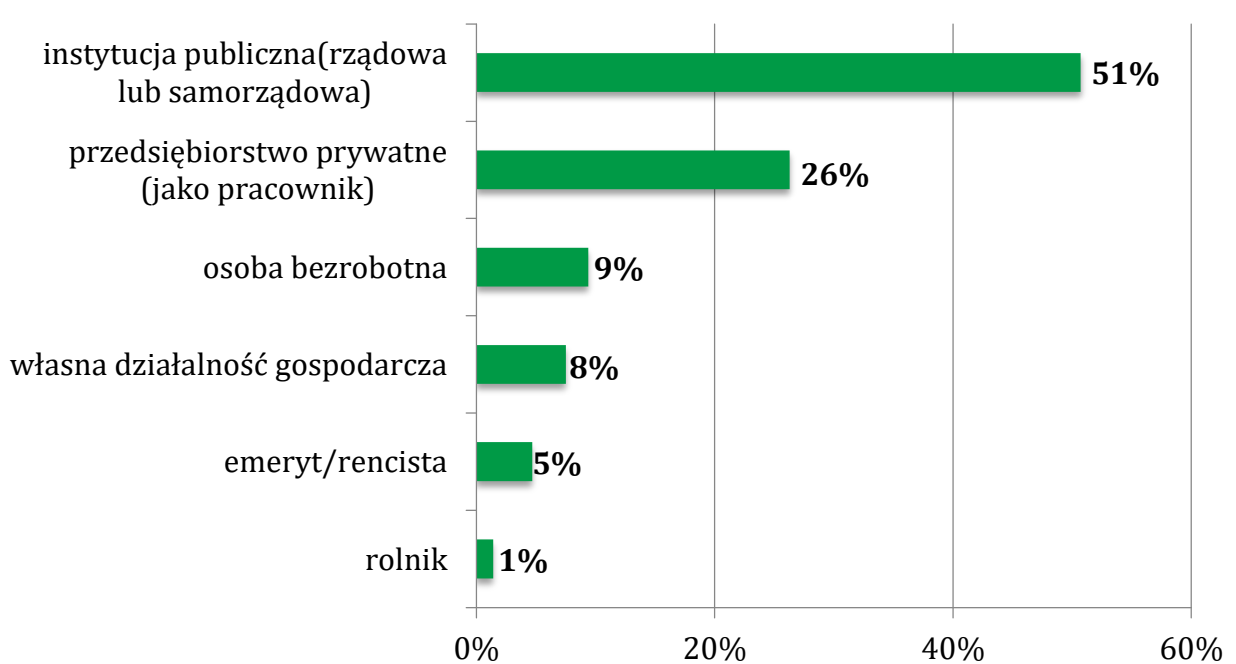
Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (59%), 31% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, natomiast 9% z wykształceniem zawodowym. 1% respondentów zakończyło edukację na poziomie podstawowym.

Wykres 11. Wykształcenie:

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie powiatu krośnieńskiego, wzięły udział zarówno osoby zatrudnione w instytucji publicznej (51%), przedsiębiorstwie prywatnym (26%), pozostające bez pracy (9%), prowadzące własną działalność gospodarczą (8%), będące na emeryturze/rencie (5%) oraz zatrudnione w rolnictwie (1%).

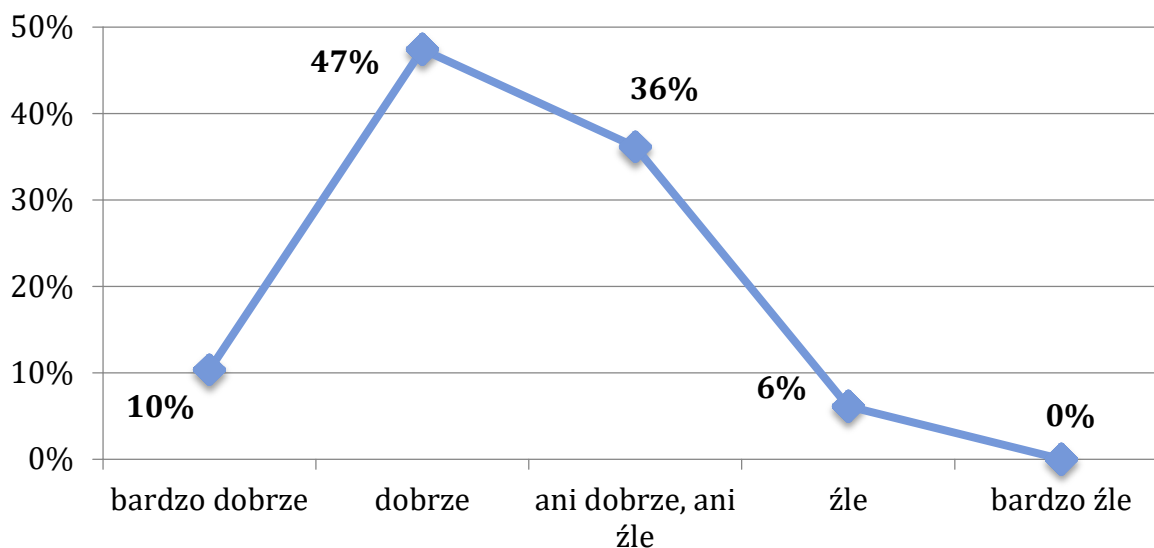
Wykres 12. Miejsce zatrudnienia:

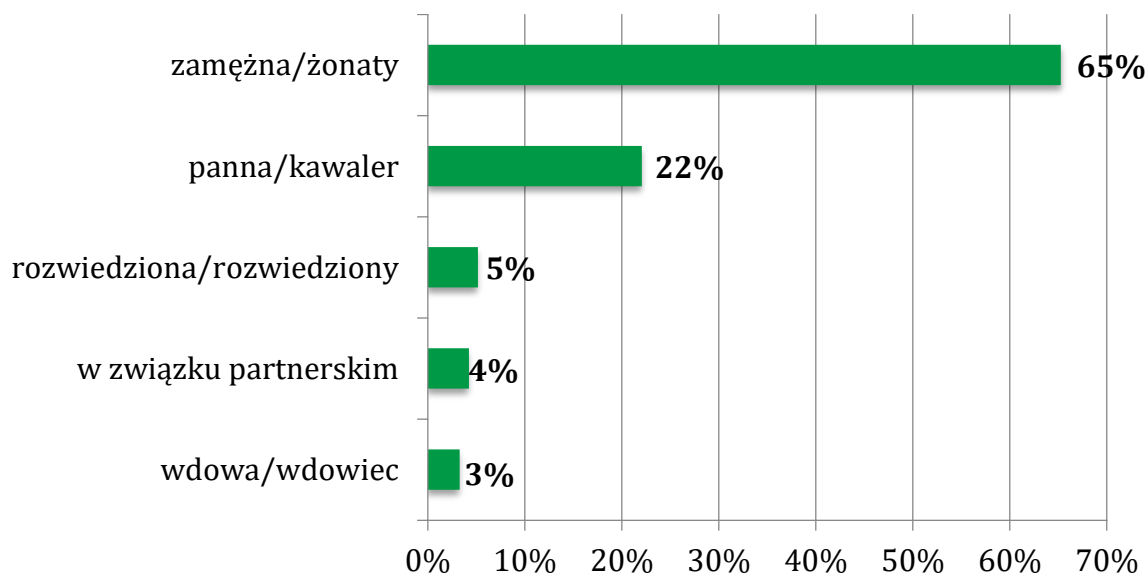
Analiza sytuacji materialnej badanej grupy pokazuje, że blisko połowa dorosłych mieszkańców Powiatu jest z niej zadowolona – 47% ocenia ją dobrze, a 10% bardzo dobrze. 36% określiło swoją sytuację materialną jako ani dobrą, ani złą, 6% jako złą, natomiast żaden z ankietowanych nie ocenił swojej sytuacji bardzo źle.

Wykres 13. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

Stan cywilny osób biorących udział w badaniu przedstawia się następująco: większość respondentów jest zamężnych/żonatych (65%), 22% badanych to panny/kawalerowie, 5% stanowią osoby rozwiedzione, 3% – wdowy/wdowcy, natomiast 4% to respondenci będący w związku partnerskim.

Wykres 14. Stan cywilny:

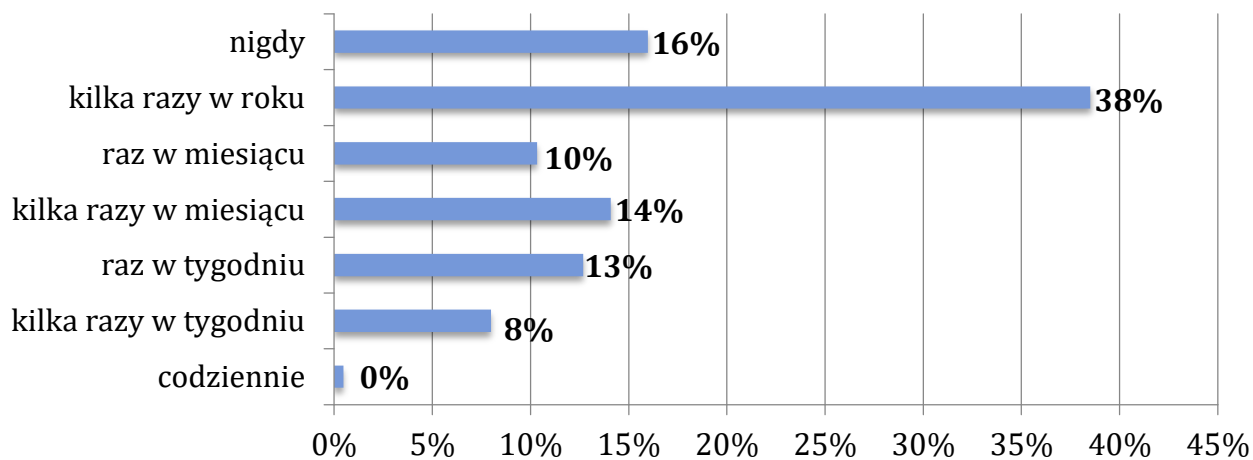

PROBLEM ALKOHOLOWY

Uzależnienie od alkoholu wciąż stanowi w Polsce poważny problem. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w naszym kraju żyje około 800 tysięcy osób uzależnionych od alkoholu, co stanowi około 2% całej populacji. Do osób pijących szkodliwie zaliczyć można natomiast 2-2,5 miliona osób, tj. 5-7% populacji¹⁹. Co niepokojące, na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest wzrost średniego spożycia alkoholu przeliczanego w litrach na jednego mieszkańca. Osoby nadużywające alkoholu oprócz tego, że sami narażeni są na różnego rodzaju problemy, stwarzają zagrożenie dla innych osób. Ze względu na skalę, jak i obserwowane negatywne konsekwencje, alkoholizm uznaje się w Polsce za problem społeczny. Oprócz skutków związanych ze sferą zdrowia fizycznego i psychicznego, nadużywanie i uzależnienie od alkoholu niesie za sobą również inne konsekwencje, które ponoszą nie tylko same osoby pijące, ale także osoby w ich otoczeniu. Wśród negatywnych następstw spożywania alkoholu, jego nadużywania i uzależnienia w sferze społecznej wymienić można: cierpienie rodzin, wykluczenie społeczne, negatywny wpływ na wychowanie dzieci, problemy osób dorastających w rodzinach alkoholowych, cierpienie ofiar wypadków drogowych i przestępstw, zaburzone relacje społeczne, obniżenie jakości i wydajności pracy, czy też destrukcyjny wpływ alkoholu na rozwój dziecka w okresie prenatalnym. Konsekwencje problemu alkoholowego są wieloaspektowe, mają szeroki zasięg i wymagają podejmowania systemowych, interdyscyplinarnych działań zaradczych, skierowanych na czynniki ryzyka tkwiące zarówno w samej jednostce, jak i w jej otoczeniu społecznym²⁰.

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Możemy zauważyć, iż 8% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 13% respondentów – raz w tygodniu, 14% – kilka razy w miesiącu, 10% – raz w miesiącu, 38% – kilka razy w roku, natomiast żaden z badanych nie spożywa alkoholu codziennie. Abstynencję zadeklarowało 16% mieszkańców.

Wykres 15. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

¹⁹ <http://www.parpa.pl/index.php/33-analazy-badania-raporty/132-statystyki>

²⁰ Włodarczyk E., *Społeczne konsekwencje problemu alkoholowego w Polsce*, Pedagogika Społeczna 2018, Nr 2 (68), str. 241-251.

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy spożywają alkohol.

179 osób

Poniższa tabela przedstawia ilość porcji alkoholu wypijanych przez ankietowanych w ciągu całego dnia, w którym go spożywają. Większość z respondentów deklaruje, że w dniu, w którym pije alkohol wypija 1-2 porcje tego napoju (112 osób, tj. 65%) lub 3-4 porcje (49 osób, tj. 28%). Mniej mieszkańców wskazało na 5-7 porcji (8 osób, tj. 5%) oraz 8-10 porcji (4 osoby, tj. 2%).

Tabela 22. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1-2	65%	112
3-4	28%	49
5-7	5%	8
8-10	2%	4
11 i więcej	0%	0

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Na podstawie deklaracji badanych możemy stwierdzić, że większość mieszkańców nigdy nie pracowała w stanie nietrzeźwości (167 osób, tj. 93%). Do takiego zachowania przyznało się 12 badanych (7%), wśród których 11 ankietowanych stwierdziło, że miało to miejsce raz (6%), natomiast 1 ankietowany przyznał, że zdarza się to sporadycznie (1%).

Tabela 23. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	93%	167
raz mi się to zdarzyło	6%	11
zdarza mi się to sporadycznie	1%	1
zdarza mi się to często	0%	0

Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Większość respondentów zadeklarowała, że nigdy nie kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości (168 osób, tj. 94%). Na uwagę zasługuje jednak fakt, że 10 osobom zdarzyło się to raz (6%), natomiast 1 osobie zdarzało się to sporadycznie (1%).

Tabela 24. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

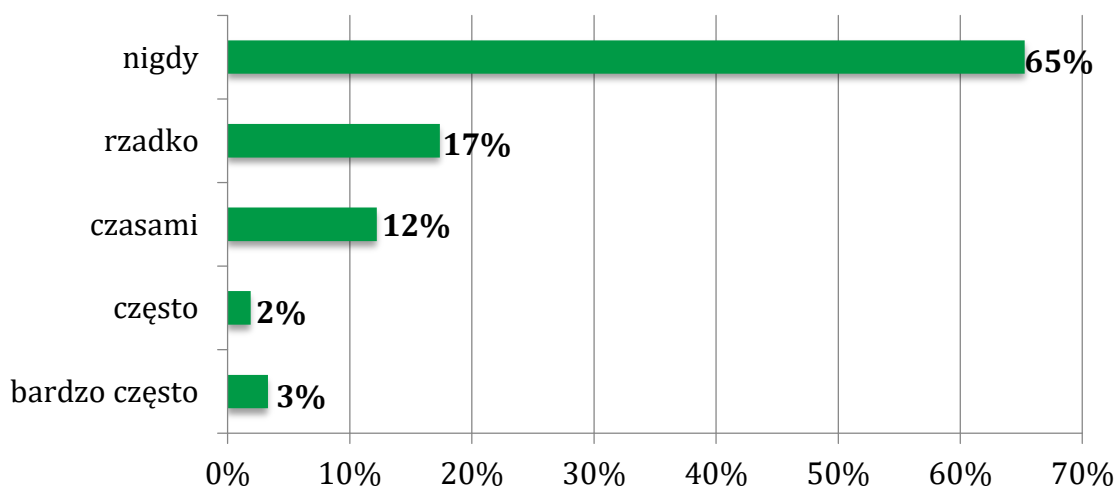
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	94%	168
raz mi się to zdarzyło	6%	10
zdarza mi się to sporadycznie	1%	1
zdarza mi się to często	0%	0

Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

213 osób

Następnym etapem badania było sprawdzenie skali problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu w Powiecie. Jak wynika z zebranych danych 34% respondentów było świadkiem prowadzenia pojazdu przez osoby nietrzeźwe. 17% badanych wskazało na odpowiedź „rzadko”, 12% stwierdziło, że było tego świadkiem czasami, 2% – często i 3% – bardzo często.

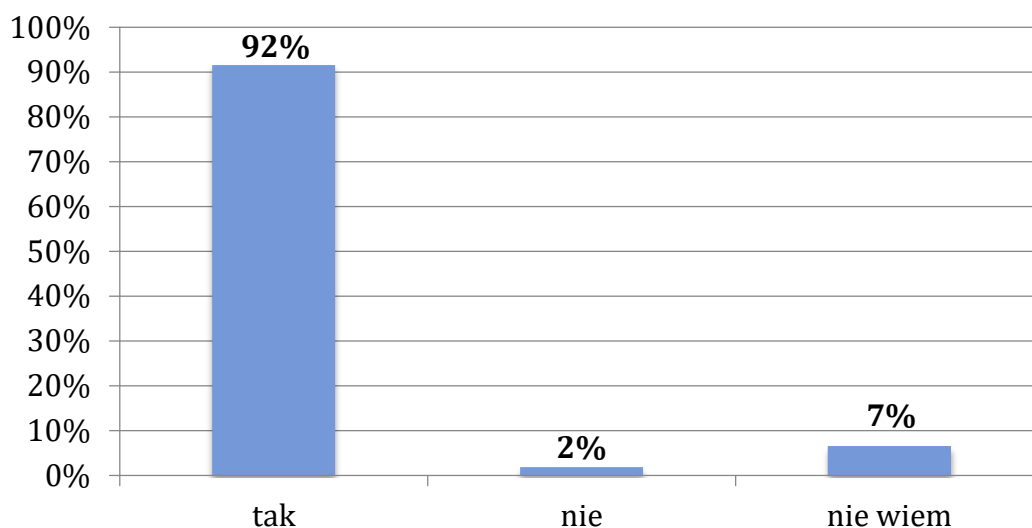
Wykres 16. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród niektórych mieszkańców Powiatu, występuje brak świadomości w tym zakresie. Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 7% badanych, większość stwierdziła, że ma on negatywny wpływ (92%), natomiast przeciwnego zdania było 2% respondentów.

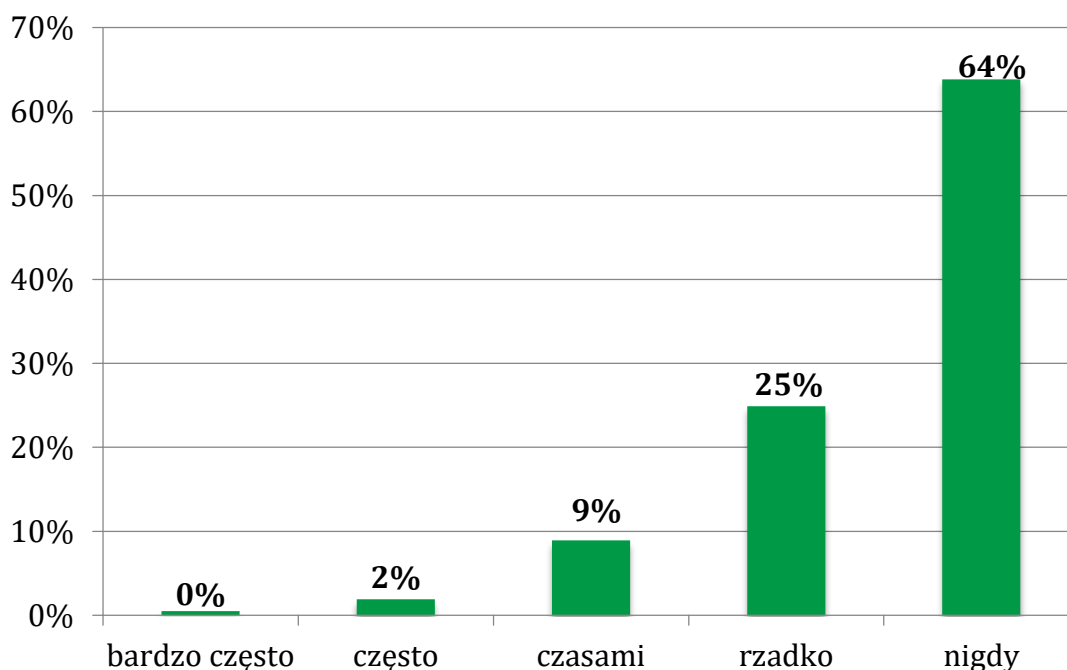

Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

Respondenci zostali również poproszeni o określenie, czy zauważyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy na terenie swojej miejscowości, kobiety w ciąży spożywające alkohol. Do bycia tego świadkiem przyznało się 36% respondentów, w tym 25% było obserwatorem takiej sytuacji rzadko, 9% – czasami, natomiast 2% – często.

Wykres 18. Jak często w ostatnich 12 miesiącach widział/a Pan/i na terenie Powiatu kobiety w ciąży spożywające alkohol?

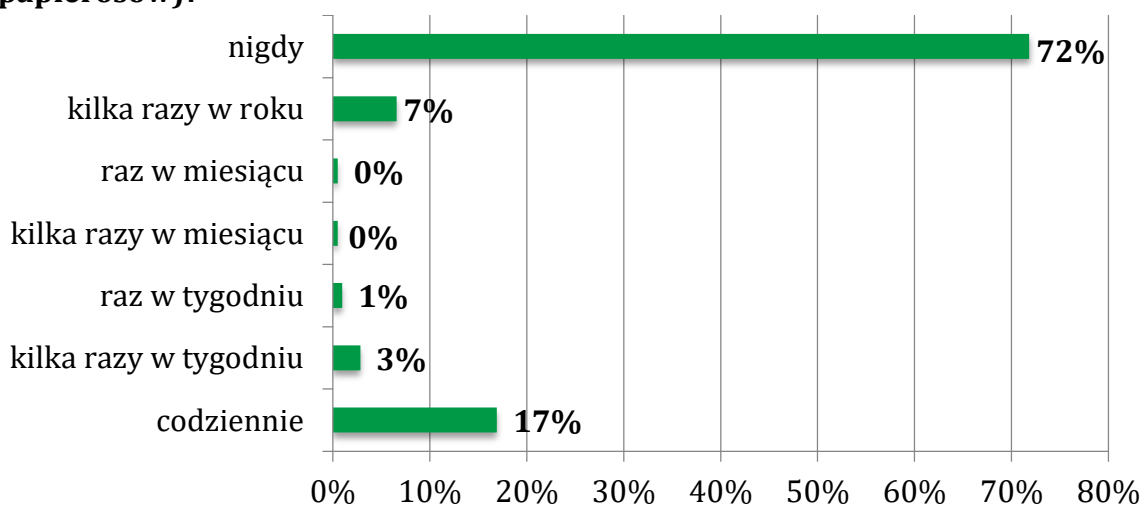

PROBLEM NIKOTYNOWY

Palenie papierosów jest aktualnie jednym z najpoważniejszych przyczyn problemów zdrowotnych współczesnego świata. Do negatywnych konsekwencji tego zaliczyć można choroby układu sercowo-naczyniowego, oddechowego oraz zwiększone ryzyko wystąpienia nowotworów. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w konsekwencji palenia papierosów co roku umiera ponad 7 milionów ludzi na całym świecie²¹. W Polsce w 2016 roku z tego powodu zmarło aż 66 tys. osób, co stanowiło 17% wszystkich zgonów²². Wyniki badań dotyczące aktualnej sytuacji w zakresie palenia tytoniu w Polsce, przeprowadzone przez Centrum Badania Opinii Społecznej w 2019 roku pokazują, iż po papierosy regularnie sięga co piąty Polak²³. Pomimo stopniowo zmniejszającej się w ostatnich latach liczby palaczy papierosów, problem ten nadal stanowi powszechne i wymagające podejmowania działań zapobiegawczych zjawisko. Konieczna jest zatem realizacja systematycznych zadań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia ograniczających popularność palenia tytoniu.

Drugi z analizowanych w Diagnozie obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców powiatu krosnieńskiego. Spośród wszystkich badanych osób, papierosy pali 28%, przy czym 7% sięga po nie kilka razy w roku, 1% raz w tygodniu, 3% kilka razy w tygodniu, natomiast 17% – codziennie.

Wykres 19. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy palą papierosy.

60 osób

²¹ WHO report on the global tobacco epidemic: monitoring tobacco use and prevention policies, World Health Organization, Geneva 2017.

²² Zgliczyński, W. S., *Palenie tytoniu w Polsce*, Biuro Analiz Sejmowych 2017, nr 14 (237).

²³ CBOS, *Palenie papierosów*, Komunikat z badań 2019, Nr 104/2019.

W tabeli poniżej przedstawiona została ilość dziennie wypalanych przez dorosłych mieszkańców sztuk papierosów. Na podstawie zebranych danych możemy zauważyć, że 6 osób nie wie ile dziennie papierosów wypala, ponieważ nie liczy ich ilości (10%), 5 respondentów deklaruje, iż sięga po papierosa mniej niż 5 razy w ciągu dnia (8%), 20 deklaruje wypalanie 6-15 sztuk dziennie (33%), natomiast 10 osób pali między 16-25 sztuk (17%).

Tabela 25. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
trudno powiedzieć, nie palę codziennie	32%	19
poniżej 5 sztuk	8%	5
6-15 sztuk	33%	20
16-25 sztuk	17%	10
więcej niż 25 sztuk	0%	0
nie wiem, nie liczę	10%	6

Poniższa tabela prezentuje rozkład odpowiedzi mieszkańców na pytanie o próby rzucenia przez nich palenia. Z zebranych danych wynika, że zerwać z nałogiem próbowało 28 osób (51%), w tym 12 respondentów raz (22%), natomiast 16 osób wiele razy (29%). 31% palących respondentów nigdy nie próbowało rzucić palenia (17 osób), a 10 badanych zamierza spróbować (18%).

Tabela 26. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy nie próbowałem/am	31%	17
nie, ale zamierzam spróbować	18%	10
tak, raz, ale nie udało mi się	22%	12
tak, wiele razy, ale nie udało mi się	29%	16

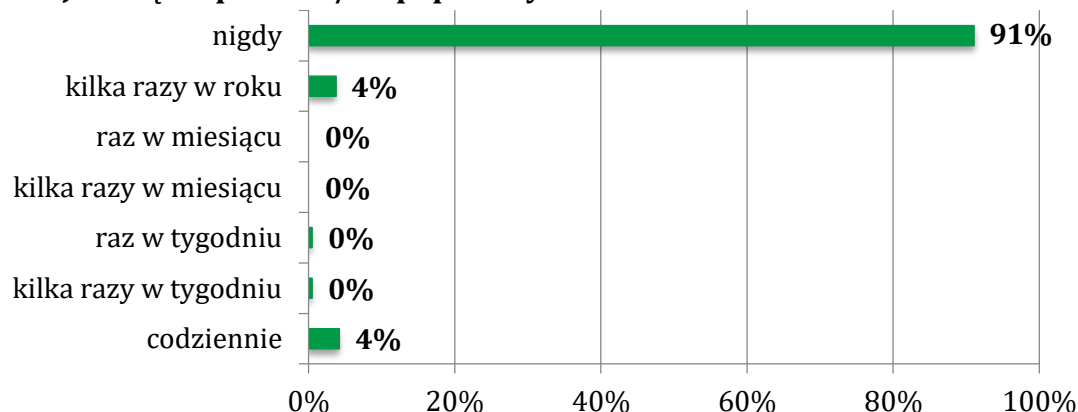
Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

213 osób

Kolejne pytanie zadane respondentom dotyczyło palenia elektronicznych papierosów. Zebrany materiał badawczy wykazał, że e-papierosy pali 8% dorosłych mieszkańców, w tym po 4% kilka razy w roku lub codziennie.

Wykres 20. Jak często pali Pan/i e-papierosy?

PROBLEM NARKOTYKOWY

Problem narkomanii stanowi duże zagrożenie, degradująco wpływa zarówno na zdrowie fizyczne, psychiczne, jak i relacje społeczne. Wiąże się z wysokimi kosztami poniesionymi nie tylko przez samą jednostkę uzależnioną, ale także całe społeczeństwo. Pomimo tego, że zażywanie narkotyków i dopalaczy jest w Polsce o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych, zjawisko to wciąż stanowi poważny problem. Według badań przeprowadzonych w 2018 roku odsetek osób w wieku 15-34 lata używających narkotyki w ciągu ostatniego roku wyniósł 10,4%, przy czym najczęściej stosowaną nielegalną substancją psychoaktywną okazała się marihuana²⁴. Wśród negatywnych skutków wywołanych narkomanią wymienia się zarówno szkody zdrowotne, jak i społeczne, między innymi osłabienie i rozpad więzi rodzinnych, wykluczenie społeczne, utratę zdolności do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania, czy też konflikty z prawem. Zagrożeniem są również nowe substancje psychoaktywne, tzw. *dopalacze*. Ze względu na wysoką toksyczność oraz zmieniający się, nieznany skład, ich jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Jak wynika z raportu *Głównego Inspektora Sanitarnego*, w 2018 roku zarejestrowanych zostało 4 260 przypadków interwencji medycznych związanych z zatruciem lub podejrzeniem zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi²⁵. Biorąc pod uwagę ryzyko szkód, konsekwencji prawnych, zdrowotnych oraz społecznych związanych z używaniem narkotyków i dopalaczy, konieczne jest realizowanie działań w obszarze profilaktyki, leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej osób uzależnionych, a także systematyczne prowadzenie badań i monitoringu używania substancji psychoaktywnych.

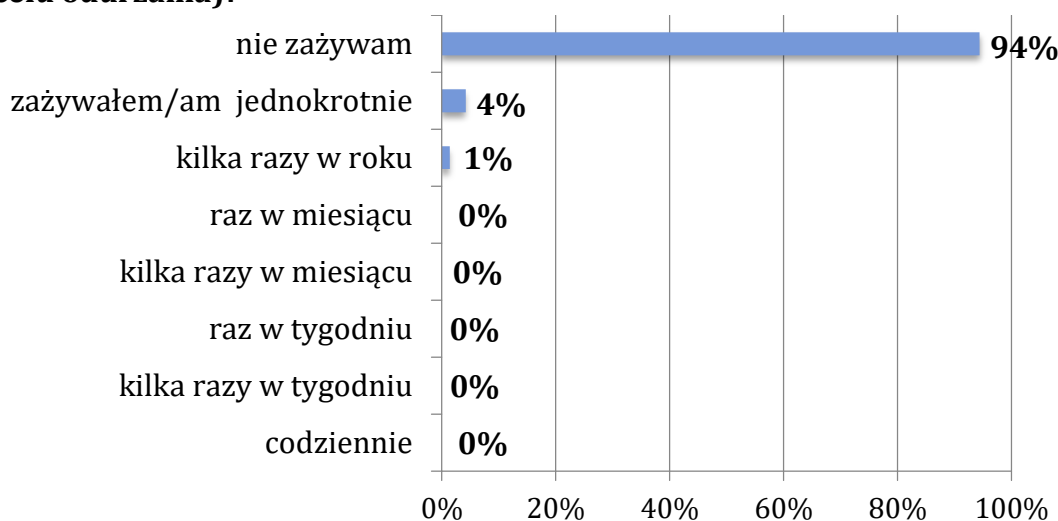
Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali zażywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Powiatu. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 5% badanych, w tym 4% badanych zażywało je jednokrotnie, natomiast 1% kilka razy w roku.

²⁴ *Raport o stanie narkomanii w Polsce 2019*, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2018.

²⁵ *Raport Głównego Inspektora Sanitarnego: Nowe narkotyki w Polsce 2017-2018*, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Warszawa.

Wykres 21. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy zażywali narkotyki, dopalacze lub inne substancje psychoaktywne.

12 osób

Dorośli mieszkańcy powiatu krośnieńskiego, którzy wcześniej zadeklarowali zażywanie narkotyków, dopalaczy lub innych substancji psychoaktywnych zostali poproszeni również o określenie, czy doznali w związku z tym jakichś przykrych konsekwencji. Doświadczenia tego typu mają za sobą 2 osoby (17%), które wskazały, że doznały problemów ze zdrowiem oraz problemów finansowych.

Tabela 27. Czy doznał/a Pan/i przykrych konsekwencji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
problemy ze zdrowiem	17%	2
problemy finansowe	8%	1
problemy w pracy	0%	0
wypadek lub uszkodzenie ciała	0%	0
inne	0%	0
nie doznałem/am żadnych konsekwencji	83%	10

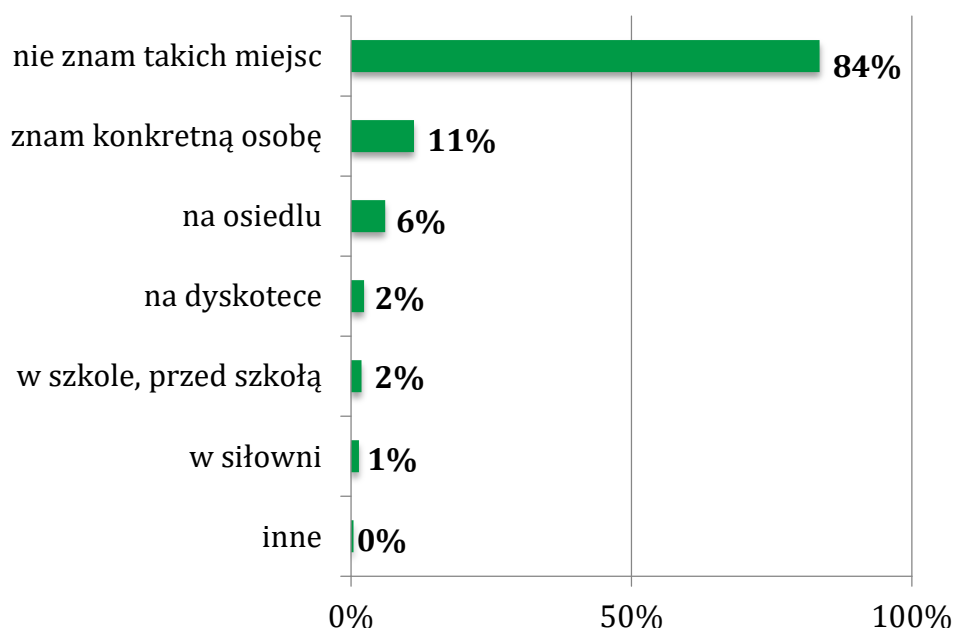
Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

213 osób

Respondentom zostało również zadane pytanie o znajomość konkretnych miejsc na terenie swojej miejscowości, gdzie można pozyskać narkotyki lub dopalacze. Badania wykazały stosunkowo wysoki odsetek ankietowanych deklarujących znajomość takich miejsc (16%), przy czym przeważająca część spośród tych osób wskazała na znajomość konkretnej osoby (11%). Rzadziej deklarowane było osiedle (6%), szkoła oraz dyskoteka (po 2%), a także siłownia (1%).

Wykres 22. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PROBLEM PRZEMOCY

Przemoc jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. Może przybierać różne formy. Wyróżnia się przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną i zaniedbanie. Skutki przemocy są dla osób jej doznających długotrwałe i istotnie wpływają na ich codzienne funkcjonowanie. Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem ten dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Warto przy tym pamiętać, że jest to bardzo wrażliwy temat i ludzie nierzadko boją się lub wstydzą przyznać, że dotyczy ich bezpośrednio. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy w rodzinie gromadzonych przez policję, w 2019 roku ogólna liczba osób doznających przemocy kształtowała się na poziomie 88 032²⁶. O skali problemu przemocy świadczą również badania przeprowadzone w 2014 roku na zlecenie *Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej* w ramach projektu „Diagnoza i porównanie skali

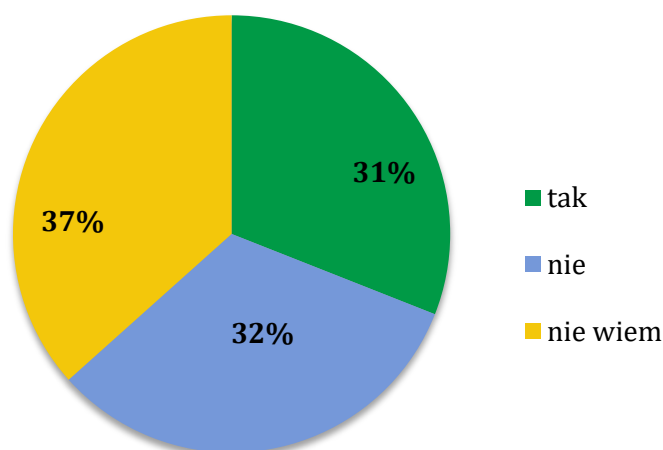
²⁶ <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html>

zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Wynika z nich, że co trzeci respondent zna osobiście w swoim otoczeniu/sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszał lub wie, że dochodzi w nich do różnych form przemocy wobec kobiet. Przypadki przemocy wobec mężczyzn zna natomiast co piąty ankietowany. Z deklaracji osób biorących udział w badaniu wynika, że odsetek osób doświadczających przemocy w ciągu całego swojego życia kształtował się na poziomie 24,7%²⁷. Przemoc w rodzinie stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno zajmować więc priorytetowe miejsce wśród zadań realizowanych zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Powiatu. Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło aż 31% badanych, a przeczącej – 32%. Blisko co trzeci respondent nie jest pewien czy zna taką osobę (37%).

Wykres 23. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

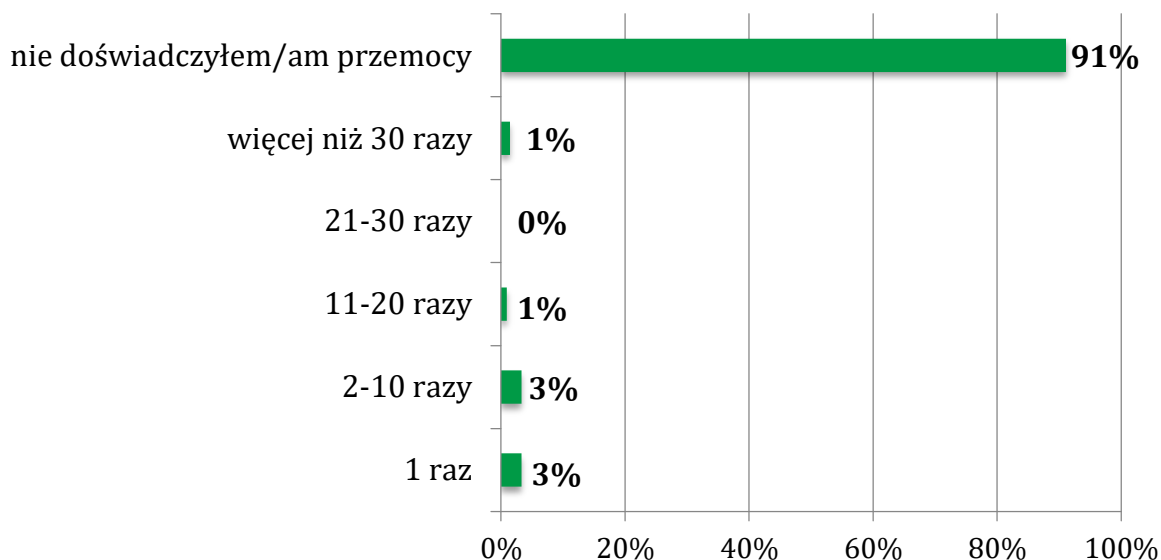

Skala problemu przemocy na terenie Powiatu została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu. Z zebranych danych wynika, że kiedykolwiek w życiu przemocy doznało 8% mieszkańców, wśród których po 3% doświadczyło jej 1 raz i 2-10 razy, natomiast po 1% – 11-20 razy lub więcej niż 30 razy.

²⁷ Miedzik M., Godlewska-Szurkowska J., *Badania porównawcze oraz diagnoza skali występowania przemocy w rodzinie wśród osób dorosłych i dzieci, z podziałem na poszczególne formy przemocy wraz z opisem charakterystyki ofiar przemocy i sprawców. Raport cząstkowy, wyniki badań PSDB dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2014.*

Wykres 24. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy.

19 osób

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 16 badanych, tj. 84%. Mobbingu doświadczyło 6 osób (32%), przemocy ekonomicznej i fizycznej po 4 osoby (21%), na zaniedbanie wskazało 2 badanych (11%), natomiast na przemoc seksualną 1 ankietowany (5%).

Tabela 28. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu 12 miesięcy?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	84%	16
mobbing	32%	6
przemoc fizyczna	21%	4
przemoc ekonomiczna	21%	4
zaniedbanie	11%	2
przemoc seksualna	5%	1
nie wiem	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Spytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że najczęściej osób doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (8 osób, tj. 42%), pracodawcy/przełożonego (6 osób, tj. 32%) oraz męża/żony (5 osób, tj. 26%), Rzadziej respondenci wskazywali na znajomego/znajomą, nieznanego oraz rodziców (po 3 osoby, tj. 16%). Szczegółowe dane z tego zakresu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	42%	8
pracodawca/przełożony	32%	6
mąż/żona	26%	5
znajomy/znajoma	16%	3
nieznajomy/a	16%	3
rodzice	16%	3
rodzeństwo	5%	1
dziadkowie	0%	0
inne osoby	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na pytanie o miejsce doświadczenia przemocy, najczęściej odpowiedzi padło na dom (14 osób, tj. 74%), blisko połowa osób wskazała na pracę (9 osób, tj. 47%), natomiast 4 respondentów na miejsce publiczne (21%).

Tabela 36. Gdzie doświadczył/a Pan/i przemocy?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
w domu	74%	14
w pracy	47%	9
w miejscu publicznym	21%	4
na uczelni	0%	0
inne	0%	0

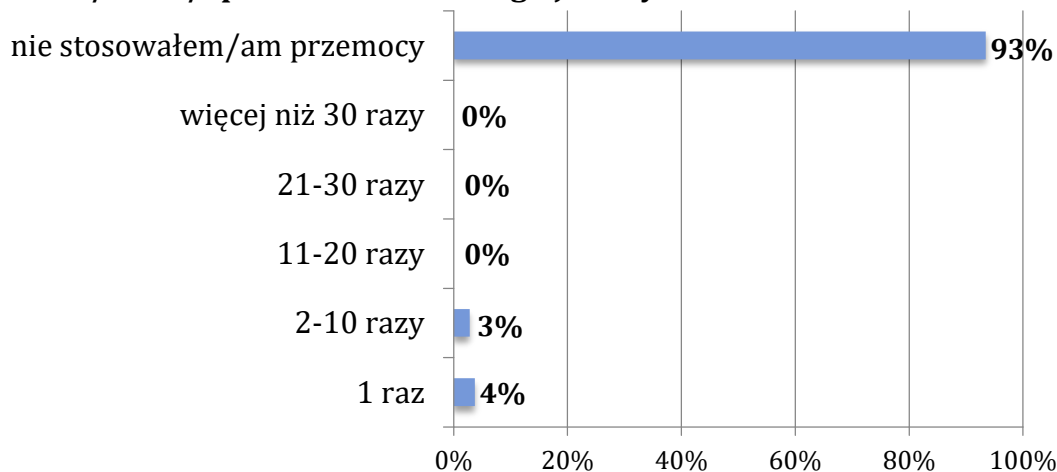
Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

213 osób

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznało się 7% mieszkańców, spośród których 3% stosowało ją 2-10 razy, a 4% wskazało na stosowanie przemocy 1 raz.

Wykres 25. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy przyznali, że stosowali przemoc.

14 osób

W dalszej kolejności poprosiliśmy badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Wśród najczęstszych deklaracji znalazła się przemoc fizyczna (10 osób, tj. 71%) oraz psychiczna (6 osób, tj. 43%). 1 osoba wskazała również na przemoc seksualną (7%), natomiast 2 osoby nie potrafiły odpowiedzieć na to pytanie (14%).

Tabela 30. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc fizyczna	71%	10
przemoc psychiczna	43%	6
nie wiem	14%	2
przemoc seksualna	7%	1
przemoc ekonomiczna	0%	0
zaniedbanie	0%	0
mobbing	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy najczęściej przyznawali się do stosowania przemocy wobec partnera/partnerki oraz dziecka/dzieci (po 6 osób, tj. 46%). 2 badanych wskazało na nieznajomą/nieznajomego (15%), natomiast po 1 respondencie na rodzeństwo oraz męża/żonę (po 8%).

Tabela 31. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	46%	6
dziecko/dzieci	46%	6
nieznajomy/a	15%	2
rodzeństwo	8%	1
mąż/żona	8%	1
rodzice	0%	0
znajomy/a	0%	0
dziadkowie	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0
inne osoby	0%	0

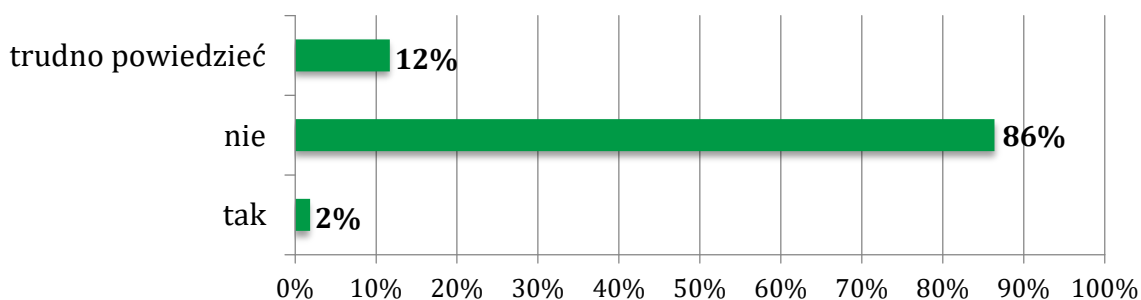
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

213 osób

Odpowiedzi respondentów na następane pytanie pokazują aktualną skalę przemocy występującej wśród rodzin na terenie Powiatu. Jak wynika z uzyskanych danych, przemoc domowa dotyczy 2% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród respondentów znalazły się również osoby, które miały trudność w jednoznacznym określeniu, czy w ich domu występuje ten problem – stanowiły one 12% ogółu.

Wykres 26. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?

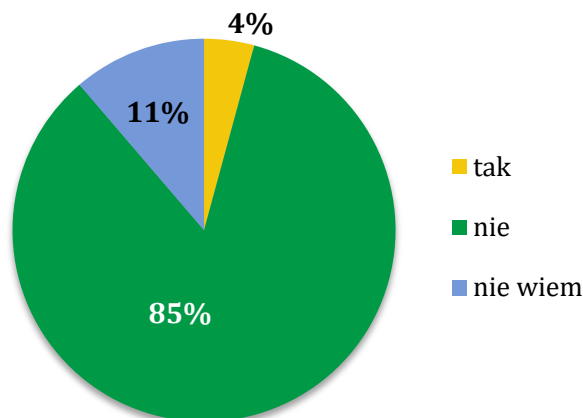

Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Powiatu, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów

występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kary fizyczne popiera 4% badanych, z kolei 11% stwierdziło, że nie ma na ten temat wiedzy. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 85% mieszkańców.

Wykres 27. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Jak wynika ze statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii dotyczących wydatkowania środków finansowych na realizację zadań związanych z profilaktyką uzależnień, samorzady często realizują nieskuteczne strategie profilaktyczne, które nie przynoszą żadnych efektów. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „w 2018 roku, aż 46 318 078.30 zł zostało wydane na jednorazowe festyny i inne imprezy plenerowe, spektakle profilaktyczne, imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp.), czyli działania, które nie pełnią funkcji profilaktycznej, o nieznanym skutecznym, a o części z nich wręcz wiadomo, że nie są efektywne”²⁸. Do czynników wzmacniających jakość profilaktyki należą: obowiązujący system prawny, współpraca pomiędzy samorządem a placówkami realizującymi programy profilaktyczne poprzez finansowe wspieranie programów profilaktycznych oraz rozwój kadr zajmujących się profilaktyką (szkolenia, superwizje), monitorowanie sytuacji epidemiologicznej związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, diagnozowanie problemu przemocy, a także zwiększenie czasu przeznaczanego na działania profilaktyczne w placówkach oświatowych. Szczególnie ważne jest, aby wszystkie podmioty zaangażowane w realizację zadań profilaktycznych stworzyły spójny system, opierający się na trzech poziomach: centralnym, wojewódzkim i gminnym²⁹. Skuteczność działań profilaktycznych będzie większa w przypadku realizacji modelu profilaktyki zintegrowanej opartej na: współpracy na poziomie instytucjonalnym i wspólnotowym, dbałości o wzorce i spójny przekaz, przede wszystkim ze strony

²⁸ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2019.

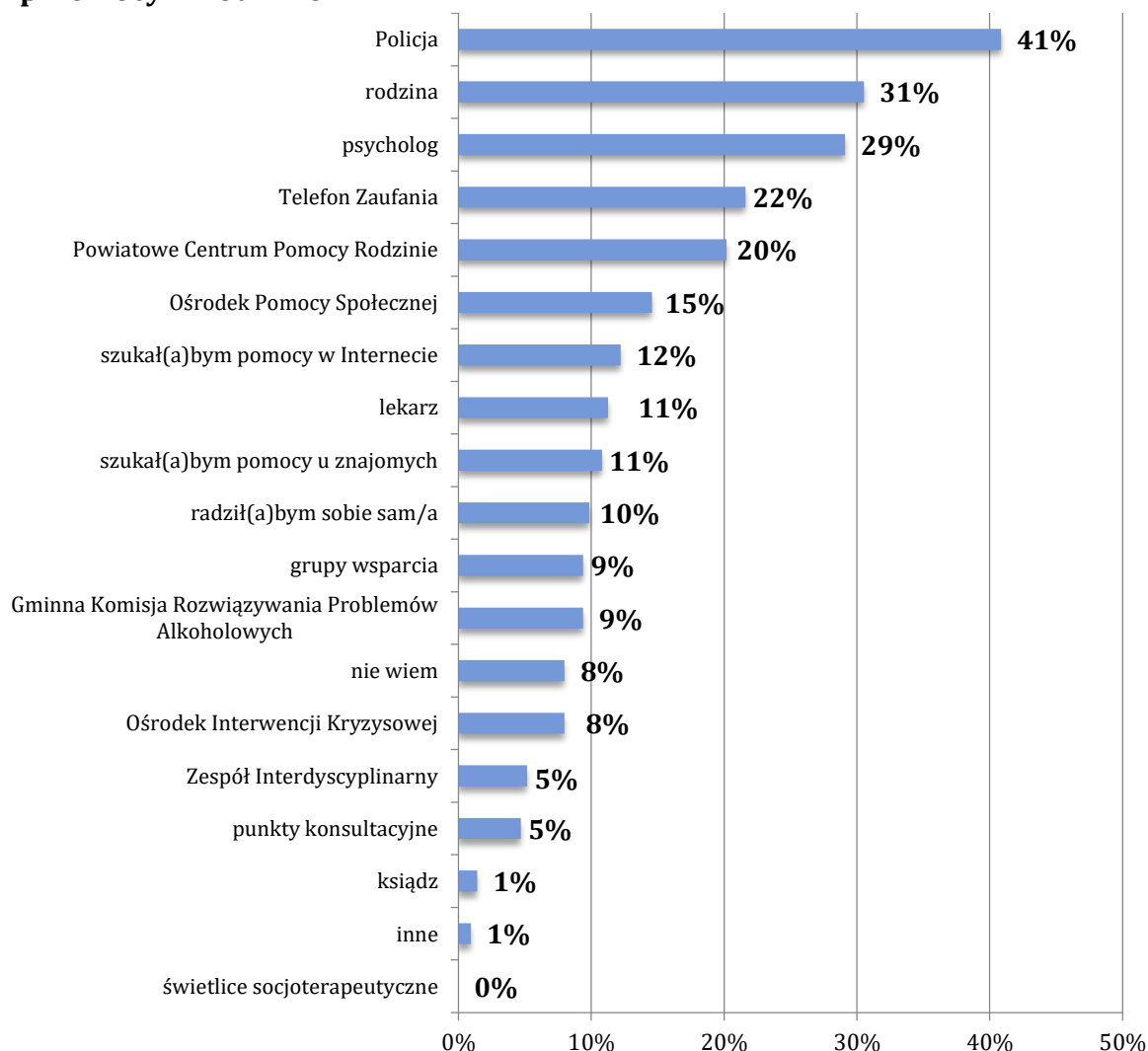
²⁹ Pietrzak S., Sukcesy i wyzwania w implementacji dobrej profilaktyki, Świat Problemów.

rodziny i szkoły, wypracowaniu autonomicznych dla danego środowiska lokalnego strategii i metod oddziaływań profilaktycznych, które będą stosowane systematycznie, konsekwentnie i długookresowo oraz doskonaleniu kompetencji wychowawczych i organizacyjnych twórców, a także realizatorów działań profilaktycznych³⁰.

W pierwszym pytaniu bloku tematycznego dotyczącego działań profilaktycznych respondenci zostali zapytani o miejsca/osoby, do których mieszkańcy zgłosiliby się w przypadku problemu uzależnień lub przemocy w rodzinie. Jak wynika z prezentowanych danych, większość badanych udałaby się po pomoc do rodziny (31%) oraz Policji (41%). Często deklarowany był również psycholog (29%), Telefon Zaufania (22%) oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (20%). 10% mieszkańców radziłoby sobie samodzielnie w przypadku tego rodzaju problemów, z kolei 8% badanych nie wie do kogo mogłoby się zgłosić w przypadku uzależnienia.

Wykres 28. Do kogo zwrócił(a)by się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie?

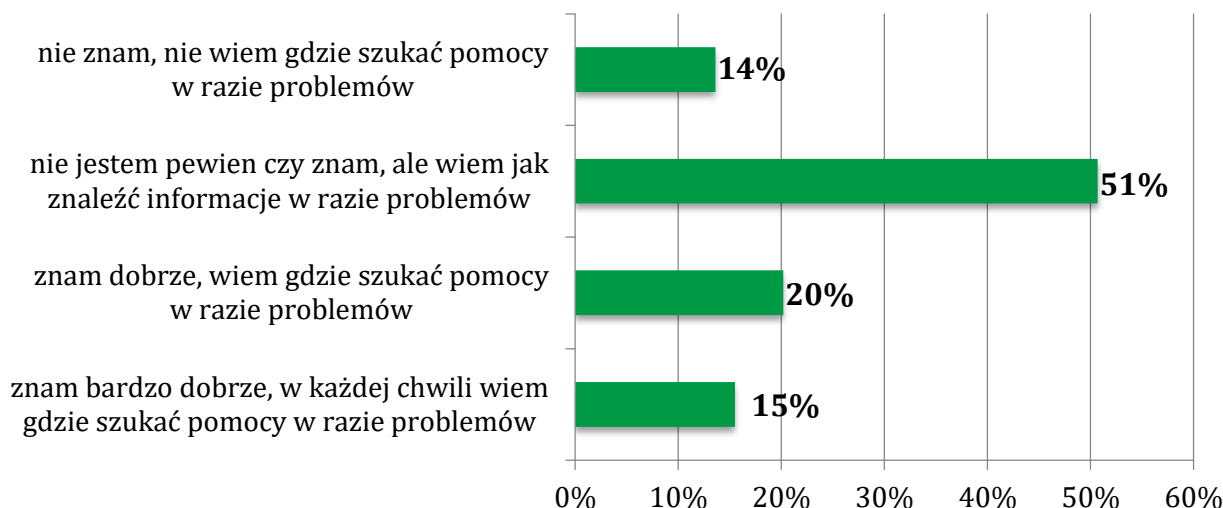
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

³⁰ Kmiecik-Jusiega K., *Profilaktyka zachowań ryzykownych w środowisku lokalnym*, [w:] *Tradycje i perspektywy optymalizowania profilaktyki społecznej oraz resocjalizacji*, red. D. Kowalczyk, A. Szczówka, P. Kwiatkowski, Wrocław 2015, s. 293.

W kwestii znajomości danych kontaktowych do instytucji, gdzie można się zgłosić w razie problemów, wyniki kształtują się na zróżnicowanym poziomie. Ponad połowa mieszkańców biorących udział w badaniu nie jest pewnych, czy zna takie dane kontaktowe, ale wie gdzie znaleźć informacje na ten temat (51%), zna dobrze tego typu dane i wie gdzie szukać pomocy 20% badanych, a 15% w każdej chwili ma do nich dostęp. 14% badanych stwierdziło, że nie zna adresów, ani telefonów do miejsc, w których można uzyskać pomoc i nie wie gdzie ich szukać.

Wykres 29. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

RYNEK PRACY

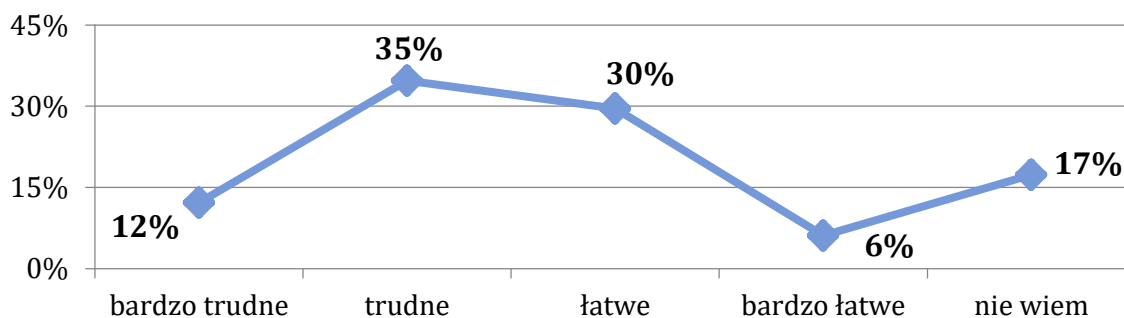
Zgodnie z Ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu – bezrobotny to osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania rejonowym urzędzie pracy. W 2019 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 745,1 tys. kobiet i 751,4 tys. mężczyzn. W końcu 2019 r. prawo do zasiłku posiadało 82,2 tys. kobiet (tj. 17,1% ogółu zarejestrowanych kobiet) oraz 60,3 tys. mężczyzn (tj. 15,6 % ogółu zarejestrowanych mężczyzn). W końcu 2019 roku najwyższa liczba bezrobotnych kobiet znajdowała się w ewidencji urzędów pracy w województwach, w których znajdowało się też najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, tj. mazowieckim (63,5 tys. kobiet) i podkarpackim (40,3 tys. kobiet). Najmniej bezrobotnych kobiet było w województwach lubuskim (10,9 tys. kobiet), opolskim (12,1 tys. kobiet) i podlaskim (15,8 tys. kobiet). Średni wiek bezrobotnych wyniósł w końcu 2019 roku ok. 40 lat – dla kobiet ok. 38 lat, a dla mężczyzn ok. 44 lata. Mimo faktu, że bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone, we wszystkich grupach bez względu na wiek dłużej pozostawały w ewidencji urzędów pracy³¹.

³¹ Sytuacja kobiet i mężczyzn na rynku pracy w 2019 roku, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Wydział Analiz i Statystyk.

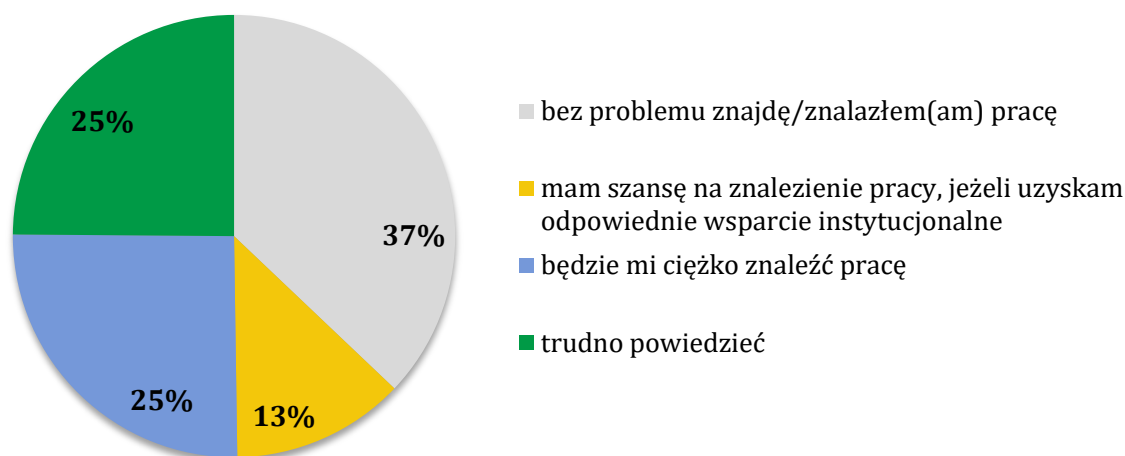
W poniższym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców powiatu krośnieńskiego. Celem było zbadanie opinii respondentów na temat rynku pracy, szans na znalezienie zatrudnienia oraz form wsparcia na jakie mogą liczyć. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, czy znalezienie nowej pracy na terenie Powiatu sprawia trudności. Aż 12% mieszkańców uważa, że znalezienie nowej pracy jest bardzo trudne, a 35%, jest zdania, iż jest to trudne. 30% uznaje, że jest to łatwe, a tylko 6%, że bardzo łatwe. 17% ankietowanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem znalezienie nowej pracy na terenie Powiatu jest:

W dalszej kolejności poprosiliśmy badanych mieszkańców o określenie swoich szans na rynku pracy. Z materiału badawczego wynika, że 25% ankietowanych źle ocenia swoje szanse na rynku pracy twierdząc, że ciężko będzie znaleźć im zatrudnienie. 37% badanych odpowiedziało, że bez problemu znajdzie nową pracę, a 13% przyznało, że ma szansę na znalezienie pracy, jeżeli uzyska odpowiednie wsparcie instytucjonalne. Co czwarty badany nie potrafił jednoznacznie określić swoich szans na rynku pracy (25%).

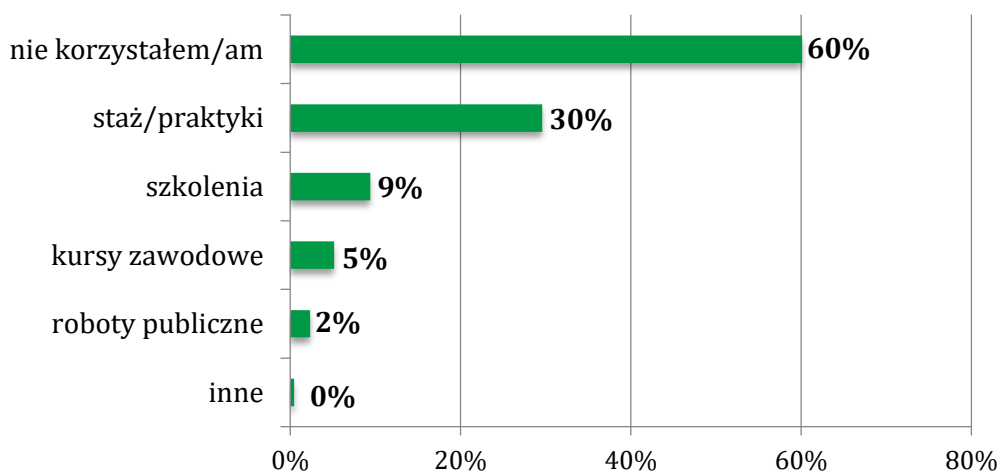
Wykres 31. Jak ocenia Pan/i swoje szanse na rynku pracy w obrębie powiatu?

W następnym pytaniu, badana populacja mieszkańców miała określić z jakich form aktywizacji zawodowej korzystała do tej pory. Jak wynika z analizy materiału badawczego, 30% brało udział w stażu/praktykach, 9% odbyło szkolenia, 5% uczestniczyło w kursach zawodowych, natomiast 2% brało udział w robotach publicznych. Większość badanych, jednak nie korzystała z aktywizacji zawodowej (60%).

Wykres 32. Z jakich form aktywizacji zawodowej proponowanej przez Urząd Pracy korzystał/a Pan/i do tej pory?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Wykluczenie społeczne dotyczy osób, rodzin lub grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych (bieda, ubóstwo materialne);
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi, wynikającymi z masowych i dynamicznych zmian rozwojowych, np. dezindustrializacji, kryzysów, gwałtownego upadku branż czy regionów;
- nie zostały wyposażone w kapitał życiowy umożliwiający im zdobycie normalnej pozycji społecznej, odpowiedniego poziomu kwalifikacji, wejście na rynek pracy lub założenie rodziny, co dodatkowo utrudnia dostosowywanie się do zmieniających się warunków społecznych i ekonomicznych;
- nie mają dostępu do odpowiednich instytucji pozwalających na wyposażenie w kapitał życiowy, jego rozwój i pomnażanie, co wynika z niedorozwoju tych instytucji spowodowanego brakiem priorytetów, brakiem środków publicznych, niską efektywnością funkcjonowania;
- doświadczają przejawów dyskryminacji, zarówno wskutek niedorozwoju właściwego ustawodawstwa, jak i kulturowych uprzedzeń oraz stereotypów;
- mają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych ze względu na zaistnienie niesprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby albo innych cech indywidualnych;
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób, np. przemocy, szantażu, indoktrynacji³².

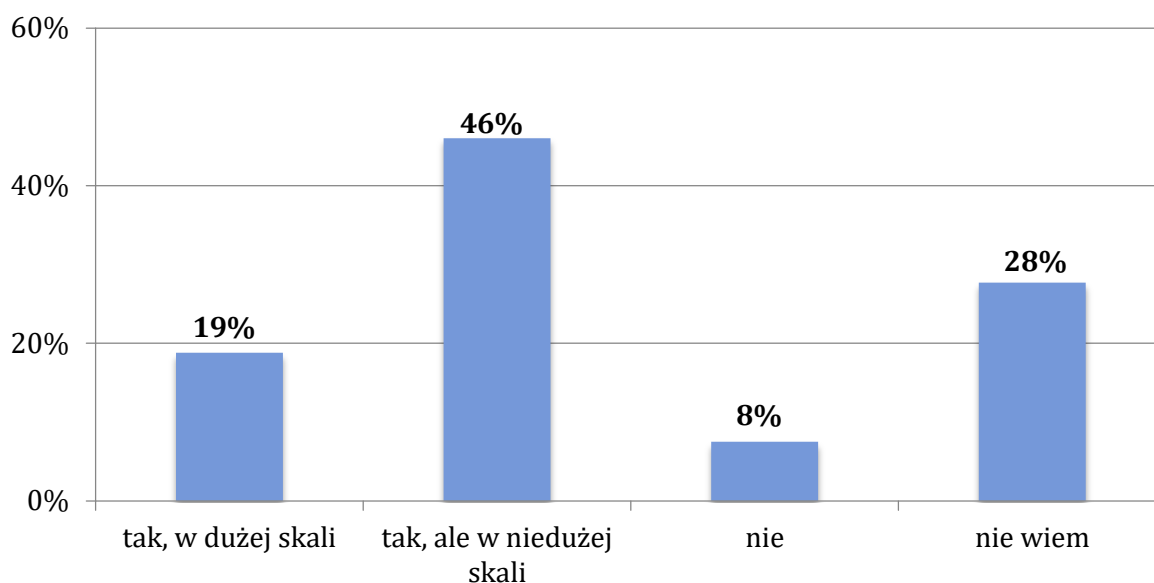
³² Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski – jest dokumentem przygotowanym przez Zespół Zadaniowy do Spraw Reintegracji Społecznej, któremu przewodniczył Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Jerzy Hausner.

Wykluczenie społeczne jest powiązane w sposób istotny z występowaniem ubóstwa, choć nie jest z nim równoznaczne. Osoby wykluczone nie muszą być ubogie, natomiast osoby ubogie nie muszą być wykluczone. W 2020 r. stopa ubóstwa skrajnego wyniosła 5,2% – o 1 p. proc. więcej niż w 2019 r.

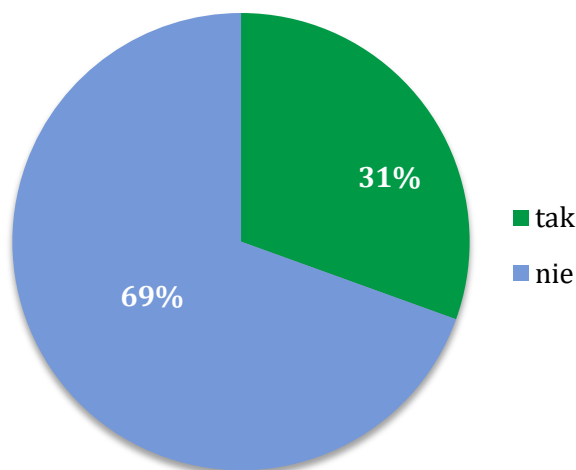
W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli określić, czy problem ubóstwa występuje w ich Powiecie. Jak wynika z badań ankietowych część mieszkańców uważa, że problem ubóstwa występuje w niedużej skali (46%), zdaniem 19% ankietowanych ubóstwo występuje w dużej skali, a tylko 8% mieszkańców jest zdania, że ubóstwo w Powiecie nie występuje. 28% badanych nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 33. Czy problem ubóstwa jest obecny w Pana/i Powiecie?

Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli kiedykolwiek w swoim życiu problemu ubóstwa. Większość mieszkańców odpowiedziała przecząco na to pytanie (69%), ale warto zaznaczyć, że średnio co trzeci badany przyznał, że doznał w swoim życiu ubóstwa (31%).

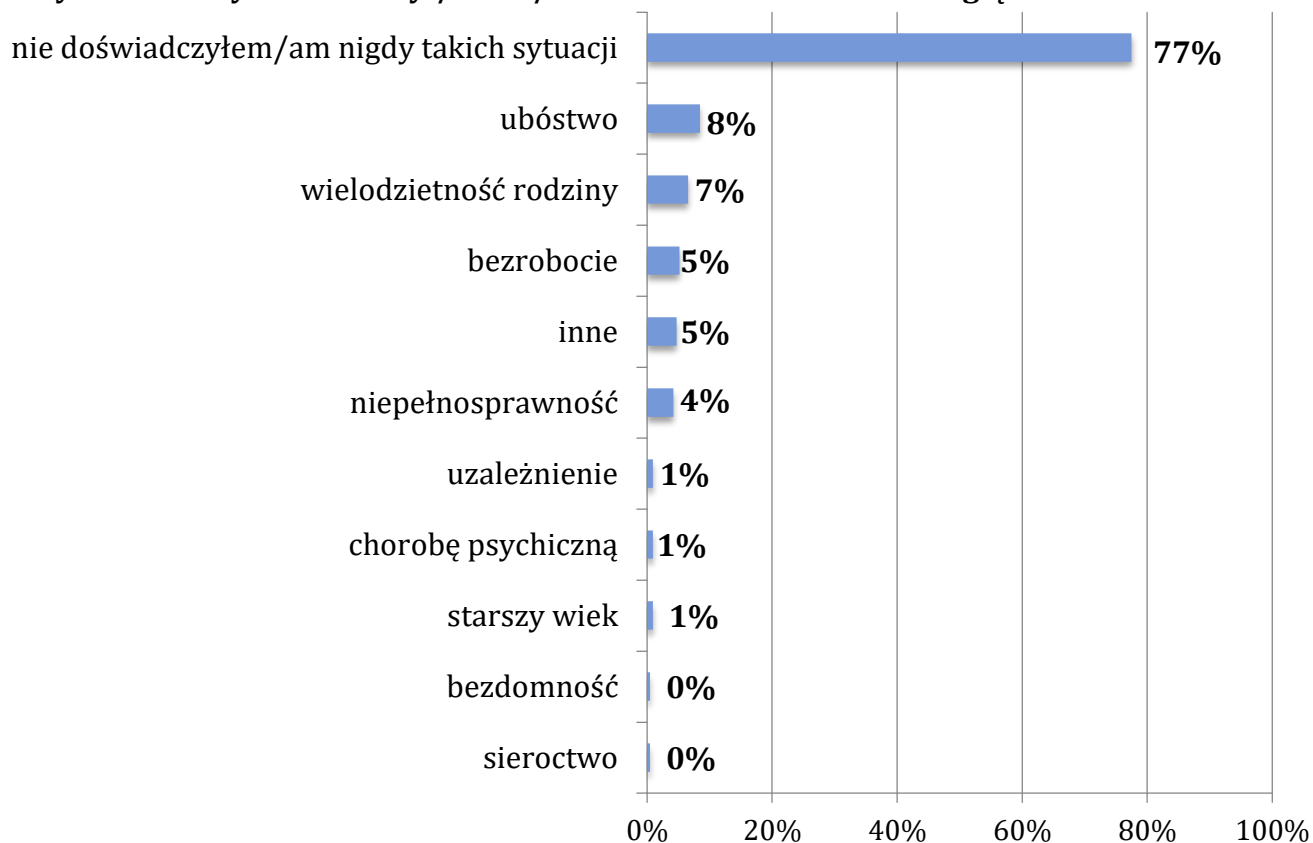
Wykres 34. Czy doświadczył/a Pan/i ubóstwa kiedykolwiek w życiu?

Z analizy materiału badawczego wynika, że 33% respondentów doświadczyło w swoim życiu odrzucenia społecznego. Najwięcej osób doznało go ze względu na ubóstwo (8%) oraz wielodzietność rodziny (7%). 5% mieszkańców doświadczyło odrzucenia ze względu na bezrobocie. Kolejne 5% respondentów w odpowiedzi inne przyznało, że doświadczył odrzucenia ze względu na orientację seksualną, otyłość, stanowisko oraz młodszy wiek.

Wykres 35. Czy doświadczył/a Pan/i osobiście odrzucenia ze względu na:

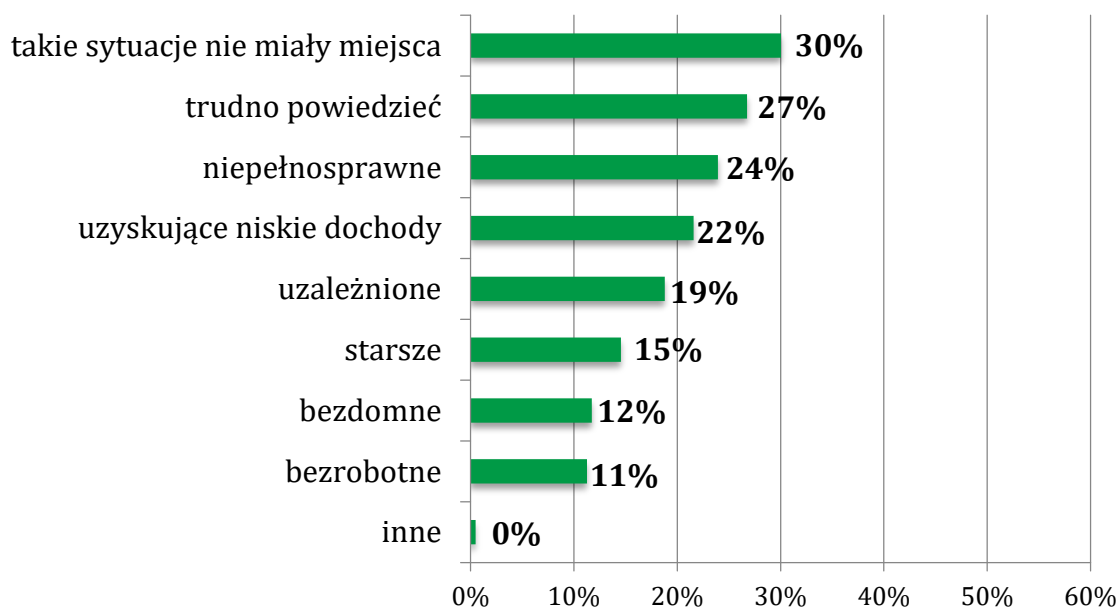

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli odnieść się do stwierdzenia, czy w ich środowisku są osoby, które z powodu swojej sytuacji życiowej doznały wykluczenia społecznego. 43% ankietowanych odpowiedziało, że takie sytuacje miały miejsce, a 27% miało trudność w odpowiedzi na to pytanie. Co czwarty mieszkaniec powiatu krośnieńskiego (24%) zna w swoim środowisku osoby z niepełnosprawnościami, które doznały odrzucenia, 22% – osoby uzyskujące niskie dochody, 19% – osoby uzależnione, 15% – osoby starsze, 12% – bezdomne, a 11% – bezrobotne.

Wykres 36. Czy w Pana/i środowisku, któreś z niżej wymienionych osób, doznały z powodu swojej sytuacji życiowej wykluczenia/odrzućenia ze społeczności lokalnej?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

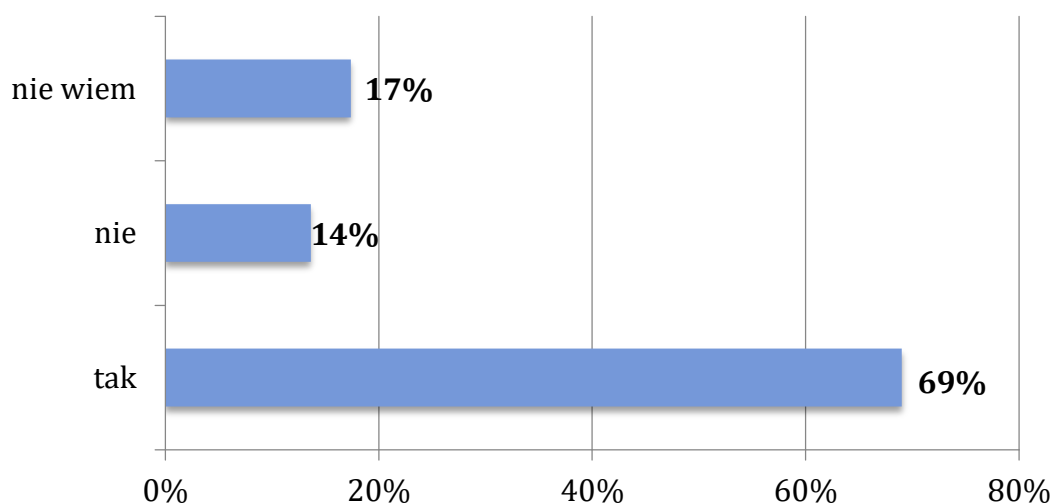
Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Według badań CBOS „Poczucie bezpieczeństwa i zagrożenia przestępczością” z 2018 roku wskaźniki poczucia bezpieczeństwa uległy nieznacznemu pogorszeniu, ale nadal zdecydowana większość Polaków uważa, że Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie. Większość badanych nie obawia się, że może stać się ofiarą przestępstwa, jednak połowa wyraża obawę o bezpieczeństwo członków swojej rodziny. Co piąty badany deklaruje, że w ciągu ostatnich pięciu lat padła ofiarą jakiegoś przestępstwa. Odsetki osób, które doświadczyły kradzieży, włamania, pobicia, napaści lub innego przestępstwa, są niemal takie same jak w 2017 roku³³.

W pierwszej kolejności zapytaliśmy mieszkańców Powiatu o to, czy oceniają swoją okolicę jako bezpieczną. Twierdzącej odpowiedzi na to pytanie udzieliło 69% osób, a negatywnej – 14%. Blisko co szósty mieszkaniec miał trudności w odpowiedzi na to pytanie (17%).

³³ „Poczucie bezpieczeństwa i zagrożenia przestępczością”, CBOS 2018.

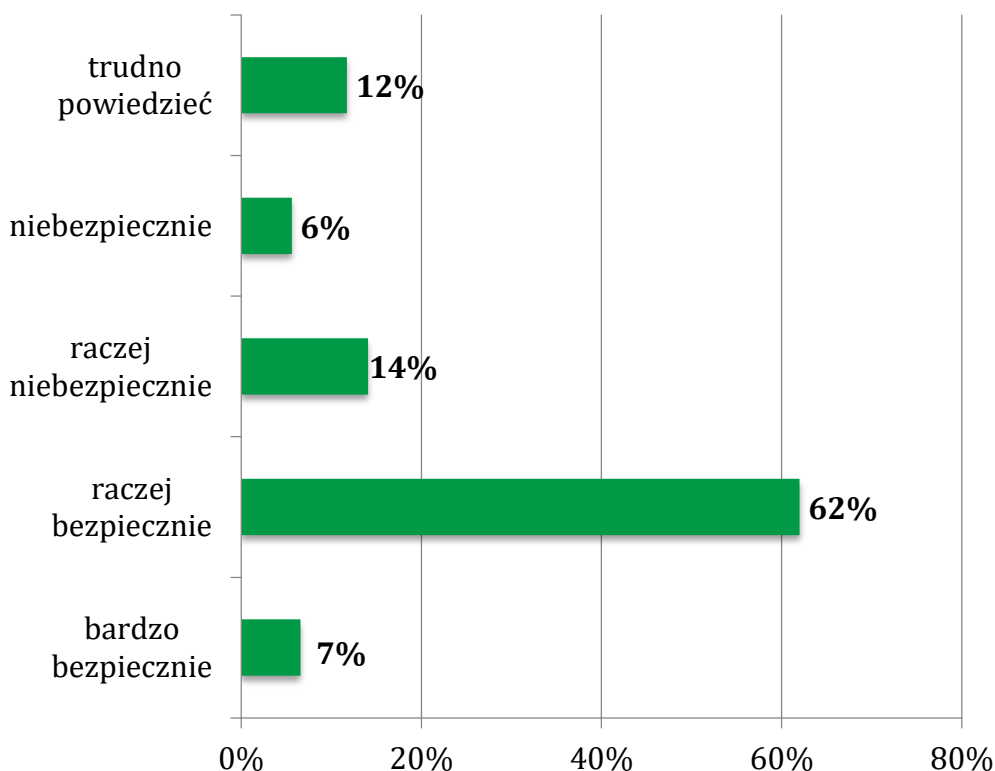

Wykres 37. Czy ocenia Pan/i swoją okolicę jako bezpieczną?

W kolejnym pytaniu respondenci mieli określić, czy czują się bezpiecznie spacerując po zmroku w swojej okolicy. Materiał badawczy pokazuje, że 62% badanych czuje się raczej bezpiecznie, natomiast 7% mieszkańców uważa, że po zmroku jest bardzo bezpiecznie. 14% ankietowanych odpowiedziało, że czuje się raczej niebezpiecznie, 6% niebezpiecznie, natomiast 12% miało problem, aby udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 38. Czy czuje się Pan/i bezpiecznie spacerując w swojej okolicy po zmroku?

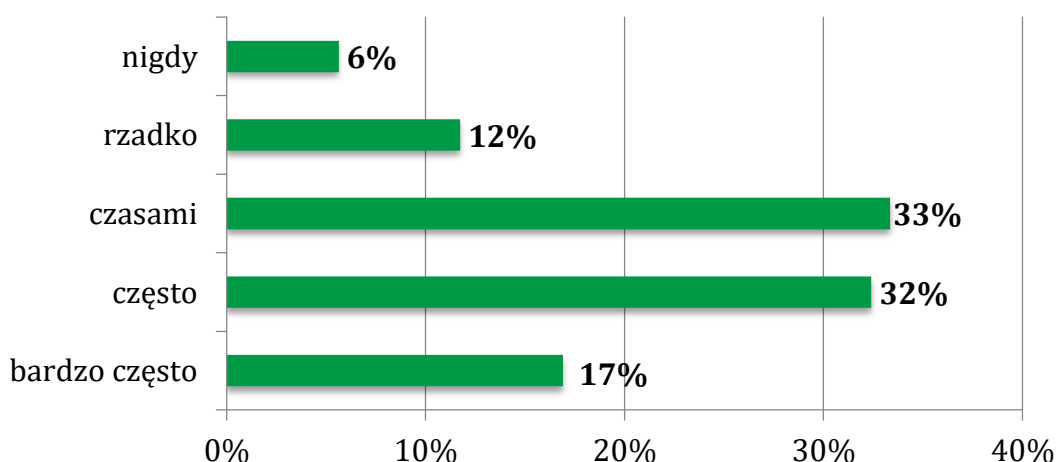

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Dla potrzeb Diagnozy wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w grudniu 2018 roku w Polsce było 2,5 mln osób, pobierających świadczenia emerytalno-rentowe i/lub ubezpieczonych przez płatników składek, które posiadały orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności) lub orzeczenie o niezdolności do pracy (wydane przez ZUS). Pod względem płci w badanej zbiorowości osób z orzeczeniem nieznacznie przeważali mężczyźni, którzy stanowili 55,4%. Biorąc pod uwagę wiek w zbiorze osób niepełnosprawnych lub niezdolnych do pracy najczęściej byli to mężczyźni w wieku 63 lat. Najwięcej kobiet z orzeczeniem o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy było w wieku 59 lat, 58 lat oraz 60 lat. Najwyższa wartość wskaźnika liczby osób z orzeczeniem na 10 tys. ludności wystąpiła w województwie lubuskim (933), zaś najmniej w województwie opolskim (466)³⁴.

W pierwszej kolejności respondenci zostali zapytani o to jak często spotykają osoby z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu. Największy odsetek badanych (33%) odpowiedział, że czasami, 32% – często, 12% – rzadko, a 17% – bardzo często. 6% mieszkańców Powiatu nigdy nie spotkało na jego terenie osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 39. Jak często spotyka Pan/i na terenie Powiatu osoby z niepełnosprawnościami?

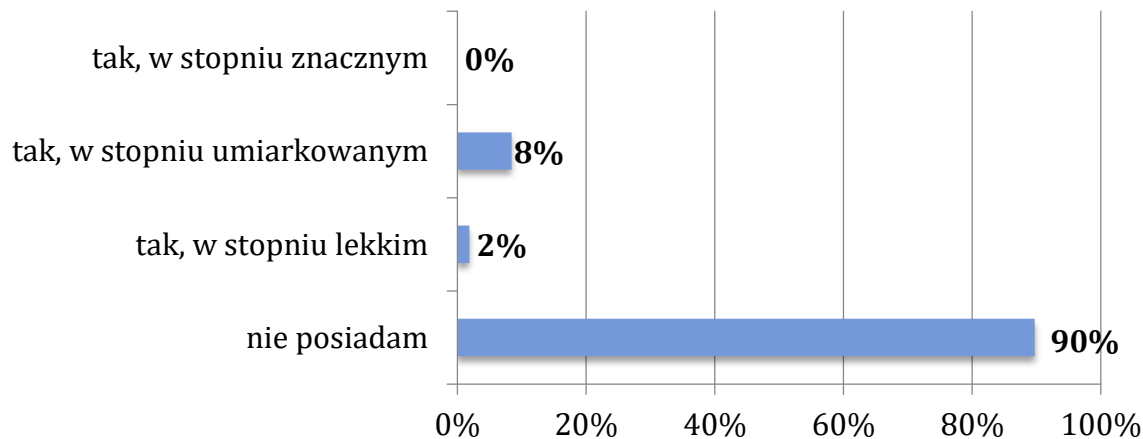

³⁴ Osoby niepełnosprawne w 2018 roku, GUS.

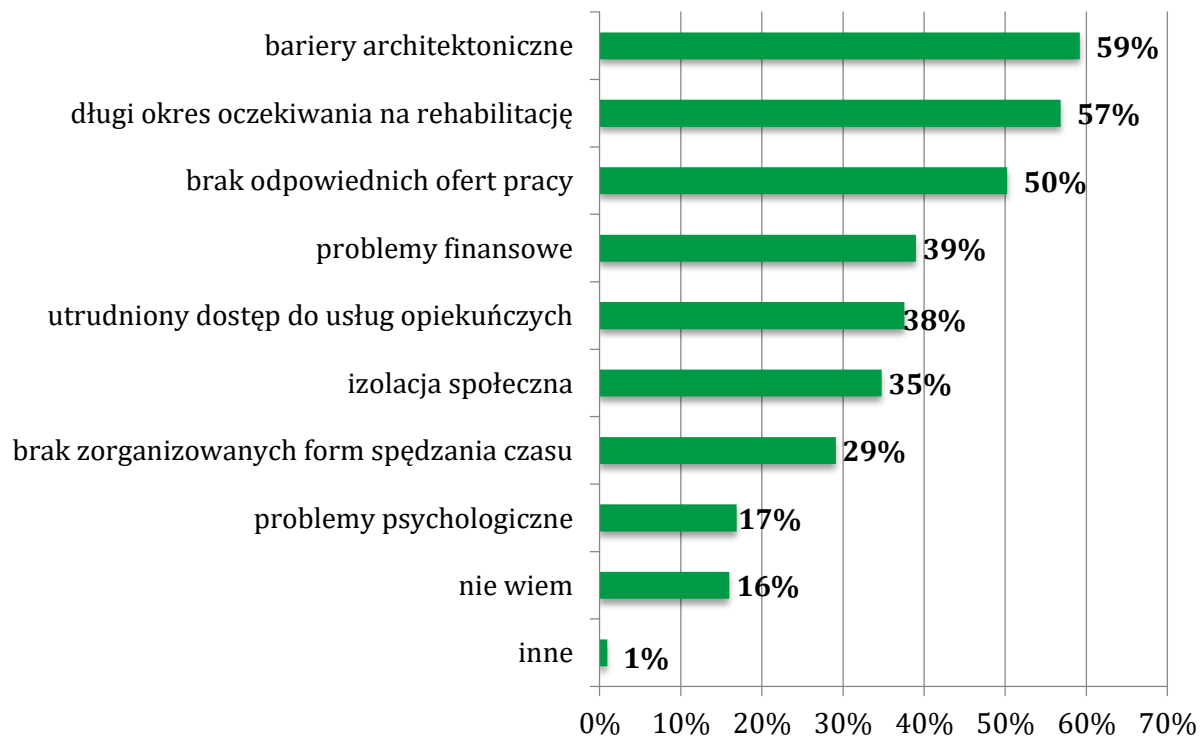
W dalszej części badania mieszkańcy mieli określić, czy posiadają orzeczenie o niepełnosprawności. 8% posiada orzeczenie w stopniu umiarkowanym, natomiast 2% w stopniu lekkim. Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje poniższy wykres.

Wykres 40. Czy posiada Pan/i orzeczenie o niepełnosprawności?

Następnie ankietowani zostali poproszeni o wskazanie najczęstszych problemów dotyczących mieszkańców z niepełnosprawnościami. Największy odsetek badanych wskazał kolejno na: bariery architektoniczne (59%), długi okres oczekiwania na rehabilitację (57%), brak odpowiednich ofert pracy (50%) oraz problemy finansowe (39%). W odpowiedziach „inne” respondenci wymienili m.in.: brak zrozumienia i akceptacji przez inne osoby oraz niewystarczające działania OPS. 16% nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 41. Jakie problemy najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne w Pani/a Powiecie?

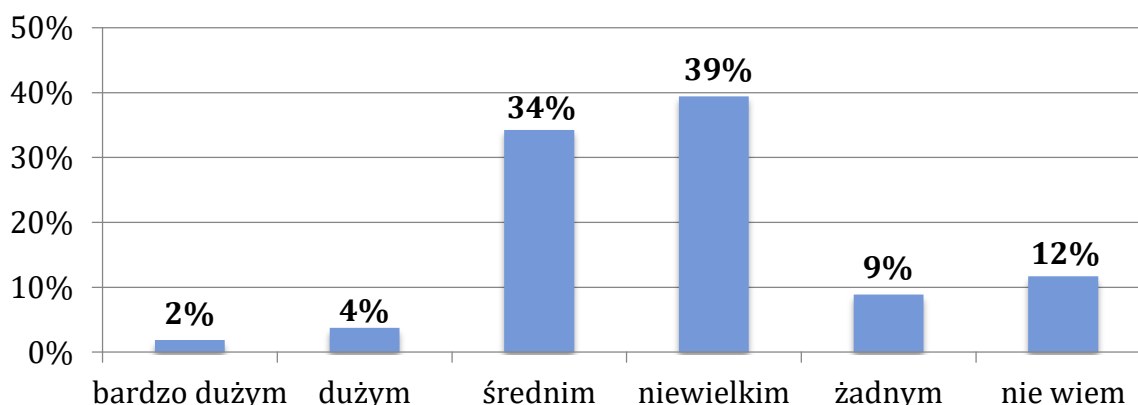

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu ankietowani mieli ocenić stopień dostosowania infrastruktury technicznej Powiatu do osób z niepełnosprawnościami. 34% badanych uważa, że jest ona średnio dostosowana do osób z niepełnosprawnościami. 39% mieszkańców jest zdania, że Powiat w niewielkim stopniu jest przystosowany do osób z niepełnosprawnościami, a 9% ankietowanych stwierdziło, że w żadnym. 4% respondentów twierdzi, że dużo miejsc jest przystosowanych, 12% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, natomiast tylko 2% uważa, że infrastruktura techniczna Powiatu jest przystosowana do osób z niepełnosprawnościami w bardzo dużym stopniu.

Wykres 42. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Powiecie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie?

OSOBY STARSZE

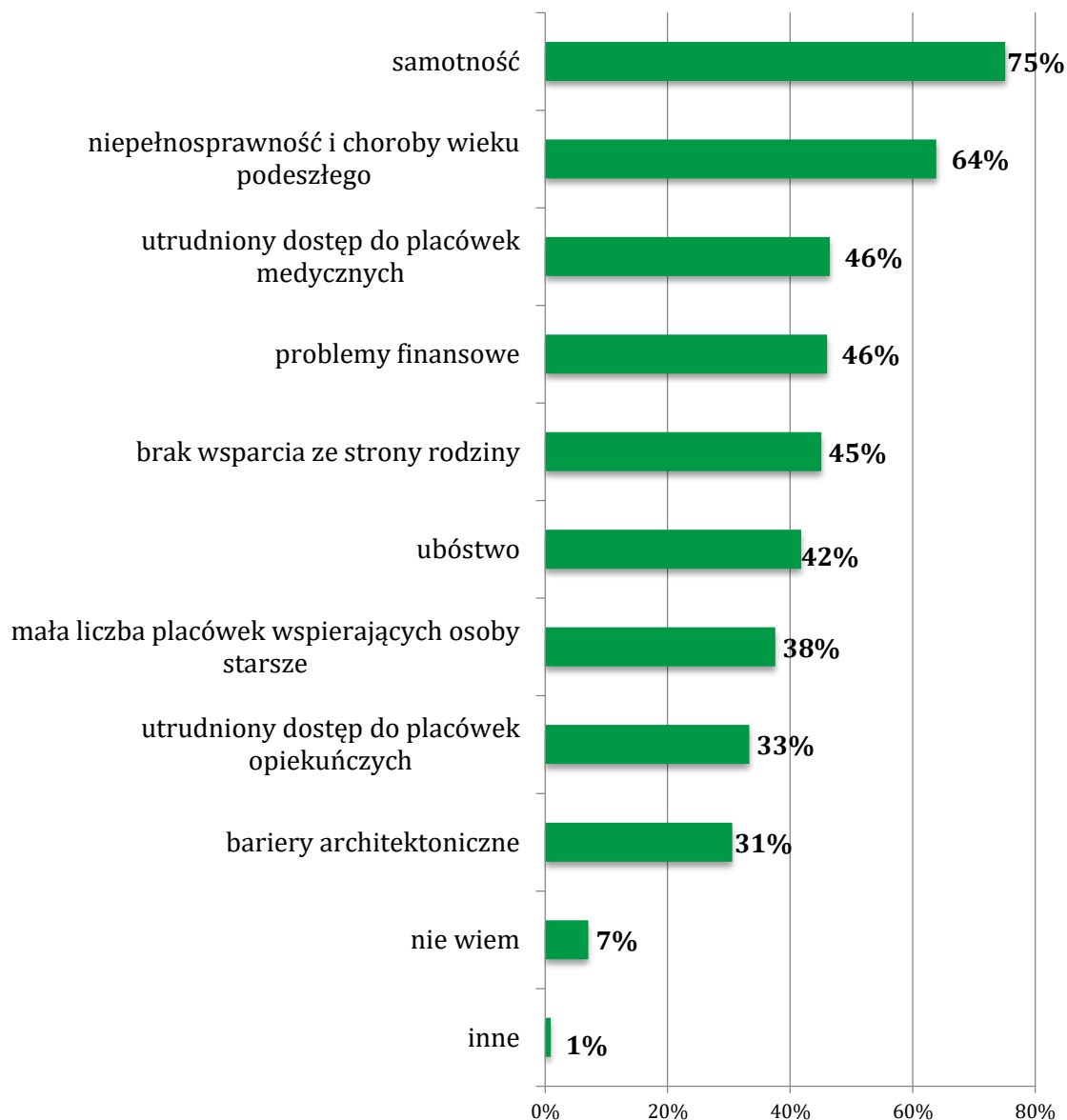
Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. W ostatnich latach obserwuje się spadek liczby mieszkańców w Polsce oraz postępujący proces starzenia się ludności – w 2010 roku odsetek osób starszych w populacji całego kraju kształtował się na poziomie 19,6%, podczas gdy w 2018 roku osiągnął poziom 24,8%. Wśród kobiet zamieszkujących Polskę 27,9% z nich osiągnęło wiek senioralny, podczas gdy wśród mężczyzn udział seniorów w ogólnej liczbie mężczyzn ukształtował się na poziomie 21,4%. Analizując liczbę osób w wieku senioralnym w poszczególnych województwach, można zaobserwować znaczące różnice. Aż 26,5% seniorów Polski zamieszkiwało dwa województwa, tj. mazowieckie oraz śląskie, podczas gdy w województwie o najmniejszej liczbie osób starszych – lubuskim – mieszka jedynie 2,6% osób starszych³⁵.

³⁵ Sytuacja osób starszych w Polsce w 2018 roku, GUS.

W dalszej części ankietowani zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów seniorów w ich środowisku lokalnym. W pierwszej kolejności badani wskazali samotność (75%), niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego (64%), a także utrudniony dostęp do placówek medycznych i problemy finansowe (po 46%). W odpowiedziach „inne” respondenci wskazali na brak dostępu do specjalistów oraz dezinformację (1%).

Wykres 43. Jakie problemy według Pana/i dotyczą najczęściej osoby starsze?

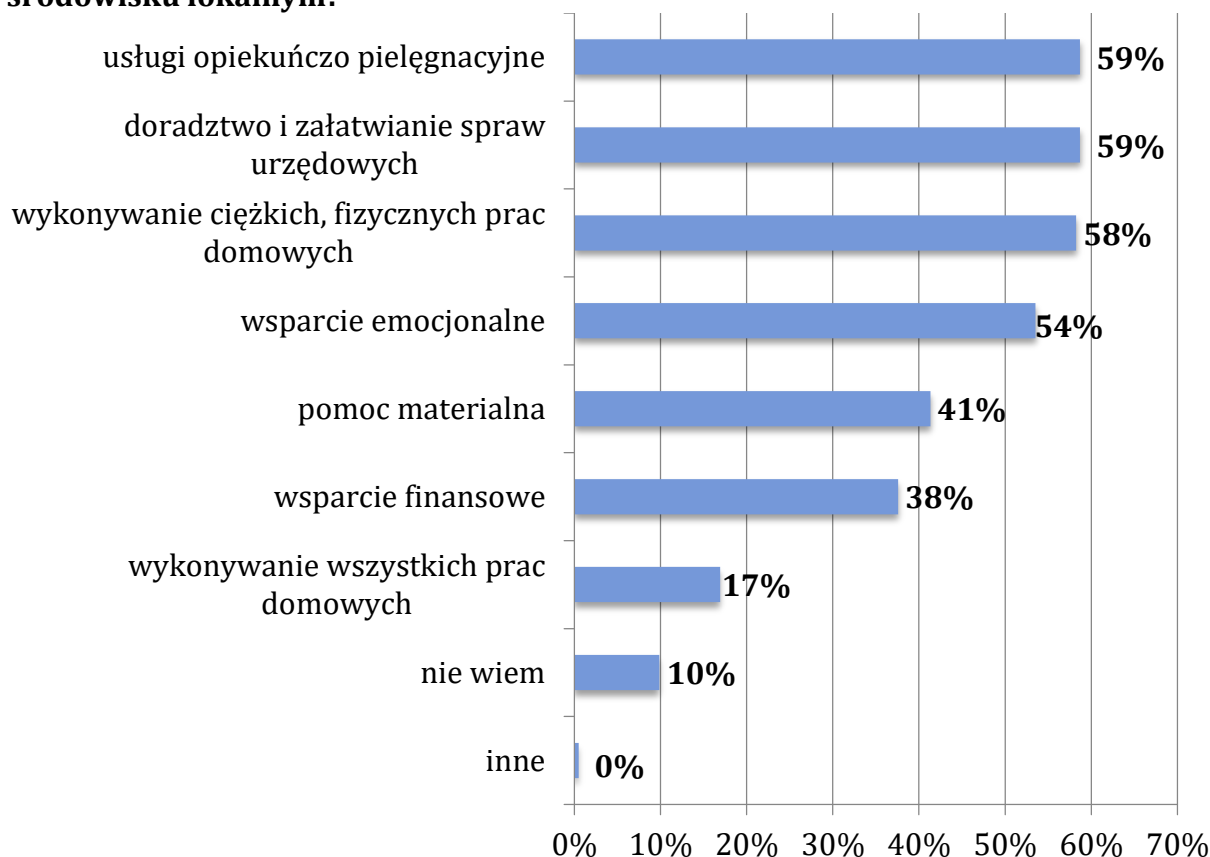

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części badani mieli określić jakie są główne potrzeby osób starszych w powiecie krośnieńskim. Najwięcej respondentów wskazało na usługi opiekuńczo pielęgnacyjne oraz doradztwo i załatwianie spraw urzędowych (po 59%), wykonywanie ciężkich, fizycznych prac domowych (58%), a także wsparcie emocjonalne (54%). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

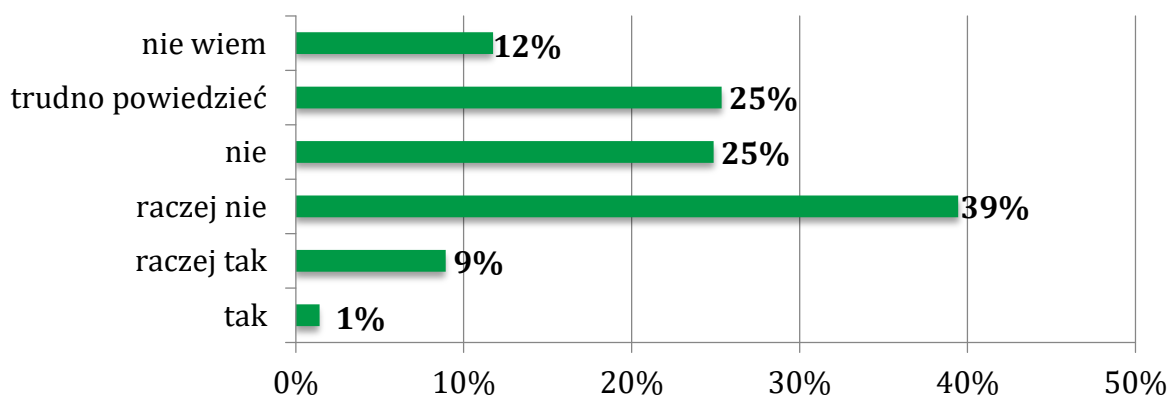
Wykres 44. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu dotyczącym niniejszego bloku tematycznego, mieszkańcy powiatu krośnieńskiego mieli ocenić, czy oferta pomocy osobom starszym tj. opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze jest w Powiecie wystarczająca. 39% badanych jest zdania, że oferowana pomoc osobom starszym jest raczej niewystarczająca, a 25% uważa, że nie wystarcza. Tylko 1% twierdzi, że oferta pomocowa skierowana do najstarszych osób jest w pełni wystarczająca, natomiast 9% uważa, że jest raczej wystarczająca. Co czwarty respondent ma trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (25%), natomiast 12% badanych osób nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 45. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w powiecie?

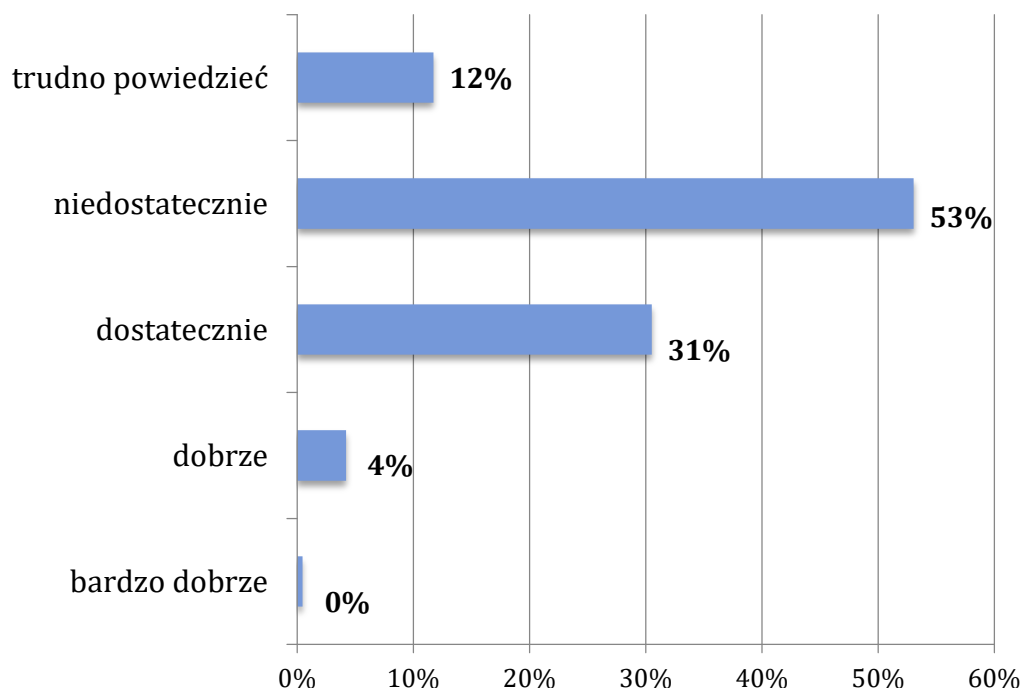

ZDROWIE

Definicja zdrowia psychicznego Światowej Organizacji Zdrowia to: „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”. Najnowszy raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) i Komisji Europejskiej pt. „Health at a Glance: Europe 2018” wskazuje, że ponad jedna na sześć osób w krajach UE (17,3%) miała problem ze zdrowiem psychicznym w 2016 roku, czyli około 84 mln mieszkańców Unii zmagало się z zaburzeniami psychicznymi takimi jak depresja, zaburzenia lękowe oraz zaburzenia związane z używaniem alkoholu i narkotyków. Z raportu wynika, że aż 25 milionów Europejczyków (5,4% populacji) cierpiało na stany lękowe, 21 mln (4,5%) miało depresję lub stany depresyjne, 11 mln (2,4%) zmagало się z uzależnieniem od alkoholu i/ lub narkotyków, ok. 1,5 mln (0,3%) ludzi miało zaburzenia ze spectrum schizofrenii. Ciężkie choroby psychiczne, takie jak zaburzenia afektywne dwubiegunowe, dotyczyły prawie 5 mln ludzi (1% populacji)³⁶.

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę jakości świadczonych usług opieki zdrowotnej w Powiecie. Ponad połowa badanych stwierdziła, że jest ona niedostateczna (53%), 31% respondentów oceniło ją dostatecznie, a jedynie 4% badanych przyznało, że jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej w Powiecie jest dobra. 12% ankietowanych miało trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 46. Jak ocenia Pan/i jakość usług opieki zdrowotnej na terenie powiatu?

³⁶ Zdrowie psychiczne w Unii Europejskiej, Warszawa 2019.

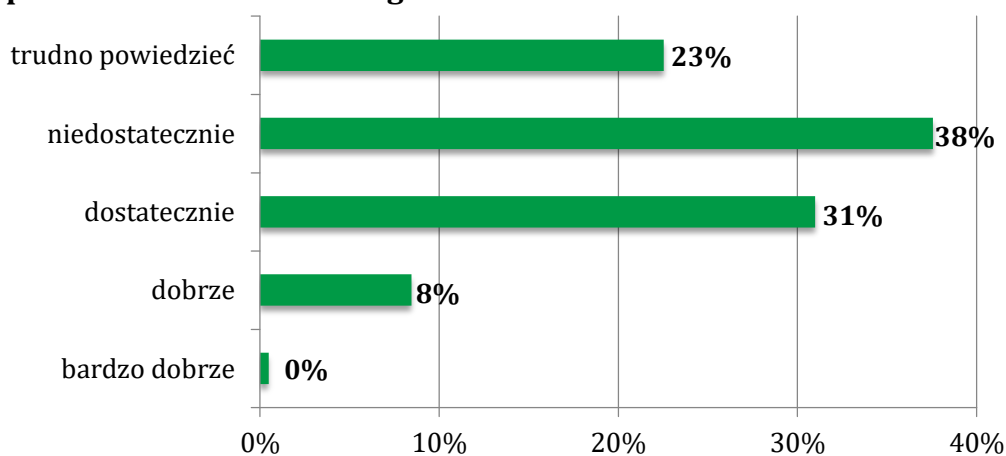

WSPARCIE RODZIN

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka za zgodą rodziny i jej aktywnym udziałem. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. W 2019 roku na wsparcie rodzin w Polsce w formie świadczeń rodzinnych przeznaczono 10,3 mld zł, a korzystało z nich średnio miesięcznie 1,9 mln beneficjentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono na łączną kwotę 1,1 mld zł³⁷.

W ramach obszaru badania dotyczącego wspierania rodziny, zadano mieszkańcom pytanie dotyczące oceny działań Powiatu w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego rodzin. 8% oceniło te działania pozytywnie (8% – „dobrze”). Większość osób biorących udział w badaniu jest zdania, że działania w zakresie organizacji czasu wolnego rodzin prowadzone są w sposób niedostateczny (38%), bądź dostateczny (31%), a 23% trudno było odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 47. Jak ocenia Pan/i działania powiatu w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego rodzin?

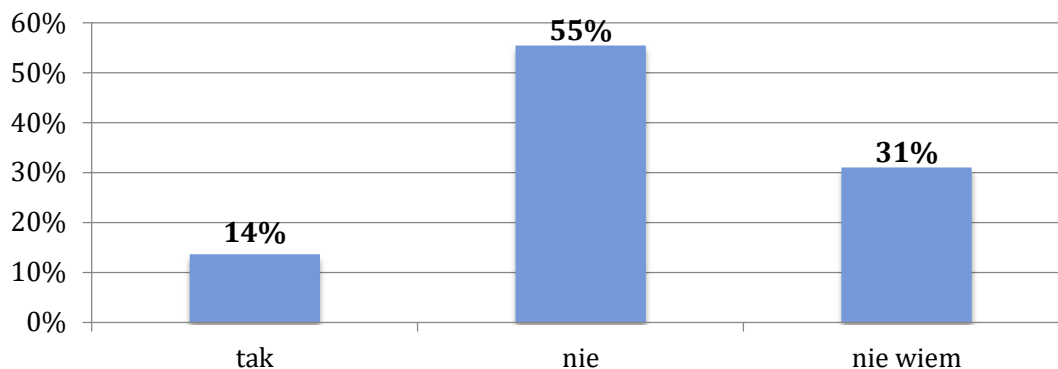

W dalszej kolejności zapytaliśmy respondentów o to, czy na terenie Powiatu organizowana jest wystarczająca ilość działań na rzecz integracji rodzin. Ponad połowa badanych jest zdania, że ich liczba jest niewystarczająca (55%), a 14% mieszkańców uważa, że jest odpowiednia. Co trzeci respondent nie ma w tym zakresie wiedzy (31%).

³⁷ Świadczenia na rzecz rodziny w 2019 roku, GUS.

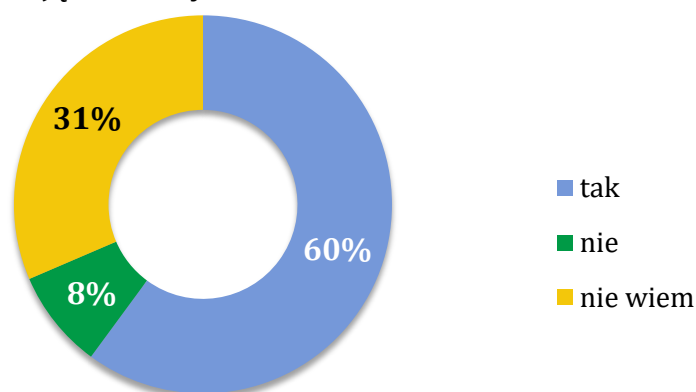

Wykres 48. Czy na terenie powiatu organizowana jest wystarczająca ilość działań na rzecz integracji rodzin (np. pikniki, festyny)?

Zdaniem ponad połowy mieszkańców (60%) na terenie Powiatu jest potrzeba prowadzenia zajęć wspomagających umiejętności wychowawcze rodziców. 8% uważa, że nie ma takiej potrzeby, a 31% nie wie, czy są one zasadne.

Wykres 49. Czy na terenie powiatu jest potrzeba prowadzenia zajęć wspomagających umiejętności wychowawcze rodziców?

W przedostatnim pytaniu dotyczącym wspierania rodziny, mieszkańcy mieli określić jakie działania według nich poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w powiecie krośnieńskim. Najczęściej ankietowani odpowiadali, że byłaby to edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (52%), profilaktyka i terapia w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (50%), większa dostępność do konsultacji psychologiczno-pedagogicznych (46%), a także pomoc asystenta rodziny lub rodziny wspierającej (41%). W dalszej kolejności mieszkańcy Powiatu wskazywali pomoc terapeutyczną (40%), poradnictwo specjalistyczne (39%), oraz pracę socjalną w środowisku (34%). Zdecydowanie mniejszy odsetek badanych stwierdził, że to większa liczba ofert pracy, grupy wsparcia i szersza oferta spędzania czasu wolnego poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo (po 24%). 13% nie posiada wiedzy na ten temat, z kolei tylko 9% respondentów twierdzi, że pozytywny wpływ na sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo miałyby wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych i niepełnych. 3 badanych (1%) wypowiedziało się szeroko na zadane pytanie. Odpowiedzi te zostały przytoczone poniżej:

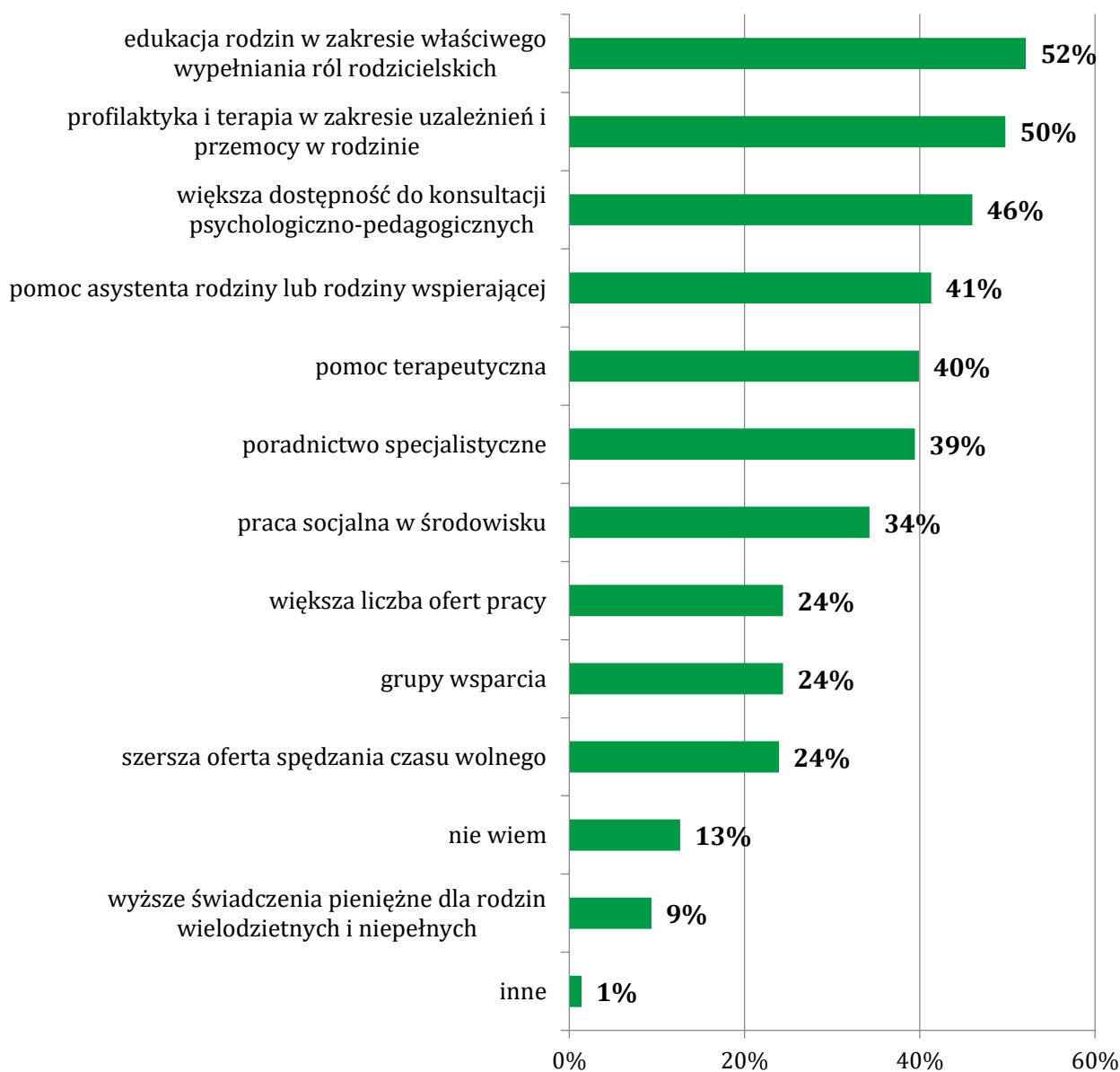

„Interwencje asystentów rodzinnych, większy nadzór, zwłaszcza w rodzinach dzieci, które są niepełnosprawne umysłowo, wsparcie, pomoc w zorganizowaniu antykoncepcji u osób, które są wielodzietne i niezaradne, większa kontrola i interwencja w przypadku zaniedbań”.

„Działania skierowane do dzieci z tych rodzin. Najpierw praca z dziećmi, a potem lub równorzędnie z ich rodzicami. Jak najszybsze postąpienie z rodzin niewydolnych wychowawczo, chociażby do przedszkola, co pozwoliłoby szybko wychwycić problemy rozwojowe itp.”.

„Uważam, że szkolenia dla rodziców trafiają nie do tej grupy osób co powinny. Ci, którzy nie mają zdolności wychowawczych, zazwyczaj nie są zainteresowani, nie mają jak dojechać itp. Takim ludziom potrzeba w mojej opinii większego wsparcia asystenta rodzin, łącznie z pomocą w dostępie do pomocy psychologicznej”.

Wykres 50. Jakie działania według Pana/i poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w powiecie?

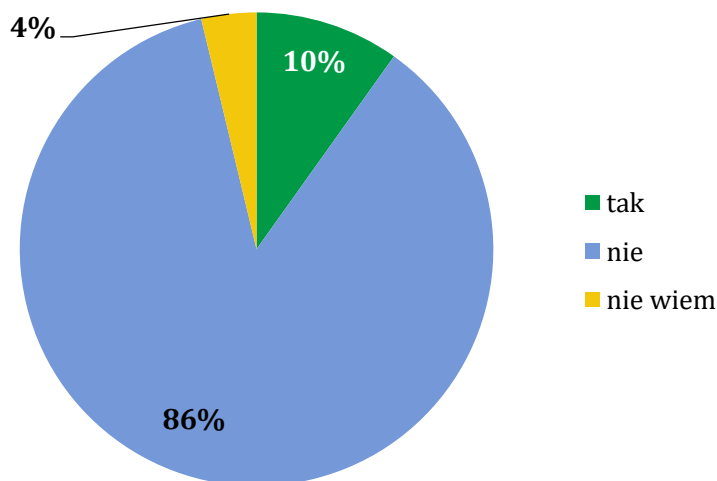

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Interesowała nas również kwestia korzystania przez mieszkańców Powiatu ze wsparcia instytucji i organizacji pozarządowych, funkcjonujących na jego terenie. Jak wynika z poniższego wykresu, tylko 10% respondentów przyznało, że korzysta z pomocy instytucji i NGO, 4% zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, natomiast aż 86% badanych zaprzeczyło.

Wykres 51. Czy korzysta Pan/i ze wsparcia instytucji i organizacji pozarządowych na terenie powiatu?

Ostatnie dwa pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety dotyczyły ogólnych obszarów problemowych, występujących w Powiecie, a także usług i działań jakie przede wszystkim powinny być rozwijane na jego terenie. Respondenci w pierwszej kolejności mieli ocenić poziom natężenia problemów wymienionych w kafeterii pytań, które mogą występować na terenie Powiatu. Do oceny posłużyła skala od 1 do 5, na której 0 oznacza „nie mam zdania”, 1 – „bardzo duży”, 2 – „duży”, 3 – „średni”, 4 – „mały” 5 – „bardzo mały”. Jak wynika z odpowiedzi ankietowanych, głównymi problemami w powiecie krośnieńskim, które wymagają wzmożonych działań są uzależnienia, emigracja ludzi młodych, mała aktywność mieszkańców w życiu publicznym oraz samotność i izolacja osób starszych – największy odsetek badanych ocenił je jako duże bądź bardzo duże. Jako średnio istotny problem najczęściej wskazywane było ubóstwo (43%), niepełnosprawność oraz złe warunki mieszkaniowe (po 40%). Niska lub bardzo niska skala problemu dotyczy zdaniem ankietowanych przede wszystkim bezdomności (45%). Część badanych mieszkańców nie posiada wiedzy na temat poziomu natężenia konkretnych dysfunkcji występujących na terenie Powiatu. Brak wiedzy najczęściej dotyczył zjawiska przemocy w rodzinie (19%).

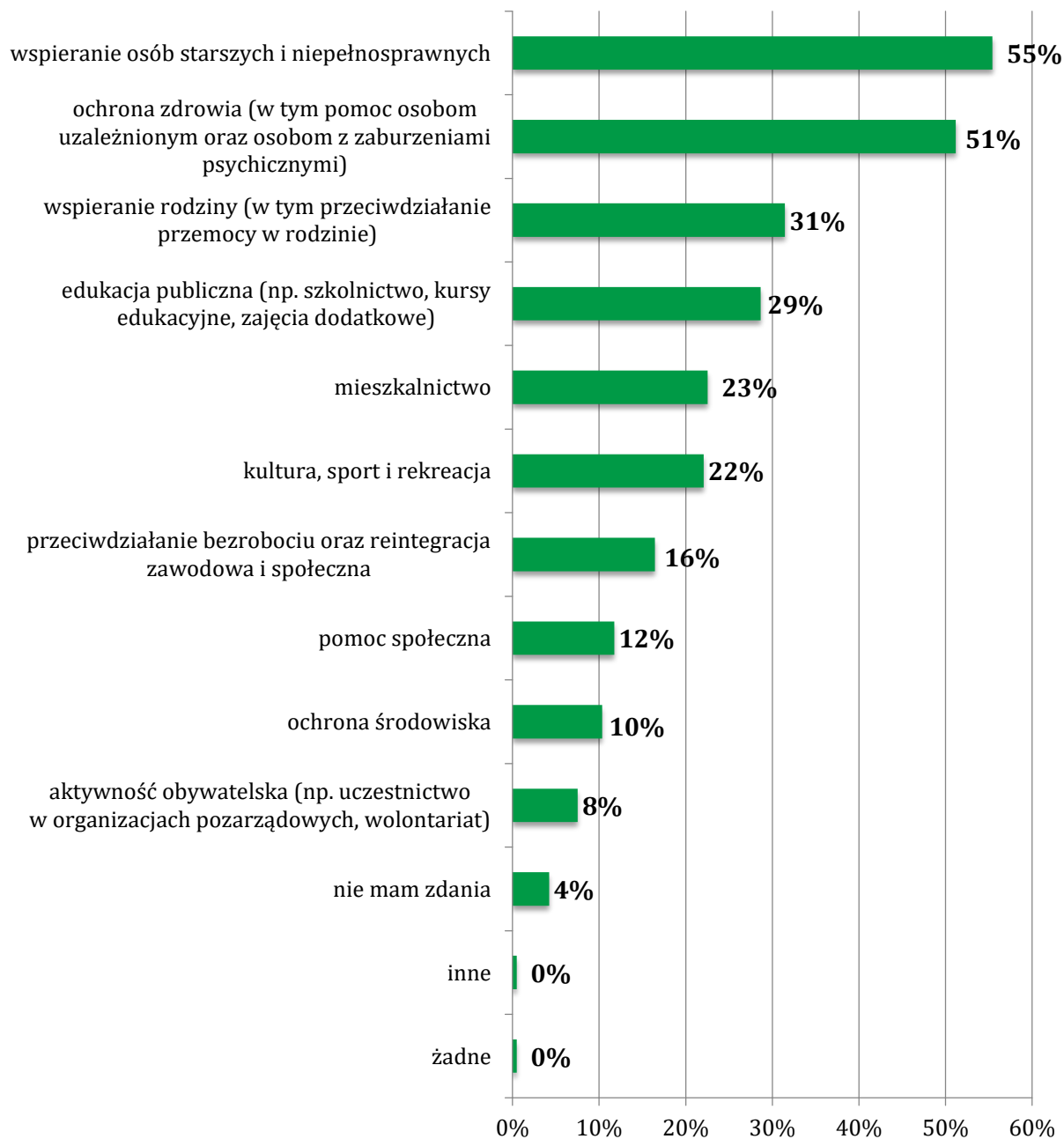
Tabela 32. Proszę ocenić poziom natężenia niżej wymienionych problemów społecznych na terenie powiatu.

wyszczególnienie	0	1	2	3	4	5
bezrobocie	7%	10%	16%	37%	20%	10%
ubóstwo	8%	7%	17%	43%	20%	6%
bezdomność	13%	11%	11%	19%	31%	14%
przemoc w rodzinie	19%	10%	22%	32%	13%	4%
uzależnienia	10%	20%	30%	24%	10%	6%
niepełnosprawność	6%	8%	25%	40%	16%	4%
samotność/izolacja osób starszych	5%	22%	23%	35%	9%	8%
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	12%	16%	26%	31%	9%	5%
samotne rodzicielstwo	15%	11%	22%	36%	12%	3%
długotrwała lub ciężka choroba	12%	10%	22%	38%	12%	6%
emigracja ludzi młodych	11%	27%	22%	22%	9%	9%
przestępczość	12%	8%	21%	35%	20%	4%
niski poziom integracji mieszkańców	9%	19%	24%	30%	11%	7%
mała aktywność mieszkańców w życiu publicznym	9%	23%	24%	26%	12%	6%
złe warunki mieszkaniowe	13%	11%	21%	40%	13%	2%

Na zakończenie ankiety zapytano badanych mieszkańców o to, jakie ich zdaniem obszary w zakresie usług społecznych, powinny być rozwijane priorytetowo na terenie Powiatu. Nieco ponad połowa respondentów wskazała na wspieranie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami (55%), z kolei połowa badanych stwierdziła, że jest to ochrona zdrowia (50%). W dalszej kolejności zwrócono uwagę na działalność na rzecz wspierania rodziny, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie (31%) oraz edukację publiczną (29%). Zdaniem 23% ankietowanych twierdzi, że mieszkalnictwo jest obszarem wymagającym rozwoju na terenie Powiatu, z kolei 22% odpowiedzi padło na kulturę, sport i rekreację. Zdecydowanie najmniej ankietowanych uznało, że należy wspierać i rozwijać aktywność obywatelską (8%), natomiast 4% nie miało w tym zakresie zdania.

Wykres 52. Które z niżej wymienionych obszarów w zakresie usług społecznych powinny być priorytetowo rozwijane i finansowane na terenie Powiatu?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Na podstawie danych empirycznych przekazanych między innymi przez Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące w powiecie krosnieńskim, danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi:

- ▶ charakterystyka problemu i działań interwencyjnych,
- ▶ analiza SWOT, która została przedstawiona po wszystkich podrozdziałach³⁸.

UBÓSTWO

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2020 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu w takich gminach jak: Bobrowice, Dąbie, Gubin, Krosno Odrzańskie oraz Maszewo. W gminie Bytnica oraz mieście Gubin znajdowało się ono na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Dane źródłowe pokazują, że łączna liczba rodzin zamieszkujących gminy powiatu krosnieńskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2018-2020 znacznemu spadkowi (w stosunku do 2018 roku o 20%). W 2018 roku z tego powodu z pomocy skorzystało łącznie 1 165 rodzin, w 2019 roku – 1 006, natomiast w 2020 roku – 932 rodziny. Największy spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa dostrzegalny jest w gminie Krosno Odrzańskie (20%) oraz w gminie Gubin (31%). Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

³⁸ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

Tabela 33. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w gminach wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	49	39	33
gmina Bytnica	105	84	70
gmina Gubin	186	153	129
miasto Gubin	330	280	287
gmina Krosno Odrzańskie	306	256	245
gmina Bobrowice	56	62	54
gmina Dąbie	133	132	114
ŁĄCZNIE	1 165	1 006	932

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie krośnieńskim od stycznia 2019 roku realizują program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i niepełnosprawnych.

Wśród największej liczby osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2020 roku znalazło się 252 mieszkańców gminy Gubin, 198 mieszkańców gminy Krosno Odrzańskie oraz 144 osoby zamieszkujące miasto Gubin. Natomiast najmniejsza liczba świadczeniobiorców zamieszkiwała gminę Maszewo (38 osób) oraz gminę Bobrowice (34 osoby). W postaci świadczenia niepieniężnego pomoc otrzymało w przedmiotowym roku najwięcej mieszkańców miasta Gubin – 127 osób oraz gminy Krosno Odrzańskie – 108 osób. Najmniejsza liczba świadczeń niepieniężnych została przyznana w gminie Maszewo – skorzystało z nich jedynie 24 świadczeniobiorców oraz gminie Bobrowice – 25 osób. W stosunku do poprzedniego roku liczba świadczeniobiorców niepieniężnej formy zasiłku znacznie spadła.

Tabela 34. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020 w gminach powiatu krośnieńskiego

gmina Maszewo			
rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
pieniężne	50	45	38
niepieniężne	26	23	24
gmina Bytnica			
rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
pieniężne	68	68	62
niepieniężne	106	80	61

gmina Gubin			
rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
pieniężne	125	153	252
niepieniężne	169	145	104
miasto Gubin			
rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
pieniężne	148	117	144
niepieniężne	202	171	127
gmina Krosno Odrzańskie			
rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
pieniężne	259	207	198
niepieniężne	127	144	108
gmina Bobrowice			
rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
pieniężne	0	37	34
niepieniężne	14	30	25
gmina Dąbie			
rodzaj świadczenia	2018	2019	2020
pieniężne	78	64	63
niepieniężne	69	71	67

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2020 roku najwięcej świadczeń pieniężnych w formie dodatków mieszkaniowych zostało przyznanych w gminie Krosno Odrzańskie (291 gospodarstw) i mieście Gubin (183 gospodarstwa), natomiast najmniejsza liczba dodatków mieszkaniowych została przyznana w gminie Dąbie oraz Gubin, gdzie tą formą pomocy objęto po 2 gospodarstwa. Należy zwrócić uwagę, że w gminie Maszewo żadne gospodarstwo domowe nie otrzymało dodatków mieszkaniowych. Na przestrzeni ostatnich trzech lat można zauważyć tendencję spadkową w zakresie liczby przyznawanych dodatków mieszkaniowych.

Tabela 35. Liczba gospodarstw domowych w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	0	0	0
gmina Bytnica	7	7	7
gmina Gubin	4	2	2
miasto Gubin	422	226	183
gmina Krosno Odrzańskie	387	328	291
gmina Bobrowice	3	4	4
gmina Dąbie	4	3	2
ŁĄCZNIE	827	570	489

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

BEZROBOCIE, PROMOCJA ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwałe brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia wpływają również na funkcjonowanie rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2020 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na drugim miejscu w takich gminach jak: Dąbie oraz Gubin, na trzecim miejscu w gminie Bobrowice, na czwartym miejscu w mieście Gubin i gminach Krosno Odrzańskie oraz Maszewo, z kolei na piątym miejscu znalazło się tylko w gminie Bytnica.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin powiatu krośnieńskiego z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 544. Na przestrzeni omawianych lat odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu, bowiem w 2018 roku było to 709 rodzin, z kolei w 2020 roku o 23,3% mniej. Szczegółowe dane statystyczne dla poszczególnych gmin powiatu krośnieńskiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 36. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc z powodu bezrobocia w gminach wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	26	20	21
gmina Bytnica	40	32	25
gmina Gubin	172	137	108
miasto Gubin	229	176	188
gmina Krosno Odrzańskie	157	124	116
gmina Bobrowice	4	12	18
Gmina Dąbie	81	75	68
ŁĄCZNIE	709	576	544

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy mieszkańców powiatu krośnieńskiego oraz wchodzących w jego skład gmin. Z danych źródłowych wynika, że pod koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było ogółem 1 660 mieszkańców powiatu krośnieńskiego, a największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych występowała na terenie miasta Gubin – 558, gminy Krosno Odrzańskie – 412 oraz gminy Gubin – 305. Natomiast wśród gmin, w których odnotowano stosunkowo małą liczbę zarejestrowanych osób pozostających bez zatrudnienia należy wyróżnić gminę Bytnicę, którą zamieszkiwało 55 bezrobotnych, gminę Bobrowice – 79 osób oraz gminę Maszewo – 88 osób. Udział mieszkańców zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym poszczególnych gmin Powiatu jest zbliżony. Najniższy udział osób pozostających bez pracy w ogóle mieszkańców występuje w gminie Bytnica (3,6%) oraz gminie Krosno Odrzańskie (4,0%). Najmniej korzystna sytuacja pod względem bezrobocia wśród mieszkańców występuje na obszarze gminy Gubin, w której osoby zarejestrowane w PUP stanowiły 6,6% populacji Gminy w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatnich lat udział mieszkańców gmin powiatu krośnieńskiego zarejestrowanych w PUP w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gmin ulegał wahaniom.

Tabela 37. Mieszkańcy powiatu krośnieńskiego i wchodzących w jego skład gmin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2018–2020 oraz ich udział w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym (stan na koniec roku)

wyszczególnienie	2018		2019		2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
gmina Maszewo	62	3,5	66	3,8	88	5,1
gmina Bytnica	64	4,1	73	4,7	55	3,6
gmina Gubin	323	6,9	258	5,6	305	6,6
miasto Gubin	571	5,6	493	4,9	558	5,6
gmina Krosno Odrzańskie	372	3,4	308	2,9	412	4,0
gmina Bobrowice	69	3,5	76	3,9	79	4,1
gmina Dąbie	158	5,0	118	3,8	163	5,2
ŁĄCZNIE	1 619	4,7	1 392	4,1	1 660	5,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy to takie, które ze względu na określone uwarunkowania mają znaczne trudności z wkroczeniem lub utrzymaniem się na rynku pracy. W kolejnej tabeli przedstawiona została liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krośnie Odrzańskim zamieszkujących Powiat, a które są w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz ich udział w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w PUP. Jak wynika z danych statystycznych na przestrzeni omawianych lat udział osób bezrobotnych będących przed 30 rokiem życia ulegał wahaniom, natomiast udział osób powyżej 50 roku życia uległ spadkowi. W porównaniu do 2019 roku wzrósł odsetek osób długotrwale bezrobotnych, Liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, w porównaniu do roku poprzedniego również uległa wzrostowi, z kolei w stosunku do 2018 roku utrzymywała się na takim samym poziomie. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na to, że na przestrzeni omawianych lat, liczba osób z niepełnosprawnościami ulegała nieznacznym wahaniom, natomiast ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP uległ zmniejszeniu.

Tabela 38. Mieszkańcy powiatu krośnieńskiego będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018		2019		2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 30 roku życia	384	27,6	399	28,7	455	27,4
powyżej 50 roku życia	389	27,9	369	26,5	412	24,8
długotrwale bezrobotni	679	48,8	498	35,8	757	45,6
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	384	27,6	268	19,3	384	23,1
niepełnosprawni	129	9,3	113	8,1	126	7,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z działalności PUP za lata 2018-2020

AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim organizuje także aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. W 2020 roku z prac interwencyjnych skorzystało 49 osób, w stażach brało udział 150 bezrobotnych mieszkańców Powiatu, a w szkoleniach – 19. Ponadto udzielono 66 dofinansowań do indywidualnej działalności gospodarczej, a 36 osób otrzymało dofinansowanie na refundację dodatkowych miejsc pracy. Prace społecznie użyteczne w 2020 roku wykonywało 30 osób, natomiast roboty publiczne – 54 osoby. W porównaniu do 2018 roku zmniejszyła się liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych (o 30%), stażach (o 25%), szkoleniach (o 62,7%), a także liczba osób skierowanych na refundację dodatkowych miejsc pracy (o 65,4%) oraz mieszkańców, którzy otrzymali dofinansowanie do indywidualnej działalności gospodarczej (o 40%). Wzrost zaobserwować można, natomiast w przypadku liczby osób biorących udział w pracach społecznie użytecznych (o 36,4%) oraz robotach publicznych (o 5,8%). Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje tabela poniżej.

Tabela 39. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
prace interwencyjne	70	91	49
staż	200	173	150
szkolenia	51	52	19
dofinansowania indywidualnej działalności gospodarczej	110	92	66
skierowanie na refundację dodatkowych miejsc pracy	104	47	36
prace społecznie użyteczne	22	27	30
roboty publiczne	51	53	54

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z działalności PUP za lata 2018-2020

BEZDOMNOŚĆ

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, za osobę bezdomną uważa się „osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych i nigdzie niezameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych”. Jednak jak podkreśla wielu badaczy, bezdomność jest przede wszystkim zjawiskiem społecznym, niepoddającym się opisowi w kategoriach czysto prawniczych. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu ani brak tego prawa nie przesądzają bowiem niczego w kwestii bezdomności. Możliwe są sytuacje, gdy konflikty rodzinne uniemożliwiają faktyczne współzamieszkiwanie w lokalu, w którym jest się zameldowanym, lub też zaspakajanie potrzeb mieszkaniowych pomimo braku zameldowania i formalnego prawa do zamieszkiwania w danym lokalu. Bezdomni żyją wszędzie i problem ten dotyczy wszystkich krajów na świecie, dlatego każdy z nich podejmuje działania w celu ograniczenia jego skali.

W 2020 roku z powodu bezdomności w całym powiecie krośnieńskim udzielono pomocy 40 osobom, w tym 16 osobom z miasta Gubin oraz gminy Krosno Odrzańskie, 5 osobom z gminy Gubin oraz po 1 osobie z gminy Dąbie, Bytnica oraz Maszewo. Na przestrzeni omawianych lat liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu bezdomności utrzymywała się na stałym poziomie. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 40. Liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezdomności w gminach powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	1	0	1
gmina Bytnica	2	3	1
gmina Gubin	4	5	5
miasto Gubin	17	13	16
gmina Krosno Odrzańskie	11	12	16
gmina Bobrowice	2	3	0
gmina Dąbie	3	4	1
ŁĄCZNIE	40	40	40

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnościami dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących dysfunkcji.

W 2020 roku długotrwała lub ciężka choroba jako powód udzielania pomocy i wsparcia znalazła się na drugim miejscu w gminie Bobrowice, na trzecim miejscu w gminach: Dąbie, Gubin, Krosno Odrzańskie, Maszewo oraz w mieście Gubin, natomiast na czwartym miejscu w gminie Bytnica.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin powiatu krośnieńskiego z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 639. W stosunku do 2018 roku nastąpił spadek liczby rodzin o 18%. Szczegółowe dane statystyczne dla poszczególnych gmin powiatu krośnieńskiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 41. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	45	46	31
gmina Bytnica	61	50	36
gmina Gubin	95	94	84
miasto Gubin	248	227	221
gmina Krosno Odrzańskie	224	203	170
gmina Bobrowice	48	47	45
gmina Dąbie	59	61	52
ŁĄCZNIE	780	728	639

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące liczby udzielonych świadczeń w postaci zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka w gminach powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020. Łącznie we wszystkich gminach w 2018 roku przyznano 3 322 świadczenia, w 2019 roku – 3 541, natomiast w 2020 roku ich liczba kształtowała się na poziomie 3 644 świadczeń. Na przestrzeni omawianych lat liczba wypłaconych zasiłków uległa wzrostowi o 9,7%.

Tabela 42. Liczba udzielonych świadczeń – zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	188	221	229
gmina Bytnica	232	254	255
gmina Gubin	404	407	424
miasto Gubin	1 037	1 089	1 195
gmina Krosno Odrzańskie	1 086	1 124	1 078
gmina Bobrowice	127	163	124
gmina Dąbie	248	283	339
ŁĄCZNIE	3 322	3 541	3 644

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin Powiatu z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby kształtowała się na poziomie 658. Na przestrzeni lat 2018-2020 nastąpił ich znaczny spadek – w stosunku do 2018 roku o 12,7%. Szczegółowe dane statystyczne dla poszczególnych gmin powiatu krośnieńskiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 43. Liczba rodzin z terenu gmin wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego, którym została udzielone pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	19	18	12
gmina Bytnica	65	54	44
gmina Gubin	58	59	57
miasto Gubin	302	315	303
gmina Krosno Odrzańskie	251	229	179
gmina Bobrowice	11	16	11
gmina Dąbie	48	48	52
ŁĄCZNIE	754	739	658

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

MIEJSKI ZESPÓŁ ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W mieście Zielona Góra funkcjonuje Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, mający na celu ustalanie niepełnosprawności dla celów pozarentowych. Dla dzieci do 16 roku życia Zespół wydaje orzeczenia o niepełnosprawności, natomiast dla osób powyżej 16 roku życia wydawane są orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Na terenie powiatu krośnieńskiego nie funkcjonuje Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, dlatego też mieszkańcy powiatu mogą składać wnioski do tego funkcjonującego na terenie miasta Zielona Góra.

REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Osoby z niepełnosprawnościami często czują się wyobcowane i odsunięte od udziału w życiu społecznym. Ograniczenia utrudniające bądź wręcz uniemożliwiające korzystanie z przysługujących im praw do zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi, stanowią problem równie istotny, co trudności z rehabilitacją zawodową.

Wspieranie osób z niepełnosprawnością realizowane jest w dwóch podstawowych obszarach, tj. rehabilitacji społecznej i zawodowej. Rehabilitacją zawodową zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy, natomiast rehabilitacją społeczną – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Środki pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz budżetu Powiatu.

Na rehabilitację społeczną składa się szereg działań, które zmierzają do ograniczenia niedogodności związanych z niepełnosprawnością, a w szczególności:

- ▶ umożliwienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej;
- ▶ współfinansowanie wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz likwidacji barier architektonicznych i technicznych w mieszkaniach i otoczeniu.

**Na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w 2020 roku wydatkowano
2 102 567,10 zł, w tym:**

- ▶ dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej – 1 352 220,10 zł;
- ▶ uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 106 992,00 zł;
- ▶ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się – 36 105 zł;
- ▶ dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością – 15 054,00 zł;
- ▶ dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością na podstawie odrębnych przepisów – 592 196,00 zł³⁹.

Ponadto Powiat realizuje programy celowe, finansowane ze środków

PFRON:

- ▶ „Aktywny Samorząd” – w ramach programu można było ubiegać się o dofinansowanie w następujących formach wsparcia: likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową (likwidacja bariery transportowej, likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, likwidacja barier w poruszaniu się, pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej) oraz pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub policealnej, kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Od 2004 roku na terenie Powiatu funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Wsparcia „Integracja”. Prowadzenie Ośrodka jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez Powiat. W 2020 roku w POW prowadzone zostały następujące treningi:

- ▶ umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej,
- ▶ umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- ▶ umiejętności spędzania wolnego czasu,
- ▶ psychoedukacji,
- ▶ rehabilitacji,
- ▶ zawodowe,
- ▶ zajęcia manualno-plastyczne,
- ▶ motopoznawcze.

Ośrodek oferował również różne formy terapii zajęciowej, dostosowane do możliwości psychofizycznych oraz indywidualnych zainteresowań⁴⁰.

³⁹ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim za 2020 rok.

⁴⁰ Raport o stanie Powiatu Krośnieńskiego za 2020 rok.

W 2020 roku osoby z niepełnosprawnościami mieszkające na terenie Powiatu miały możliwość korzystania z Warsztatów Terapii Zajęciowej. Liczba uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w 2020 roku wyniosła 41 osób, natomiast w Gubinie 25 osób.

Na terenie powiatu krośnieńskiego osoby z niepełnosprawnością mogą korzystać ze wsparcia m.in.:

- ▶ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie,
- ▶ Powiatowego Ośrodka Wsparcia „Integracja”,
- ▶ Warsztatu Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Warsztatu Terapii Zajęciowej w Gubinie,
- ▶ Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krośnie Odrzańskim,
- ▶ Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gubinie,
- ▶ organizacji pozarządowych.

UZALEŻNIENIA

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec jego rozprzestrzenianiu się. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia, natomiast trzeci wskaźnik choroby stanowią zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny⁴¹. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tysięcy, z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 milionów osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 milionów osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 milionów osób.

Poniżej przedstawione zostały miejsca na terenie Powiatu, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia:

- ▶ Ośrodki Pomocy Społecznej,
- ▶ Punkty Informacyjno-Konsultacyjne,
- ▶ Gminne/Miejskie Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ▶ placówki ochrony zdrowia,
- ▶ samopomocowe grupy wsparcia dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- ▶ NZOZ Ośrodek Terapii „HORYZONT BIS”,

⁴¹ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

- ▶ Ośrodek Terapii Grunwald Stanisław Bojkowski,
- ▶ Policja.

W 2020 roku z powodu alkoholizmu z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej korzystało łącznie 216 rodzin, w tym najwięcej z miasta Gubin – 87, z gminy Gubin – 60 oraz z gminy Krosno Odrzańskie – 50 rodzin. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin, którym udzielono pomocy z omawianego powodu łącznie we wszystkich gminach należących do powiatu krośnieńskiego uległa zmniejszeniu. W porównaniu do 2018 roku liczba rodzin spadła o 17,2%, natomiast w porównaniu do 2019 roku zmniejszyła się o 6%.

Tabela 44. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	22	18	10
gmina Bytnica	5	7	8
gmina Gubin	68	65	60
miasto Gubin	97	82	87
gmina Krosno Odrzańskie	67	58	50
gmina Bobrowice	0	0	1
gmina Dąbie	2	0	0
ŁĄCZNIE	261	230	216

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również działania podejmowane przez Gminne/Miejskie Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dane dotyczące realizowanych zadań zawarte są w corocznym Sprawozdaniu z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (typ PARPA-G1).

Z uzyskanych danych wynika, że na terenie powiatu krośnieńskiego w omawianych latach członkowie Gminnych/Miejskich Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili rozmowy m.in. z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin. W 2020 roku na pierwszym miejscu pod względem liczby przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi znalazło się miasto Gubin, gdzie członkowie Komisji podjęli rozmowy z 40 uzależnionymi mieszkańcami oraz 3 członkami rodziny osoby uzależnionej. Szczegółowe dane z tego zakresu przedstawia tabela poniżej.

Tabela 45. Działania Gminnych/Miejskich Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach należących do powiatu krośnieńskiego wobec osób uzależnionych oraz członków ich rodzin w latach 2018-2020

gmina Maszewo	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	20	10	11
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	9	5	3
gmina Bytnica	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	14	11
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	1	1
gmina Gubin	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	8	10	5
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	8	3
gmina Krosno Odrzańskie	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	86	67	27
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	14	25	12
miasto Gubin	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	51	36	40
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	11	9	3
gmina Bobrowice	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	0	6
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	0	0
gmina Dąbie	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	18	20	16
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	6	3

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Na terenie powiatu krośnieńskiego w 2020 roku łącznie funkcjonowały 3 Punkty Informacyjno-Konsultacyjnych – w gminie Maszewo, Bytnica, Gubin.

W zakresie działań Gminnych/Miejskich Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych znajduje się także obszar profilaktyki zachowań ryzykownych. W 2020 roku na terenie gmin powiatu krośnieńskiego zostały poprowadzone następujące działania:

- ▶ W gminie Maszewo odbyły się programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN i IPiN – *Spójrz Inaczej, Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej, Przyjaciele Zippiego, Unplugged*, w których wzięło udział 190 uczniów oraz 10 nauczycieli.
- ▶ w gminie Bytnica przeprowadzone zostały programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN i IPiN – *Debata dot. opóźnienia inicjacji alkoholowej, warsztaty dotyczące przeciwdziałania narkomanii i depresji oraz program Jaś i Małgosia*, w których udział wzięło 200 uczniów, 10 nauczycieli oraz 10 rodziców.
- ▶ w gminie Krosno Odrzańskie odbyły się programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN i IPiN – *Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej, Przyjaciele Zippiego, Spójrz inaczej, Program wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci nieśmiałych oraz Program wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci nie lubianych*, w których udział wzięło 120 uczniów, 7 nauczycieli i 2 rodziców. Na terenie Gminy przeprowadzono również inne programy profilaktyczne, tj. jednorazowe prelekcje, pogadanki, spektakle, imprezy sportowe oraz konkursy, w których udział wzięło 690 uczestników.
- ▶ W gminie Dąbie zostały zrealizowane programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN i IPiN – *Debata oraz Unplugged*, w których udział wzięło 210 uczniów oraz 4 nauczycieli.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W 2020 roku wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do roku 2018 wzrosła w większości gmin powiatu krośnieńskiego, z wyjątkiem gminy Gubin, w której odnotowano spadek o 12,5% oraz miasta Gubin, w którym nastąpił spadek o 1,5%.

Tabela 46. Łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie powiatu krośnieńskiego z podziałem na poszczególne gminy w latach 2018-2020 (w złotych)

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	1 279 717,49	171 228 938,00	1 892 163,10
gmina Bytnica	955 017,00	1 183 994,00	1 423 772,00
gmina Gubin	4 347 690,49	3 917 121,85	3 802 965,84
gmina Krosno Odrzańskie	20 918 484,02	20 552 122,15	21 625 702,38
miasto Gubin	24 890 933,79	26 520 246,1	24 511 289,57
gmina Bobrowice	1 932 385,98	2 521 452,68	2 592 804,94
gmina Dąbie	2 588 269,00	4 449 027,00	4 106 464,00
ŁĄCZNIE	56 912 497,77	230 372 901,80	59 955 161,83

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejna tabela przedstawia liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020. W 2020 roku na terenie Powiatu największa, łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych znajdowała się w gminie Krosno Odrzańskie – 66 punktów, natomiast najmniejsza na terenie gminy Bytnica – 8. W stosunku do poprzednich lat w większości gmin dostrzegalny jest spadek liczby punktów. Szczegółowe dane zawarto w tabeli poniżej.

Tabela 47. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020

gmina Maszewo			
wyszczególnienie	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	15	14	10
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	1	0	0
ŁĄCZNIE	16	14	10
gminy Bytnica			
wyszczególnienie	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	8	7	7
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	1	1	1
ŁĄCZNIE	9	8	8

gmina Gubin			
wyszczególnienie	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	79	80	28
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	16	16	8
ŁĄCZNIE	95	96	36
gmina Krosno Odrzańskie			
wyszczególnienie	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	49	47	47
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	24	22	19
ŁĄCZNIE	73	69	66
miasto Gubin			
wyszczególnienie	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	42	124	39
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	26	48	19
ŁĄCZNIE	68	172	58
gmina Bobrowiec			
wyszczególnienie	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	12	12	11
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	6	5	5
ŁĄCZNIE	18	17	16
gmina Dąbie			
wyszczególnienie	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	19	19	19
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	8	7	7
ŁĄCZNIE	27	26	26

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające je na szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminach powiatu krośnieńskiego zajmują się Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- ▶ jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- ▶ gminnych/miejskich komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ▶ Policji,
- ▶ oświaty,
- ▶ ochrony zdrowia,
- ▶ organizacji pozarządowych.

Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie powiatu krośnieńskiego mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie:

- ▶ Ośrodki Pomocy Społecznej,
- ▶ Punkty Informacyjno-Konsultacyjne,
- ▶ Gminne/Miejskie Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ▶ placówki ochrony zdrowia,
- ▶ Policja,
- ▶ Zespoły Interdyscyplinarne,
- ▶ placówki oświatowe,
- ▶ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim.

W 2020 roku z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie powiatu krośnieńskiego z powodu przemocy w rodzinie skorzystały łącznie 2 rodziny, w 2019 roku – 5, natomiast w 2018 roku – 11. W 2020 roku rodziny korzystająca z pomocy OPS z tego powodu zamieszkiwały tylko gminę Krosno Odrzańskie (2 rodziny). Na przestrzeni omawianych lat dostrzec można spadek łącznej liczby rodzin w Powiecie, które otrzymały pomoc z powodu przemocy w rodzinie, a w stosunku do 2018 roku ich liczba zmalała blisko pięciokrotnie.

Tabela 48. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	0	0	0
gmina Bytnica	0	0	0
gmina Gubin	0	1	0
miasto Gubin	1	0	0
gmina Krosno Odrzańskie	10	4	2
gmina Bobrowice	0	0	0
gmina Dąbie	0	0	0
ŁĄCZNIE	11	5	2

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

GMINA KROSNO ODRZAŃSKIE

W 2020 roku formularz „Niebieska Karta” sporządzono w 33 rodzinach, w tym w 7 rodzinach kontynuowano procedurę, z kolei w 3 rodzinach sporządzono po 2 nowe formularze. W 2020 roku funkcjonariusze policji sporządzili 30 formularzy „Niebieska Karta – A”, natomiast pozostałe 3 założone zostały przez pracowników socjalnych.

GMINA MASZEWO

W 2020 roku w 10 rodzinach prowadzona była procedura „Niebieskie Karty”, natomiast w 7 rodzinach procedura została zakończona z powodu ustania przemocy oraz braku zasadności podejmowania działań Zespołu Interdyscyplinarnego. W omawianym roku odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zostało zwołanych 7 spotkań grup roboczych. Wypełniono wówczas 5 formularzy „Niebieska Karta – A”, z czego 4 przez policję, natomiast 1 przez pracowników pomocy społecznej. W omawianym roku wszczęto 2 nowe procedury „Niebieskie Karty”.

GMINA BYTNICA

W 2020 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było 6 rodzin. Do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wpłynęło 6 formularzy „Niebieska Karta – A” (dot. wszczęcia procedury w stosunku do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz podjęcie działań w stosunku do osób pokrzywdzonych), z czego: 5 z Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim. W trakcie realizacji było 11 procedur „Niebieskie Karty”, z czego zakończono 7.

GMINA GUBIN

W 2020 roku odbyło się 10 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, a jego pomocą objęto 16 osób. Procedurą „Niebieskie Karty” objęto 7 rodzin. Zakończono 6 procedur, z czego 3 z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz 3 ze względu na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

MIASTO GUBIN

W 2020 roku na terenie miasta Gubin, pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych objęto 9 rodzin, łącznie 26 osób. Prowadzonych było 9 procedur „Niebieskie Karty”. Utworzono 24 grupy robocze powołane do realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie. W roku 2020 zakończono 7 procedur „Niebieskie Karty”.

GMINA BOBROWICE

W 2020 roku odbyło się 9 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast grupa robocza spotkała się 6 razy. Zrealizowano działania w dwóch rodzinach z roku 2019, w których procedura „Niebieskie Karty” została zakończona na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Łączna liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 35.

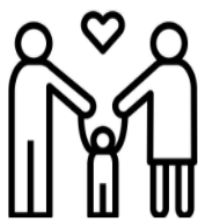
GMINA DĄBIE

W 2020 roku wpłynęło do Zespołu Interdyscyplinarnego 7 formularzy „Niebieska Karta – A”, z czego 1 będący kontynuacją procedury, w których podjęto działania interwencyjne, 3 sprawy skierowano do prokuratury, pozostałe monitorowano. Zakończono 1 procedurę „Niebieskie Karty”, na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny odbył 4 posiedzenia, natomiast grupa robocza spotkała się 5 razy. Łączna liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 9.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Krośnieńskim na lata 2018-2022 został przyjęty Uchwałą Nr II/23/2018 Rady Powiatu Krośnieńskiego z dnia 13 grudnia 2018 roku. Realizowany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim, we współpracy z samorządami lokalnymi, jednostkami oświatowymi, ochroną zdrowia, organizacjami pozarządowymi, Policją oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2020 roku nie realizowano programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy z powodu niewystarczającej liczby chętnych osób.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócić rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Powiatu w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny.

Na poziomie gmin główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Poniższa tabela prezentuje liczbę udzielonych świadczeń rodzinom w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego z podziałem na liczbę dzieci w 2020 roku. Jak wynika z przedstawionych danych, w gminie Dąbie przyznano największą ilość świadczeń – ich liczba wyniosła 8 061, główną grupę beneficjentów stanowiły rodziny z trojgiem dzieci. Znacząca liczba świadczeń została przyznana również w gminie Gubin (7 017 świadczeń). Prezentowane dane pokazują, że najmniejszą liczbę świadczeń przyznano rodzinom zamieszkującym gminę Maszewo – ich liczba wynosiła 1 144. W Powiecie najwięcej świadczeń zostało przyznanych rodzinom, w których wychowuje się czworo i więcej dzieci (13 444), natomiast najmniej, gdzie jest jedno dziecko (3 968).

Tabela 49. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w gminach należących do powiatu krośnieńskiego w 2020 roku (liczba świadczeń)

typ rodziny	jedno dziecko	dwoje dzieci	troje dzieci	czworo i więcej dzieci	ŁĄCZNIE
gmina Maszewo	312	156	309	367	1 144
gmina Bytnica	597	1 445	1 270	1 355	4 667
gmina Gubin	705	1 175	3 015	5 137	7 017
miasto Gubin	710	1 870	1 248	1 737	5 565
gmina Krosno Odrzańskie	725	848	664	1 784	4 021
gmina Bobrowice	121	0	299	945	1 365
gmina Dąbie	798	2 467	2 677	2 119	8 061
ŁĄCZNIE	3 968	7 961	6 467	13 444	31 840

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2020 z omawianych świadczeń skorzystały łącznie 364 osoby. W stosunku do roku 2018 oznacza to znaczący spadek o 18,6%. Najwięcej osób objętych wsparciem zamieszkiwało gminę Krosno Odrzańskie (34,6% wszystkich świadczeniobiorców), miasto Gubin (30,5%) oraz gminę Gubin (13,5%). Warto zwrócić uwagę na to, że w porównaniu do 2018 roku liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w większości gmin Powiatu uległa zmniejszeniu (z wyjątkiem gminy Bobrowice, w której można zaobserwować minimalny wzrost oraz gminy Maszewo, gdzie liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia utrzymywała się na takim samym poziomie). Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje poniższa tabela.

Tabela 50. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2018-2020 z podziałem na poszczególne gminy należące do powiatu krośnieńskiego

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	16	18	18
gmina Bytnica	17	13	12
gmina Gubin	67	54	49
miasto Gubin	136	120	111
gmina Krosno Odrzańskie	154	137	126
gmina Bobrowice	15	9	10
gmina Dąbie	43	44	38
ŁĄCZNIE	448	395	364

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa spadkowi w większości gmin powiatu krośnieńskiego. Wyjątek stanowią gminy Maszewo i Bobrowice, w których można zaobserwować niewielki wzrost liczby rodzin otrzymujących pomoc z omawianego powodu. Łączna liczba świadczeniobiorców w ciągu omawianych lat zmniejszyła się z 347 w 2018 roku do 295 w 2020 roku, czyli o 14,9%. Rozpatrując liczbę rodzin, którym udzielona została pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego z podziałem na poszczególne gminy Powiatu można stwierdzić, że największy spadek nastąpił w gminie Krosno Odrzańskie (19%) oraz w gminie Bytnica (11%).

Tabela 51. Rodziny, którym zostało udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego we wszystkich gminach należących do powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	29	29	31
gmina Bytnica	110	107	98
gmina Gubin	40	36	29
miasto Gubin	67	68	61
gmina Krosno Odrzańskie	70	66	57
gmina Bobrowice	1	8	4
gmina Dąbie	30	29	15
ŁĄCZNIE	347	343	295

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego pomoc z Ośrodków Pomocy Społecznej otrzymało łącznie 295 rodzin zamieszkujących powiat krośnieński, jednakże tylko w gminie Maszewo znajdowała się na pierwszym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie z tego powodu. W pozostałych gminach bezradność opiekuńczo-wychowawcza nie była głównym powodem korzystania ze wsparcia OPS.

Ośrodki Pomocy Społecznej realizują zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159, z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W 2020 roku na terenie całego powiatu krośnieńskiego pracowało 9 asystentów rodziny, w tym po 2 w mieście Gubin i gminie Krosno Odrzańskie. Pozostałe gminy zatrudniały po 1 asystencie. W przedmiotowym roku objęli oni wsparciem łącznie 102 rodziny z powiatu krośnieńskiego, w tym kolejno najwięcej rodzin z miasta Gubin oraz gminy Krosno Odrzańskie – ich liczba wynosiła po 25, z gminy Dąbie – 15, z gminy Gubin – 14. Najmniej rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zamieszkiwało gminę Bobrowice (4 rodziny). W stosunku do 2018 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta nie zwiększyła się w żadnej z analizowanych gmin.

Tabela 52. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020

gmina	2018		2019		2020	
	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin
gmina Maszewo	1	13	1	11	1	13
gmina Bytnica	1	10	1	14	1	6
gmina Gubin	1	17	1	19	1	14
miasto Gubin	2	25	2	32	2	25
gmina Krosno Odrzańskie	2	32	2	31	2	25
gmina Bobrowice	1	8	1	8	1	4
gmina Dąbie	1	14	1	15	1	15
ŁĄCZNIE	9	119	9	130	9	102

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Rodziny z terenu powiatu krośnieńskiego mogą uzyskać specjalistyczną pomoc psychologiczną w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krośnie Odrzańskim oraz Gubinie. W ramach działalności Poradni w 2020 roku prowadzono działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a pomoc skierowana była do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, a także pracowników placówek oświatowych.

W 2020 roku na terenie Powiatu realizowana była bezpłatna pomoc prawna, która odbywała się w 2 punktach, tj. Punkt Prowadzony przez Adwokatów i Radców Prawnych w Krośnie Odrzańskim oraz Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej „CIVIS SUM” – punkt w Gubinie. Dodatkowo w ramach działalności statutowej stowarzyszenie prowadziło nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Zorganizowaną działalność w celach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży prowadzą wszystkie gminy na terenie powiatu krośnieńskiego. Na ich obszarze działają świetlice wiejskie oraz środowiskowe oferujące działalność edukacyjną i wychowawczą.

PROBLEMY ZWIĄZANE Z ZAPEWNIENIEM OPIEKI DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW

Podstawowym celem działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: dzieciom, rodzinom, osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnością, a także zabezpieczenie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.) system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Może być także ustanowiona dla dziecka niedostosowanego społecznie. Rodzina zastępcza w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* „z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji pieczy zastępczej zawodowej, posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny umowę o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej zawodowej”. Umowy zawiera się w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, określonego w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej.

Celami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 przyjętego Uchwałą Nr XXXII/226/2018 Rady Powiatu Krośnieńskiego z dnia 21 czerwca 2018 roku jest:

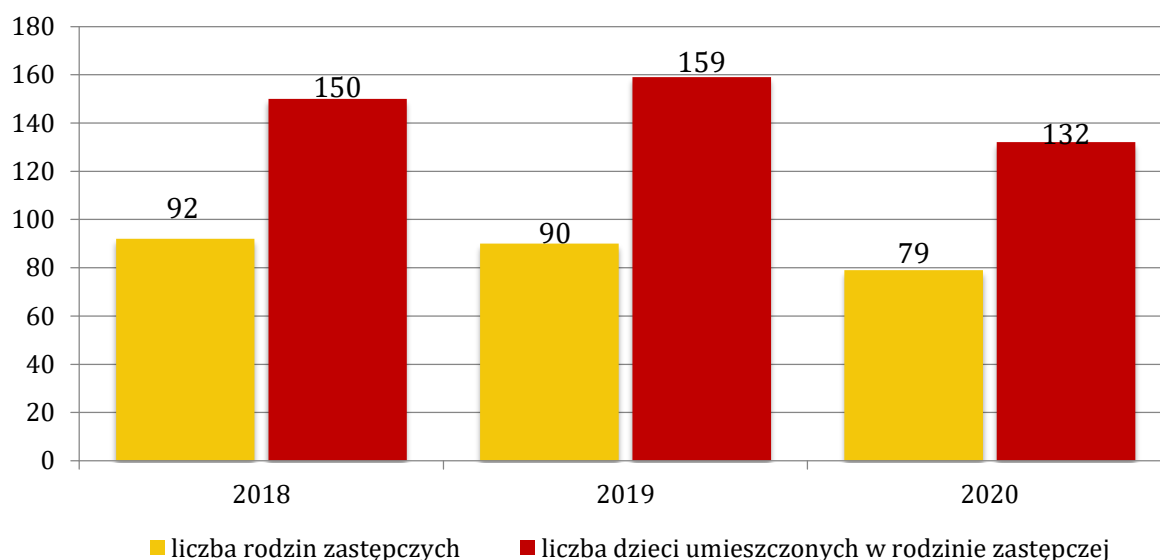
1. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeciwdziałania dysfunkcyjności rodzin biologicznych.
2. Rozwój i wsparcie pieczy zastępczej.
3. Rozwój wolontariatu na terenie Powiatu.
4. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
6. Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu krośnieńskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
7. Promowanie rodzicielstwa zastępczego.

W 2020 roku PCPR prowadziło i finansowało 79 rodzin zastępczych, w tym:

- ▶ 56 spokrewnionych rodzin zastępczych, w których opiekę znalazło 76 dzieci;
- ▶ 17 niezawodowych rodzin zastępczych, w których opiekę znalazło 24 dzieci,
- ▶ 6 rodzin zawodowych oraz Rodzinny Dom Dziecka, w których przebywało 32 dzieci.

W 2019 roku było to 90 rodzin (60 spokrewnionych, 23 niezawodowe i 7 zawodowych), w których wychowywało się 159 dzieci, natomiast w 2018 roku – 92 rodziny (61 spokrewnionych, 25 niezawodowych i 6 zawodowych), w których opiekę znalazło 150 dzieci. Na przełomie omawianych lat liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu ulegała systematycznemu spadkowi. Wahaniom ulegała, natomiast liczba dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych.

Wykres 53. Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci w latach 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z efektów pracy organizatora pieczy zastępczej za 2018, 2019 i 2020 rok

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim w 2020 roku prowadziło kampanię promocyjną zachęcającą kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez rozpowszechnienie informacji ustnych w środowisku lokalnym oraz zamieszczenie informacji na stronie internetowej. Dzięki wspomnianym działaniom w 2020 roku wpłynęło 6 wniosków kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, którym wydano zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

W przypadku wyczerpania możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej jest kierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego lub rodzinnego. Na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonują 2 placówki opiekuńczo wychowawcze: Dom Dziecka w Gubinie oraz Krośnie Odrzańskim.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyszczególnia rodzaje świadczeń przysługujących na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej. Łączny koszt świadczeń w 2020 roku wyniósł 1 001 752,64 zł.

Starosta może przyznać rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka:

- ▶ dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- ▶ jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
- ▶ jednorazowe lub okresowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku rodzinom zastępczym na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł miesięcznie, który w całości finansowany jest z dotacji celowej z budżetu państwa. Łącznie w 2020 roku, do świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, wypłacono 1 358 dodatków wychowawczych na kwotę 676 885,32 zł. Od lipca 2019 roku dodatek wychowawczy przysługuje również dzieciom umieszczonym w pieczy instytucjonalnej. W 2020 roku przyznano im 322 świadczenia na kwotę 157 860,41 zł.

W przypadku wychowanków pieczy zastępczej, którzy wkrótce osiągną pełnoletność opracowywane są Indywidualne Programy Usamodzielnienia (IPU). Usamodzielnienie stanowi długotrwały i wieloaspektowy proces wychowawczy mający na celu wchodzenie wychowanka w dorosłe życie oraz integrację ze środowiskiem. W jego ramach osoba przed osiągnięciem pełnoletności wraz z opiekunem procesu przy wsparciu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej opracowuje indywidualny program usamodzielniania, który określa zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem procesu usamodzielnienia, a także sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia. Posiadanie zatwierdzonego przez dyrektora PCPR Indywidualnego Programu Usamodzielnienia jest warunkiem przyznania osobie usamodzielnianej pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim wspierają wychowanków, pomagają w rozwiązaniu zgłaszanych problemów, załatwianiu spraw urzędowych oraz współpracują ze szkołami, do których uczęszczają. Ponadto współuczestniczą w przygotowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia oraz ich modyfikacji, a także monitorują realizację procesu usamodzielnienia. W zakresie zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim znajduje się także przyznawanie pomocy pieniężnej oraz rzeczowej osobom usamodzielnianym.

W 2020 roku pomocą objęto 19 wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych, którym wypłacono na podstawie decyzji administracyjnej łącznie 95 świadczeń na łączną kwotę 65 494,34 zł, z czego najwięcej świadczeń przyznano na kontynuowanie nauki (10 osób, 86 świadczeń). Pomoc pieniężną w 2020 roku otrzymało również 16 wychowanków z placówek wychowawczych na kwotę 69 164,90 zł. W przypadku tych osób również przyznano najwięcej świadczeń na kontynuowanie nauki (12 osób, 109 świadczeń). Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje poniższa tabel.

Tabela 53. Liczba świadczeń dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w 2020 roku

wyszczególnienie	liczba świadczeń	liczba osób
dane dotycząc wychowanków z rodzin zastępczych		
na kontynuowanie nauki	86	10
na usamodzielnienie	3	3
na zagospodarowanie	6	6
dane dotyczące wychowanków z placówek wychowawczych		
na kontynuowanie nauki	109	12
na usamodzielnieni	2	2
na zagospodarowanie	2	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny za 2020 rok

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem społeczności lokalnej. Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji osób starszych.

W 2020 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 22,1% wszystkich mieszkańców powiatu krośnieńskiego, co oznacza wzrost w stosunku do 2018 roku o 1,6 pp. Największy odsetek seniorów zamieszkiwał w 2020 roku gminę Krosno Odrzańskie (23,7%), natomiast najmniejszy gminę Bytnicę (18,4%).

Tabela 54. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w powiecie krośnieńskim i gminach do niego należących na przestrzeni lat 2018-2020 (w procentach)

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	19,3	20,1	20,9
gmina Bytnica	19,0	18,6	18,4
gmina Gubin	17,4	18,2	18,6
miasto Gubin	21,6	22,4	23,2
gmina Krosno Odrzańskie	22,1	22,8	23,7
gmina Bobrowice	20,9	21,5	21,8
gmina Dąbie	17,3	18,0	18,6
Powiat krośnieński	20,5	21,3	22,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Łączna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia pomocy społecznej we wszystkich gminach powiatu krośnieńskiego kształtowała się w 2020 roku na poziomie 309. Na przestrzeni omawianych lat dostrzegalny jest spadek łącznej liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w powiecie. W 2018 roku – 857, w 2019 roku – 486, natomiast w 2020 roku – 309 osób. Na terenie wszystkich gmin powiatu krośnieńskiego, w stosunku do 2018 roku nastąpił spadek liczby osób, które ukończyły 60 rok życia i korzystały z pomocy OPS.

Tabela 55. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w gminach powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020 (według liczby wypłaconych świadczeń)

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	16	18	14
gmina Bytnica	102	14	15
gmina Gubin	95	120	40
miasto Gubin	173	169	160
gmina Krosno Odrzańskie	322	128	52
gmina Bobrowice	14	14	12
gmina Dąbie	135	23	16
ŁĄCZNIE	857	486	309

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 łącznie we wszystkich gminach powiatu krośnieńskiego przyznano 144 zasiłki pielęgnacyjne osobom, które ukończyły 75 lat. Liczba świadczeń przyznawanych osobom po 75 roku życia w porównaniu do 2018 roku spadła o 7,7%. Najwięcej zasiłków pielęgnacyjnych w 2020 roku przyznano mieszkańcom gmin Gubin, Krosno Odrzańskie oraz miasta Gubin (po 36). W porównaniu do 2019 roku wzrost przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych osobom, które ukończyły 75 lat można zauważyć w gminie Gubin (16,2%). Na terenie pozostałych gmin powiatu krośnieńskiego ich liczba uległa zmniejszeniu lub utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 56. Liczba zasiłków pielęgnacyjnych przyznanych osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach powiatu krośnieńskiego

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	12	12	12
gmina Bytnica	12	12	12
gmina Gubin	23	26	36
miasto Gubin	36	43	36
gmina Krosno Odrzańskie	62	47	36
gmina Bobrowice	6	12	12
Gmina Dąbie	5	0	0
ŁĄCZNIE	156	152	144

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej. Istnieje również możliwość dofinansowań pobytów z budżetu publicznego, o ile dom nie jest związany umową z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajmują się tym odpowiednie jednostki administracyjne Pomocy Rodzinie⁴².

Szczegółowe dane dotyczące odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2018-2020 w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego znajdują się w kolejnej tabeli. Na przestrzeni omawianych lat łączna liczba osób, za które gminy ponosiły odpłatność za pobyt DPS ulegała wahaniom, gdyż od 2018 do 2019 roku zwiększała się, natomiast w 2020 roku nieznacznie zmalała. Z danych statystycznych wynika, że gmina Krosno Odrzańskie ponosiła odpłatność za największą liczbę osób przebywających w DPS (38 osób), natomiast gminy Maszewo, Bobrowice oraz Dąbie na przestrzeni analizowanych lat poniosły odpłatności za najmniejszą liczbę osób.

Tabela 57. Odpłatność poszczególnych gmin powiatu krośnieńskiego za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2018-2020 (liczba osób)

gmina	2018	2019	2020
gmina Maszewo	4	4	5
gmina Bytnica	7	8	7
gmina Gubin	12	13	14
miasto Gubin	26	25	24
gmina Krosno Odrzańskie	33	40	38
gmina Bobrowice	4	5	5
gmina Dąbie	4	4	5
ŁĄCZNIE	90	99	98

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonuje 1 placówka, która świadczy pomoc osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, a jest nią Dom Pomocy Społecznej w Szczawnie. Jest to jednostka stałego pobytu dla mężczyzn przewlekłe psychicznie chorych, którą zamieszkuje 99 mężczyzn.

Uniwersytety Trzeciego Wieku, czyli uczelnie dla osób starszych powstały na gruncie idei *lifelong learning*, czyli uczenia się przez całe życie. Głównym celem powstawania UTW przy uczelniach wyższych i gminach jest ogólne kształcenie seniorów, a tematyka oferowanych zajęć jest różnorodna i zależy od specyfiki podmiotu

⁴² Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).

prowadzącego oraz lokalnych potrzeb. W ramach wykładów, lektoratów językowych, warsztatów, a także wycieczek seniorom umożliwia się wieloaspektowy rozwój w szybko zmieniającym się otoczeniu. Ponadto uczestnicy zajęć zdobywają nowe, praktyczne umiejętności, które mają za zadanie ułatwić im codzienne funkcjonowanie w społeczności, a także są niezbędne do wykonywania pracy zawodowej. Dla seniorów z Powiatu w 2008 roku utworzony został Krośnieński Uniwersytet Trzeciego Wieku. Stanowi on formę edukacji oraz zachowania i zwiększenia sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej, a jego głównym celem jest podejmowanie i rozwijanie społecznych inicjatyw naukowych, oświatowych, kulturalnych, charytatywnych, opiekuńczych, ekologicznych, dotyczących rehabilitacji osób starszych, niepełnosprawnych, a także kultury fizycznej i sportu,

Ponadto na terenie powiatu krośnieńskiego funkcjonują liczne kluby seniora, których celem jest aktywizacja emerytów i rencistów, organizowanie życia kulturalno-towarzyskiego oraz sportowo-turystycznego.

Na terenie Powiatu działalność prowadzi również Stowarzyszenie „Przystań” w Krośnie Odrzańskim. Jego misją jest pomaganie osobom z niepełnosprawnością, osobom starszym, a także rodzinom zastępczym. Członkowie Stowarzyszenia to zespół ludzi pełnych pasji, dla których dobro drugiego człowieka jest na pierwszym miejscu.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Z udostępnionych danych przez Komendę Powiatową Policji w Krośnie Odrzańskim wynika, że w latach 2018-2020 na terenie powiatu krośnieńskiego podjęto 4 030 interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków. W omawianych latach zatrzymane zostały 243 osoby prowadzące pojazd w stanie nietrzeźwości, natomiast liczba zatrzymanych praw jazdy z tego powodu wyniosła 185. Dodatkowo odnotowano również 229 przestępstw przeciwko rodzinie.

Tabela 58. Łączna liczba interwencji oraz przestępstw odnotowanych w latach 2018-2020 na terenie powiatu krośnieńskiego

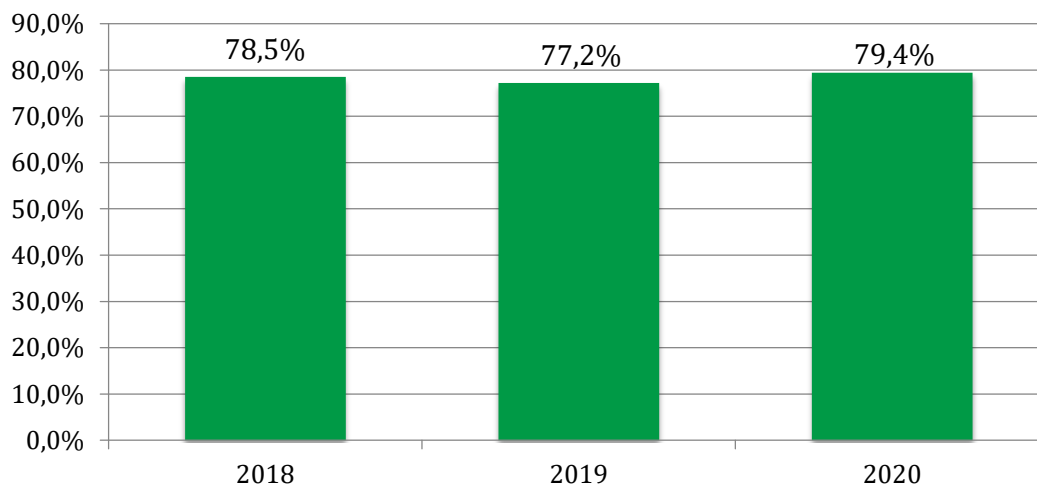
wyszczególnienie	2018-2020
liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu oraz narkotyków	4 030
liczba nietrzeźwych kierujących	243
liczba zatrzymanych praw jazdy	185
liczba przestępstw przeciwko rodzinie	229

Źródło: Dane przekazane przez KPP w Krośnie Odrzańskim

Kolejny wykres prezentuje wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w powiecie krośnieńskim w latach 2018-2020. Z prezentowanych danych wynika, iż jego wysokość w porównaniu do lat poprzednich uległa zwiększeniu. W 2018 roku wskaźnik wykrywalności wynosił 78,5%, w 2019 roku – 77,2%, a w 2020 roku – 79,4%.

Wykres 54. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw na terenie powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Policja poza ściganiem sprawców przestępstw i wykroczeń, realizuje także zadania w obszarze profilaktyki społecznej, skierowanej zarówno do dzieci jak i osób dorosłych. W ramach tego prowadzi systematyczną współpracę z wieloma podmiotami publicznymi i prywatnymi, samorządami, stowarzyszeniami oraz związkami funkcjonującymi na terenie całego Powiatu.

W latach 2018-2020 KPP w Krośnie Odrzańskim realizowała działania profilaktyczne na terenie Powiatu, zaliczyć do nich można m.in.:

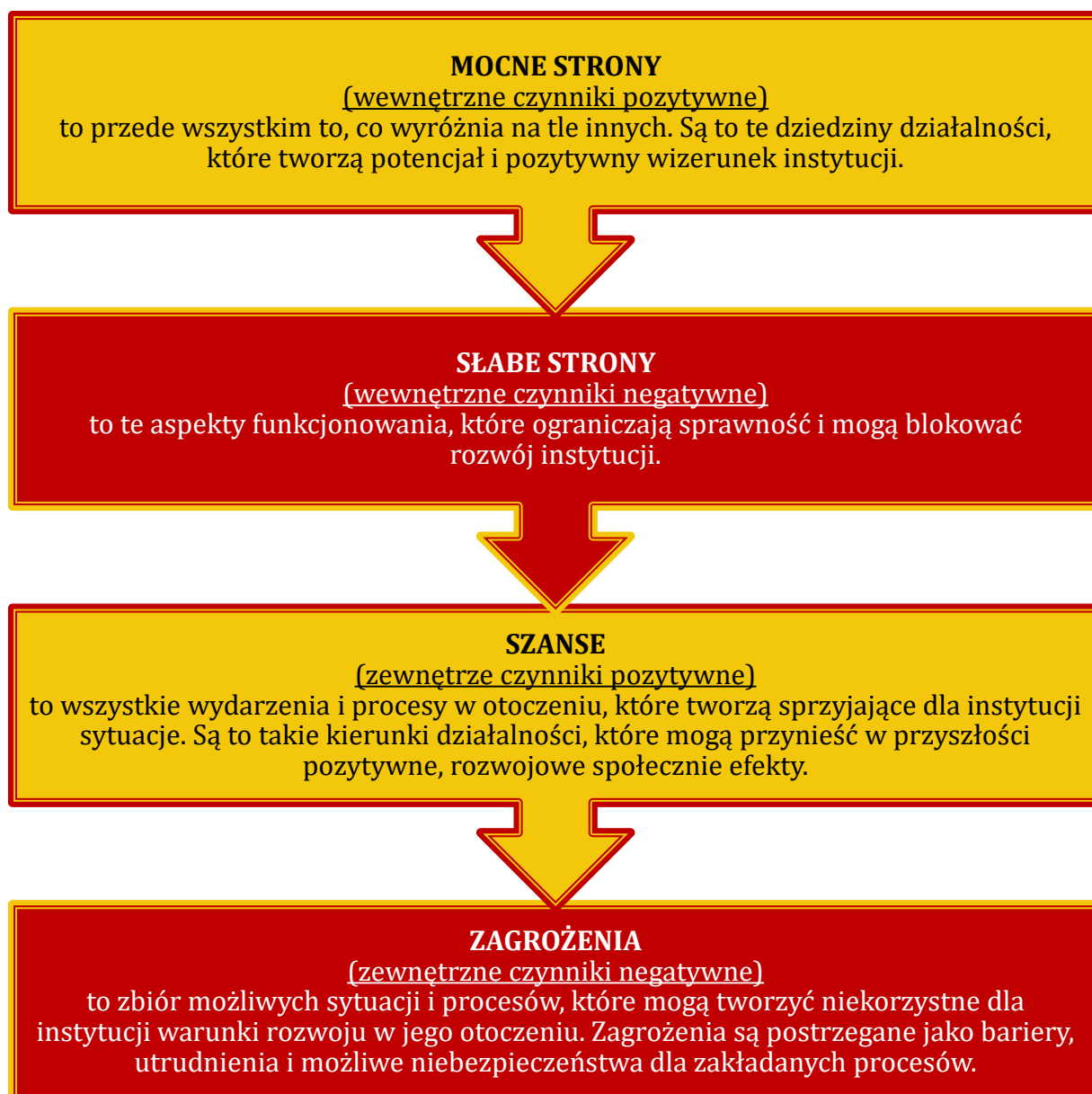
- ▶ Spotkania profilaktyczne z dziećmi w wieku szkolnym przed i w trakcie ferii zimowych (35 spotkań, 691 uczniów).
- ▶ Spotkania profilaktyczne w klasach II-III gimnazjum, w ramach „Lupo”, cyberprzemoc, uzależnienia, odpowiedzialność prawna (22 spotkania, 442 uczniów).
- ▶ Spotkania profilaktyczne w szkołach ponadgimnazjalnych w ramach „Dopalam Się Sobą” oraz „Zapobieganie Handlowi Ludźmi” (2 spotkania, 190 uczniów).
- ▶ Spotkania profilaktyczne w ramach „Międzynarodowego dnia bezpiecznego Internetu 2019” (12 spotkań, 222 uczniów).
- ▶ Udział w festynach, spotkaniach ze społeczeństwem, seniorami (12 spotkań, około 750 uczestników).
- ▶ Spotkania profilaktyczne w szkołach ponadpodstawowych w ramach „Bezpiecznej Młodości” – handel ludźmi, przepisy ruchu drogowego, odpowiedzialność prawna, uzależnienia, cyberprzemoc (34 spotkania, 908 uczniów).

ANALIZA SWOT

Jedną z najczęściej stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. W kolumnie obok przedstawiono sposób w jaki definiowane są grupy czynników w metodzie SWOT.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

- ▶ Wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
- ▶ Funkcjonowanie dużych przedsiębiorstw na terenie Powiatu.
- ▶ Rozwinięta infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna.
- ▶ Rozwinięta oferta edukacyjna.
- ▶ Wzrost liczby lokali socjalnych.
- ▶ Funkcjonowanie licznych organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców Powiatu.
- ▶ Spadek liczby osób długotrwale pobierających świadczenia pomocy społecznej.
- ▶ Funkcjonowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej.
- ▶ Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie dzięki funkcjonowaniu Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych, grup samopomocowych.
- ▶ Funkcjonowanie placówki całodobowej opieki dla osób z przewlekłe psychicznie chorych (DPS).
- ▶ Prowadzenie działalności profilaktycznej dla dzieci i młodzieży w szkołach.
- ▶ Realizacja działań aktywizujących na rzecz bezrobotnych mieszkańców Powiatu.
- ▶ Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.

SŁABE STRONY

- ▶ Spadek liczby mieszkańców na terenie Powiatu w stosunku do roku ubiegłego.
- ▶ Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji wewnętrznych.
- ▶ Wyższa niż w całym województwie lubuskim oraz całej Polsce stopa bezrobocia rejestrowanego.
- ▶ Znaczny wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni ostatnich lat.
- ▶ Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Powiatu.
- ▶ Wzrost osób do 30 roku życia pozostających bez pracy.
- ▶ Znaczący udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle osób pozostających bez pracy.
- ▶ Stosunkowo wysoka liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezdomności.
- ▶ Zbyt mało rodziców objętych działaniami profilaktycznymi związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz zjawiskiem przemocy.
- ▶ Niewystarczający dostęp do klubów samopomocowych dla osób współzależnionych, dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób doznających przemocy w gminach.
- ▶ Niskie kompetencje wychowawcze rodziców i związana z tym konieczność umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
- ▶ Wzrost łącznej wartości sprzedanego alkoholu na terenie Powiatu.
- ▶ Stosunkowo wysoka liczba kierowców zatrzymanych w stanie nietrzeźwości.

- ▶ Wsparcie rodzin poprzez działalność asystentów rodziny.
- ▶ Funkcjonowanie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz placówek wsparcia dziennego.
- ▶ Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie Powiatu.
- ▶ Funkcjonowanie Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Klubów Seniora.
- ▶ Spadek liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.
- ▶ Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.
- ▶ Stosunkowo niska liczba rodzin dotknięta przemocą domową.
- ▶ Wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw na terenie Powiatu.
- ▶ Zapewnienie bezpłatnej pomocy prawnej dla rodzin.

SZANSE

- ▶ Rozwój gospodarczy kraju i regionu.
- ▶ Pozyskanie środków unijnych na rozwój Powiatu.
- ▶ Promocja Powiatu w całej Polsce.
- ▶ Utworzenie nowych miejsc pracy.
- ▶ Utworzenie podmiotów ekonomii społecznej.
- ▶ Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
- ▶ Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- ▶ Intensyfikacja działalności organizacji pozarządowych.
- ▶ Wzrost aktywności i integracji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

ZAGROŻENIA

- ▶ Starzejące się społeczeństwo.
- ▶ Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
- ▶ Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących wsparcia z pomocy społecznej.
- ▶ Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- ▶ Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
- ▶ Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
- ▶ Wzrost bezrobocia wśród kobiet, związany z brakiem możliwości zapewnienia opieki dzieciom do lat 3.

- ▶ Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
- ▶ Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.
- ▶ Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- ▶ Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
- ▶ Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- ▶ Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
- ▶ Utworzenie mieszkań chronionych.
- ▶ Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.
- ▶ Likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania oraz w budynkach użyteczności publicznej.
- ▶ Prowadzenie kampanii promujących społeczeństwo otwarte na osoby z niepełnosprawnościami.
- ▶ Zwiększenie skali problemu przemocy.
- ▶ Niskie zainteresowanie rodzin pełnieniem funkcji rodziny zastępczej.
- ▶ Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
- ▶ Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- ▶ Negatywne konsekwencje pandemii koronawirusa COVID-19, w szczególności związane z zatrudnieniem, poziomem ubóstwa oraz stanem psychospołecznym mieszkańców.
- ▶ Dalszy odpływ młodych ludzi z terenu Powiatu.
- ▶ Wzrost liczby osób spożywających alkohol w sposób problemowy.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów monitorowania i ewaluacji oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Powiatu w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Brzmi ona następująco:

WIZJA

Powiat Krośnieński sprawnie i efektywnie motywuje społeczność lokalną do aktywności społecznej. W oparciu o posiadane zasoby zapewnia wysoką jakość usług, a także prowadzi kompleksowe działania wspierające. Dąży do poprawnego funkcjonowania oraz rozwoju społeczno-zawodowego swoich mieszkańców.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Powiat zmierza. Brzmi ona:

MISJA

Misją Powiatu Krośnieńskiego jest zwiększenie szans indywidualnego rozwoju społecznego mieszkańców, zminimalizowanie występowania problemów społecznych, w tym głównie wykluczenia społecznego, poprzez prowadzenie kompleksowego systemu wsparcia, zorientowanego na przyszłość oraz współdziałanie.

KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania. Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

Cel strategiczny nr 1

- Zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia.

Cel strategiczny nr 2

- Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.

Cel strategiczny nr 3

- Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi pełne włączenie społeczne i aktywizację ich w lokalnej społeczności oraz na rynku pracy.

Cel strategiczny nr 4

- Zwiększenie świadomości mieszkańców Powiatu z zakresu zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych, a także promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia.

Cel strategiczny nr 5

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz poprawa skuteczności zabezpieczenia osób jej doświadczających.

Cel strategiczny nr 6

- Wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich, poprzez doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów oraz rozszerzenie działalności systemu w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel strategiczny nr 7

- Polepszenie warunków życia osób w wieku senioralnym, a także umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

UBÓSTWO

Obszary problemowe:

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ▶ ubóstwo jako jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej w gminach powiatu krośnieńskiego;
- ▶ ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- ▶ ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych;
- ▶ przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności;
- ▶ występowanie zjawiska bezdomności na terenie Powiatu.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia.

Cel operacyjny nr 1					
Wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej mieszkańców Powiatu.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Powiatu.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	2021-2030	PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	2021-2030	OPS, placówki oświatowe	Budżety Gmin
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	2021-2030	OPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa
Udzielanie wsparcia osobom bezdomnym w celu ochrony ich życia i zdrowia, w postaci schronienia oraz posiłku.	Zapewnienie osobom bezdomnym podstawowych warunków do egzystencji.	Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej, w tym ze schronienia i posiłku.	2021-2030	OPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Cel operacyjny nr 2

Prowadzenie działań integrujących społeczność lokalną, a także zapewnienie osobom wykluczonym możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	2021-2030	PCPR, OPS, PPP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa

Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przewyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Wychodzenie osób i rodzin z ubóstwa oraz włączanie ich w społeczność lokalną.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przewyciężaniu trudnej sytuacji.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Kształtowanie wzorców współpracy obywatelskiej przez umożliwienie włączenia się w udzielanie pomocy przez osoby prywatne – organizacja i wspieranie idei wolontariatu.	Zintegrowana społeczność lokalna na terenie Powiatu.	Liczba osób objętych wolontaryjnymi działaniami pomocowymi.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu

BEZROBOCIE

Obszary problemowe:

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ▶ bezrobocie jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w powiecie krośnieńskim;
- ▶ znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych, osób pozostających bez zatrudnienia przed 30 rokiem życia i po 50 roku życia oraz osób posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy;
- ▶ niewielka liczba osób bezrobotnych korzystających z aktywizacji zawodowej.

CEL STRATEGICZNY NR 2

Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.

Cel operacyjny nr 1					
Wspieranie zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy w znalezieniu pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Powiecie.	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą w znalezieniu pracy.	2021-2030	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej w zakresie udzielania aktywnych form wsparcia osobom bezrobotnym poprzez wykorzystanie pracy socjalnej.	Wyższa jakość udzielanego wsparcia w zakresie wychodzenia z bezrobocia.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach w zakresie aktywnych form wsparcia osób bezrobotnych.	2021-2030	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, poprzez dystrybucję ulotek, plakatów i innych materiałów informacyjno-edukacyjnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	2021-2030	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Współpraca z pracodawcami oraz jednostkami oświatowymi w celu dostosowania oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.	Zapewnienie realnych warunków do zatrudnienia na powiatowym rynku pracy.	Liczba podjętych działań we współpracy z jednostkami oświatowymi celem dostosowania oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.	2021-2030	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiającej szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Aktywizacja kobiet na rynku pracy.	Liczba dostępnych na terenie Powiatu miejsc w żłobkach lub klubach dziecięcych.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Prowadzenie diagnozy stanu lokalnego rynku pracy, monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.	Uzyskanie rzetelnych informacji na temat rynku pracy w Powiecie.	Liczba opracowanych diagnoz i monitoringów.	2021-2030	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety Gmin Budżet Powiatu

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Obszary problemowe:

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ▶ niepełnosprawność jako jeden z głównych powodów korzystania w pomocy społecznej w powiecie krośnieńskim;
- ▶ trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych;
- ▶ utrudniony dostęp do rehabilitacji i terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnością, spowodowany trwającą pandemią COVID-19;
- ▶ niska aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnościami wynikająca z niedostosowania miejsc pracy do ich potrzeb.

CEL STRATEGICZNY NR 3

Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi pełne włączenie społeczne i aktywizację ich w lokalnej społeczności oraz na rynku pracy.

Cel operacyjny nr 1					
Zapewnienie dostępu do usług pomocowych osobom z niepełnosprawnością z terenu Powiatu.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnością.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich dostępności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	2021-2030	PCPR, OPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Powiatu PFRON
Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie.	Poprawa dostępności do całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców Powiatu przebywających w Domu Pomocy Społecznej.	2021-2030	samorząd powiatowy	Budżet Powiatu
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	2021-2030	OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu PFRON
Rozwijanie bazy środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, grupy wsparcia, świetlice integracyjne itp.).	Poprawa społecznego i zawodowego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.	Liczba placówek wsparcia dla osób z niepełnosprawnością. Liczba działań wspierających rozwój istniejących placówek wsparcia.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO, POW, WTZ	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów.	Odciążenie opiekunów nieformalnych oraz zapewnienie profesjonalnej opieki osobom z niepełnosprawnością.	Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej. Liczba godzin opieki wytchnieniowej przypadająca na 1 beneficjenta.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu Fundusz Solidarnościowy

Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych z zakresu obsługi i wsparcia osoby z niepełnosprawnością.	Podniesienie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej zajmującej się obsługą i wsparciem osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie usług poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa sytuacji opiekunów osób z niepełnosprawnościami	Liczba osób, którym udzielono porad. Liczba udzielonych porad.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Cel operacyjny nr 2					
Uaktywnienie w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami, a także kształtowanie pozytywnych postaw mieszkańców Powiatu wobec tych osób.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja oraz dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych skierowanych do osób z niepełnosprawnością.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla osób z niepełnosprawnością oraz wzrost ich aktywności społecznej i umiejętności.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych dla osób z niepełnosprawnością. Liczba uczestników.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO, WTZ	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.	Zwiększenie liczby realizowanych projektów na rzecz osób z niepełnosprawnością, w stosunku do lat poprzednich.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników.	2021-2030	PCPR, OPS, POW, NGO, WTZ	Budżety Gmin Budżet Powiatu PFRON

Rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie Powiatu oraz inicjowanie powstawania kolejnych.	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością możliwości pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.	Liczba nowo utworzonych podmiotów ekonomii społecznej. Liczba podjętych działań w kierunku rozwoju istniejących.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Zwiększenie działań mających na celu współpracę z NGO. Zwiększenie działalności NGO w kierunku osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań na rzecz wspierania i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnością we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Likwidowanie barier transportowych, poprzez dostosowywanie pojazdów komunikacji publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz organizowanie dowozu dla dorosłych osób z ograniczoną mobilnością, w szczególności na terenach wiejskich.	Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w przestrzeni publicznej. Zwiększenie ich samodzielności.	Liczba środków transportu przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Liczba osób dorosłych korzystających z dowozu.	2021-2030	samorząd powiatowy	Budżet Powiatu Fundusze Europejskie PFRON
Dostosowywanie ciągów komunikacyjnych (dróg, chodników, przejść dla pieszych itp.), małej architektury oraz budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym słabowidzących.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób z niepełnosprawnością po obiektach infrastruktury powiatowej.	Liczba obiektów infrastruktury powiatowej dostosowanych do potrzeb tej grupy osób.	2021-2030	samorząd powiatowy	Budżet Powiatu PFRON Fundusze Europejskie

Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnością na rynku pracy poprzez ich aktywizację zawodową, tworzenie miejsc pracy chronionej, popularyzację wśród pracodawców zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.	Wyrównanie szans osób z niepełnosprawnością na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.	Liczba zrealizowanych projektów i działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, PUP, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu PFRON Fundusze Europejskie
--	---	--	-----------	--	---

UZALEŻNIENIA

Obszary problemowe:

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ▶ zagrożenie wystąpieniem przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień;
- ▶ brak samopomocowych grup wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym oraz dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym na terenie większości gmin Powiatu;
- ▶ brak funkcjonujących punktów konsultacyjnych na terenie gmin Krosno Odrzańskie, Bobrowice, Dąbie oraz miasta Gubin;
- ▶ niewystarczająca liczba programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonych przez PARPA, ORE, KBdSPN i IPiN.

CEL STRATEGICZNY NR 4

Zwiększenie świadomości mieszkańców Powiatu z zakresu zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych, a także promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia.

Cel operacyjny nr 1 Zwiększenie skuteczności systemu wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodziny.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	2021-2030	PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w gminach: Krosno Odrzańskie, Bobrowice, Dąbie oraz mieście Gubin a także kontynuowanie działalności Punktów w pozostałych gminach na terenie Powiatu.	Dostęp do pomocy i wsparcia rodzinom z problemem uzależnienia.	Liczba funkcjonujących Punktów Konsultacyjnych na terenie Powiatu. Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porady.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, OPS, G/MKRPA, PK	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utworzenie grup samopomocowych skierowanych do dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Zapewnienie wsparcia osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.	Liczba utworzonych grup samopomocowych. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup samopomocowych.	2021-2030	OPS, G/MKRPA, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	2021-2030	OPS, G/MKRPA	Budżety Gmin Budżet Powiatu NFZ

Kontynuacja działalności prowadzonej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej.	Wzrost liczby osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie problemu uzależnień.	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia OIK.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, OPS, G/MKRPA	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Monitorowanie skali problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców Powiatu poprzez działania instytucji na szczeblu gminnym, m.in. G/MKRPA.	Pozyskanie informacji służących zaprojektowaniu odpowiednich działań w zakresie problemu uzależnień na terenie Powiatu.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, OPS, G/MKRPA	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Cel operacyjny nr 2					
Prowadzenie działań profilaktycznych wśród mieszkańców i uczniów oraz wzrost ich świadomości w zakresie zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwoju psychospołecznego uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	2021-2030	G/MKRPA, OPS, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Podjęcie odpowiedzialnych wyborów przez mieszkańców Powiatu.	Liczba działań podjętych w celu promowania wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, G/MKRPA, NGO, KPP	Budżety Gmin Budżet Powiatu

<p>Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie uzależnień.</p>	<p>Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, GKRPA, placówki oświatowe, NGO, świetlice środowiskowe i wiejskie</p>	<p>Budżety Gmin Budżet Powiatu</p>
<p>Podejmowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji w Krośnie Odrzańskim oraz działających w jej ramach posterunków Policji, w zakresie organizowania spotkań, pogadań i lekcji profilaktycznych na temat zagrożeń spożywania alkoholu, w tym w ciąży i w wieku starszym oraz prowadzenia pojazdów pod jego wpływem.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie uzależnień.</p>	<p>Liczba zorganizowanych spotkań/lekcji/pogadań. Liczba osób uczestniczących w nich.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, KPP, placówki oświatowe, NGO</p>	<p>Budżety Gmin Budżet Powiatu</p>

PRZEMOC W RODZINIE

Obszary problemowe:

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ▶ występujący w rodzinach problem przemocy;
- ▶ konieczność zapewnienia schronienia osobom doświadczającym przemocy.

CEL STRATEGICZNY NR 5

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz poprawa skuteczności zabezpieczenia osób jej doświadczających.

Cel operacyjny nr 1 Pobudzanie społecznej odpowiedzialności wśród mieszkańców wobec osób stosujących i doznających przemoc oraz prowadzenie działań profilaktycznych.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przemocy w rodzinie.	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	2021-2030	PCPR, OPS, ZI, OIK	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	2021-2030	PCPR, OPS, G/MKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej na rzecz przeciwdziałania przemocy.	Zapewnienie wielostronnego wsparcia w zakresie przemocy w rodzinie na terenie Powiatu.	Liczba podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy przy współpracy.	2021-2030	PCPR, OPS, G/MKRPA, ZI, NGO, KPP, PPP, PK	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Przełamywanie zмовы milczenia w zakresie przemocy w rodzinie.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	2021-2030	PCPR, OPS, G/MKRPA, ZI, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, KPP, PPP, PK	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Cel operacyjny 2					
Uskutecznienie systemu reagowania i rozwiązywania sytuacji przemocowych w rodzinie, poprzez wprowadzenie specjalistycznego wsparcia.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie wsparcia osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Wzrost liczby zaopiekowanych osób doznających przemocy w rodzinie.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym zostało udzielone wsparcie, na przykład w postaci interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	2021-2030	PCPR, OPS, G/MKRPA, ZI	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	2021-2030	PCPR, OPS, G/MKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Zapewnienie dzieciom doznającym przemocy miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży ochrony przed przemocą w rodzinie.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w związku z przemocą w rodzinie.	2021-2030	PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz monitorowanie ich sytuacji.	Resocjalizacja osób stosujących przemoc.	Liczba osób stosujących przemoc, biorących udział w programach edukacyjno-korekcyjnych. Liczba osób poddanych monitorowaniu.	2021-2030	PCPR, OPS, G/MKRPA	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Liczba grup wsparcia. Liczba uczestników.	2021-2030	PCPR, G/MKRPA, OPS, NGO, ZI	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.	Możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy w zakresie przemocy w rodzinie na terenie Powiatu.	Liczba zrealizowanych szkoleń i superwizji w zakresie przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników.	2021-2030	PCPR, G/MKRPA, OPS, ZI, KPP, PPP	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utworzenie mieszkania chronionego/interwencyjnego.	Zapewnienie schronienia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, poprzez izolację od sprawcy.	Liczba osób doświadczających przemocy, którym udzielono schronienia.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Obszary problemowe:

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ▶ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich;
- ▶ konieczność umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, z powodu niewydolności rodzin biologicznych.

CEL STRATEGICZNY NR 6

Wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich, poprzez doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów oraz rozszerzenie działalności systemu w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel operacyjny nr 1					
Udzielanie wsparcia rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Praca z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku rówieśniczym i szkolnym.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem. Liczba działań podjętych w celu wsparcia rodzin z terenu Powiatu,	2021-2030	PCPR, OPS, PPP, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizacja kampanii informacyjnych dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Powiatu.	Liczba kampanii informacyjnych na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego. Liczba osób uzyskujących pomoc w przypadku doświadczenia problemów.	2021-2030	PCPR, OPS, PPP, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Powiatu.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze. Liczba zorganizowanych warsztatów.	2022, 2024, 2026, 2028, 2030	PCPR, OPS, PPP	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Poszerzenie liczby miejsc w publicznych przedszkolach, funkcjonujących na terenie Powiatu.	Zapewnienie dostępu do nieodpłatnej edukacji i wychowania dla dzieci z terenu Powiatu.	Liczba miejsc w publicznych przedszkolach. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.	2021-2030	samorządy gminne	Budżety Gmin
Organizowanie działań i aktywności mających na celu integrację rodzin, w tym konkursów dla dzieci, festynów i pikników rodzinnych.	Podniesienie poziomu integracji rodzin z terenu Powiatu.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin. Liczba ich uczestników.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, placówki oświatowe, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Wzrost liczby działań skierowanych do rodzin z terenu Powiatu, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.	Poprawa psychospołecznej funkcjonalności rodzin.	Liczba rodzin objętych specjalistycznym poradnictwem.	2021-2030	PCPR, OPS, PPP, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Cel operacyjny nr 2

Rozwój systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wsparcie opuszczających pieczę wychowanków w usamodzielnieniu się.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje rodziców zastępczych i osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą.	Podniesienie poziomu jakości funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba osób biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje. Liczba szkoleń i warsztatów.	2023, 2026, 2029	PCPR, PPP, ROPS	Budżet Powiatu Budżet Województwa

<p>Udzielanie pomocy i wsparcia w usamodzielnieniu się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych (opracowywanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia).</p>	<p>Zapewnienie wychowankom pieczy zastępczej odpowiednich warunków do samodzielnego funkcjonowania.</p>	<p>Liczba wychowanków objętych pomocą i wsparciem w usamodzielnieniu się.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>PCPR, ROPS</p>	<p>Budżet Powiatu Budżet Województwa</p>
<p>Utworzenie mieszkania chronionego dla dorosłych wychowanków pieczy zastępczej.</p>	<p>Zapewnienie dorosłym wychowankom pieczy zastępczej wsparcia i schronienia.</p>	<p>Liczba osób korzystających z mieszkania chronionego.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, ROPS</p>	<p>Budżet Powiatu Budżet Państwa Budżet Województwa</p>
<p>Podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej w celu powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.</p>	<p>Wzmocnienie więzi rodziny.</p>	<p>Liczba działań podjętych we współpracy na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>PCPR, OPS, ROPS</p>	<p>Budżet Powiatu Budżet Województwa</p>
<p>Zapewnianie rodzinom zastępczym i dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych pomocy specjalistycznej oraz pomocy ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.</p>	<p>Ogólna poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających.</p>	<p>Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych, którym udzielono pomocy specjalistycznej. Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>PCPR, ROPS</p>	<p>Budżet Powiatu Budżet Województwa</p>
<p>Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.</p>	<p>Zapewnienie wsparcia emocjonalnego dla rodzin zastępczych.</p>	<p>Liczba utworzonych grup wsparcia. Liczba spotkań grup.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>PCPR, OPS, PPP, ROPS</p>	<p>Budżet Powiatu Budżet Województwa</p>
<p>Pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.</p>	<p>Rozwój pieczy zastępczej.</p>	<p>Liczba pozyskanych oraz biorących udział w szkoleniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.</p>	<p>2021-2030</p>	<p>PCPR, OPS, ROPS</p>	<p>Budżet Powiatu Budżet Województwa</p>

Rozwijanie działań wolontaryjnych na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym zawodowym w pracach opiekuńczych i gospodarczych.	Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem w pracach opiekuńczych i gospodarczych. Liczba podjętych działań wolontaryjnych.	2021-2030	PCPR, NGO, ROPS	Budżet Powiatu Budżet Województwa
---	---	---	-----------	-----------------	--------------------------------------

WSPARCIE OSÓB STARSZYCH

Obszary problemowe:

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ▶ stały wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności Powiatu;
- ▶ zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.

CEL STRATEGICZNY NR 7

Polepszenie warunków życia osób w wieku senioralnym, a także umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Cel operacyjny nr 1					
Zapewnienie godnych warunków życia osobom starszym, zaspokajanie ich potrzeb oraz umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturowym.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wsparcie i inicjowanie działań mających na celu aktywizację społeczną i integrację osób starszych (zajęcia sportowe, komputerowe, rekreacyjne, itp.).	Poprawa społecznego funkcjonowania osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach.	2021-2030	OPS, UTW, kluby seniora, DPS, świetlice wiejskie, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Diagnostowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Uzyskanie rzetelnych informacji odnośnie sytuacji i potrzeb seniorów.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.	2021-2030	PCPR, OPS, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.	Wzrost kompetencji opiekunów osób starszych.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla osób starszych.	2022, 2024, 2026, 2028, 2030	PCPR, OPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Fundusze Europejskie

Wspieranie rozwoju i tworzenie miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności (np. Dzielne Domy Pobytu, Kluby Seniora, instytucje kultury).	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba miejsc, w których prowadzone są zajęcia dla seniorów. Liczba uczestników.	2021-2030	PCPR, OPS, DPS, UTW, kluby seniora, świetlice wiejskie, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Współpraca i podejmowanie inicjatyw na rzecz rozwoju Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz promowanie jego działalności wśród osób starszych.	Poszerzenie działalności UTW oraz jego promocja.	Liczba osób uczęszczających na zajęcia UTW.	2021-2030	UTW, PCPR, OPS, kluby seniora, świetlice wiejskie, NGO, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom starszym w pełnieniu obowiązków domowych w formie wolontariatu i solidarności międzypokoleniowej.	Częściowe odciążenie osób starszych w zakresie codziennych czynności życiowych.	Liczba osób działających na rzecz osób starszych w formie wolontariatu.	2021-2030	OPS, PCPR, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Zapewnienie osobom starszym, w szczególności zamieszkującym obszary wiejskie, dostępu do usług opiekuńczych.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa i funkcjonowania osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, OPS, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Rozwój działalności Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie, w tym poszerzenie liczby miejsc.	Zapewnienie całodobowej opieki seniorom z terenu Powiatu jej pozbawionych.	Liczba miejsc w DPS. Liczba osób oczekujących na miejsce w DPS.	2021-2030	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez wspieranie organizacji zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.	Zwiększenie poziomu integracji międzypokoleniowej.	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych. Liczba zorganizowanych zajęć.	2021-2030	PCPR, OPS, placówki oświatowe, UTW, kluby seniora, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poziomu bezpieczeństwa osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ przeprowadzonych warsztatów dla osób starszych.	2021-2030	PCPR, OPS, KPP, UTW, kluby seniora, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 przyniesie:

- ▶ stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- ▶ wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- ▶ poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji;
- ▶ zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców oraz organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- ▶ wzrost atrakcyjności powiatu krośnieńskiego jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia;
- ▶ wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego;
- ▶ wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej;
- ▶ poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Powiecie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależeła będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim.

Tabela 59. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Powiatu Krośnieńskiego o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030”.	IV kwartał 2021 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	IV kwartał 2021 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring Strategii.	Co 2 lata w miesiącu czerwcu od 2023 r. za rok 2021-2022 do 2031 roku
Etap IV	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy.	Sukcesywnie w okresie wdrażania Strategii, czyli od IV kwartału 2021 r. do IV kwartału 2030 r.
Etap V	Podsumowanie i ocena Strategii (ewaluacja ex-post).	I kwartał 2031 r.

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez nią choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki regionalnej i lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 oraz Dyrektora PCPR jako osoba koordynująca prace Zespołu, przy wyborze zadań do realizacji będą brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii Zespół powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Wdrażanie Strategii monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań, natomiast ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów strategii będzie dokonywana co dwa lata w terminie do końca II kwartału na podstawie materiałów sprawozdawczych i innych źródeł, przekazanych od realizatorów merytorycznych poszczególnych celów strategicznych w formie sprawozdania. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie sprawozdania z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 będzie Dyrektor PCPR w Krośnie Odrzańskim.

Wskaźniki stopnia efektywności realizacji Strategii

Celem oceny wdrażanych działań, wykorzystane zostaną wskaźniki społeczne odzwierciedlające ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju, w tym m.in.:

- ▶ dane statystyczne w obszarze dotyczącym ludności – liczba osób korzystających z różnorodnych form wsparcia ze strony jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- ▶ w obszarze dotyczącym rynku pracy – liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w poszczególnych latach,
- ▶ wskaźniki społeczne: liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, liczba inicjatyw społecznych w obszarze aktywizacji i integracji społecznej i zadań zleconych w tym zakresie (grupy wsparcia, rodzinne formy opieki nad dziećmi),
- ▶ wskaźniki ekonomiczne: stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu i wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 60. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2020 roku)	Wartość docelowa (w 2030 roku)
1.	Wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich, poprzez doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów oraz rozszerzenie działalności systemu w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	102	130
		Liczba asystentów rodziny.	9	10
		Liczba rodzin wspierających.	0	2
		Liczba publicznych żłobków.	2	3
2.	Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi pełne włączenie społeczne i aktywizację ich w lokalnej społeczności oraz na rynku pracy.	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z WTZ w Gubinie.	25	25
		Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z WTZ w Krośnie Odrzańskim.	41	41
		Liczba mieszkań chronionych.	0	3
3.	Zwiększenie świadomości mieszkańców Powiatu z zakresu zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych, a także promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia.	Liczba punktów konsultacyjnych.	4	6

4.	Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz poprawa skuteczności zabezpieczenia osób jej doświadczających.	Liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.	0	1
5.	Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.	Liczba szkoleń oraz staży prowadzonych dla osób bezrobotnych.	169	200
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców gmin powiatu krośnieńskiego w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców.	5,0	4,0
6.	Zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia.	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe.	489	485
7.	Polepszenie warunków życia osób w wieku senioralnym, a także umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.	Liczba osób w DPS, za których gminy powiatu krośnieńskiego ponoszą odpłatność.	98	105
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	22,1	22,1

Źródło: opracowanie własne

OCENA RYZYKA

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyka, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030 zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegała okresowym weryfikacjom oraz niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców powiatu krośnieńskiego i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

1. Podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
2. dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
3. podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych oraz podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
4. wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
5. promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
6. doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
7. zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
8. interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi i głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Powiatu, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi wybór priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Mapa powiatu krośnieńskiego	15
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie powiatu krośnieńskiego według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku).....	24
Rysunek 3. Typy diagnozy społecznej.....	43
Rysunek 4. Płeć:	50
Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego	125

SPIS TABEL:

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	8
Tabela 2. Powierzchnia gmin znajdujących się na terenie powiatu krośnieńskiego	16
Tabela 3. Przyrost naturalny w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020 .	18
Tabela 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminach należących do powiatu krośnieńskiego w 2020 roku	18
Tabela 5. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w powiecie krośnieńskim w latach 2018-2020 (w procentach)	19
Tabela 6. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w powiecie krośnieńskim w latach 2017-2020.....	19
Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020.....	23
Tabela 8. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w powiecie krośnieńskim (stan na koniec 2020 roku)	23
Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2017-2019	25
Tabela 10. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w powiecie krośnieńskim, w poszczególnych gminach oraz województwie lubuskim w latach 2017-2019.....	25
Tabela 11. Mieszkania wyposażone w wodociąg i łazienkę w powiecie krośnieńskim z podziałem na poszczególne gminy w 2019 roku (w procentach).....	26
Tabela 12. Infrastruktura i zasoby kulturalne na terenie powiatu krośnieńskiego z podziałem na poszczególne gminy.....	27
Tabela 13. Ludność gmin należących do powiatu krośnieńskiego według edukacyjnych grup wieku w 2020 roku	30
Tabela 14. Wykaz placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy powiatu krośnieńskiego.....	31
Tabela 15. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w powiecie krośnieńskim z podziałem na gminy w 2020 roku	33
Tabela 16. Kadra Ośrodków Pomocy Społecznej w powiecie krośnieńskim w latach 2018-2020.....	37
Tabela 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020.....	38

Tabela 18. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach należących do powiatu krośnieńskiego (w procentach).....	38
Tabela 19. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2018-2020 w gminach należących do powiatu krośnieńskiego.....	39
Tabela 20. Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach należących do powiatu krośnieńskiego.....	39
Tabela 21. Wskaźnik pracy socjalnej w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020 (w procentach).....	40
Tabela 22. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).....	54
Tabela 23. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?.....	54
Tabela 24. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?	55
Tabela 25. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?.....	58
Tabela 26. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?.....	58
Tabela 27. Czy doznał/a Pan/i przykrych konsekwencji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych?	60
Tabela 28. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu 12 miesięcy?	63
Tabela 29. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?	64
Tabela 30. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	65
Tabela 31. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe?.....	66
Tabela 23. Proszę ocenić poziom natężenia niżej wymienionych problemów społecznych na terenie powiatu.	86
Tabela 32. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w gminach wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020	89
Tabela 33. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2020 w gminach powiatu krośnieńskiego	89
Tabela 34. Liczba gospodarstw domowych w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2020.....	91
Tabela 35. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc z powodu bezrobocia w gminach wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020.....	92
Tabela 36. Mieszkańcy powiatu krośnieńskiego i wchodzących w jego skład gmin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2018–2020 oraz ich udział w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym (stan na koniec roku).....	93
Tabela 37. Mieszkańcy powiatu krośnieńskiego będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP na przestrzeni lat 2018-2020.....	93
Tabela 38. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020	94
Tabela 39. Liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezdomności w gminach powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020.....	95

Tabela 40. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	96
Tabela 41. Liczba udzielonych świadczeń – zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2018-2020.....	96
Tabela 42. Liczba rodzin z terenu gmin wchodzących w skład powiatu krośnieńskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2018-2020.....	97
Tabela 43. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020	100
Tabela 44. Działania Gminnych/Miejskich Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach należących do powiatu krośnieńskiego wobec osób uzależnionych oraz członków ich rodzin w latach 2018-2020	101
Tabela 45. Łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie powiatu krośnieńskiego z podziałem na poszczególne gminy w latach 2018-2020 (w złotych).....	103
Tabela 46. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020	103
Tabela 47. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w gminach należących do powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020.....	106
Tabela 48. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w gminach należących do powiatu krośnieńskiego w 2020 roku (liczba świadczeń)	109
Tabela 49. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2018-2020 z podziałem na poszczególne gminy należące do powiatu krośnieńskiego	110
Tabela 50. Rodziny, którym zostało udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego we wszystkich gminach należących do powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020	110
Tabela 51. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem w poszczególnych gminach powiatu krośnieńskiego na przestrzeni lat 2018-2020	111
Tabela 52. Liczba świadczeń dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w 2020 roku.....	115
Tabela 53. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w powiecie krośnieńskim i gminach do niego należących na przestrzeni lat 2018-2020 (w procentach)	116
Tabela 54. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w gminach powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020 (według liczby wypłaconych świadczeń)	117
Tabela 55. Liczba zasiłków pielęgnacyjnych przyznanych osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach powiatu krośnieńskiego.....	117
Tabela 56. Odpłatność poszczególnych gmin powiatu krośnieńskiego za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2018-2020 (liczba osób).....	118

Tabela 57. Łączna liczba interwencji oraz przestępstw odnotowanych w latach 2018-2020 na terenie powiatu krośnieńskiego	119
Tabela 58. Harmonogram wdrażania Strategii.....	149
Tabela 59. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	151

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020.....	16
Wykres 2. Liczba mieszkańców powiatu krośnieńskiego w podziale na gminy w 2020 roku.....	17
Wykres 3. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących powiat krośnieński na przestrzeni lat 2018-2020	17
Wykres 4. Stopa bezrobocia w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020 w porównaniu do województwa lubuskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	20
Wykres 5. Liczba osób pracujących w podziale na płeć w powiecie krośnieńskim na przestrzeni lat 2018-2020	20
Wykres 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2018-2020 w powiecie krośnieńskim.....	22
Wykres 7. Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu krośnieńskiego według danych Narodowego Spisu Powszechnego	29
Wykres 8. Ludność powiatu krośnieńskiego według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku	29
Wykres 9. Liczba pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim na przestrzeni lat 2018-2020	41
Wykres 10. Wiek:.....	50
Wykres 11. Wykształcenie:.....	51
Wykres 12. Miejsce zatrudnienia:.....	51
Wykres 13. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?.....	52
Wykres 14. Stan cywilny:	52
Wykres 15. Jak często spożywa Pan/i alkohol?.....	53
Wykres 16. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?.....	55
Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?....	56
Wykres 18. Jak często w ostatnich 12 miesiącach widział/a Pan/i na terenie Powiatu kobiety w ciąży spożywające alkohol?	56
Wykres 19. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)?.....	57
Wykres 20. Jak często pali Pan/i e-papierosy?	59
Wykres 21. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)?	60
Wykres 22. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?	61

Wykres 23. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?	62
Wykres 24. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?	63
Wykres 25. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby?	65
Wykres 26. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?	66
Wykres 27. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?	67
Wykres 28. Do kogo zwrócił(a)by się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie?.....	68
Wykres 29. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?	69
Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem znalezienie nowej pracy na terenie Powiatu jest:	70
Wykres 31. Jak ocenia Pan/i swoje szanse na rynku pracy w obrębie powiatu?	70
Wykres 32. Z jakich form aktywizacji zawodowej proponowanej przez Urząd Pracy korzystał/a Pan/i do tej pory?	71
Wykres 33. Czy problem ubóstwa jest obecny w Pana/i Powiecie?.....	72
Wykres 34. Czy doświadczył/a Pan/i ubóstwa kiedykolwiek w życiu?	72
Wykres 35. Czy doświadczył/a Pan/i osobiście odrzucenia ze względu na:	73
Wykres 36. Czy w Pana/i środowisku, któreś z niżej wymienionych osób, doznały z powodu swojej sytuacji życiowej wykluczenia/odrzucenia ze społeczności lokalnej?.	74
Wykres 37. Czy ocenia Pan/i swoją okolicę jako bezpieczną?.....	75
Wykres 38. Czy czuje się Pan/i bezpiecznie spacerując w swojej okolicy po zmroku?	75
Wykres 39. Jak często spotyka Pan/i na terenie Powiatu osoby z niepełnosprawnościami?	76
Wykres 40. Czy posiada Pan/i orzeczenie o niepełnosprawności?	77
Wykres 41. Jakie problemy najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne w Pani/a Powiecie?.....	77
Wykres 42. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Powiecie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie?	78
Wykres 43. Jakie problemy według Pana/i dotyczą najczęściej osoby starsze?.....	79
Wykres 44. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?.....	80
Wykres 45. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w powiecie?	80
Wykres 46. Jak ocenia Pan/i jakość usług opieki zdrowotnej na terenie powiatu?	81
Wykres 58. Jak ocenia Pan/i działania powiatu w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego rodzin?.....	82
Wykres 59. Czy na terenie powiatu organizowana jest wystarczająca ilość działań na rzecz integracji rodzin (np. pikniki, festyny)?	83

Wykres 60. Czy na terenie powiatu jest potrzeba prowadzenia zajęć wspomagających umiejętności wychowawcze rodziców?.....	83
Wykres 61. Jakie działania według Pana/i poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w powiecie?.....	84
Wykres 62. Czy korzysta Pan/i ze wsparcia instytucji i organizacji pozarządowych na terenie powiatu?.....	85
Wykres 69. Które z niżej wymienionych obszarów w zakresie usług społecznych powinny być priorytetowo rozwijane i finansowane na terenie Powiatu?.....	87
Wykres 47. Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci w latach 2018-2020.....	113
Wykres 48. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw na terenie powiatu krośnieńskiego w latach 2018-2020.....	120

BIBLIOGRAFIA

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>
2. <https://pl.wikipedia.org/>
3. <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>
4. <https://krosnoodrzanskie.praca.gov.pl/>
5. <https://www.bip.gov.pl/subjects/6179,Starostwo+Powiatowe+w+Kro%C5%9Bnie+Odrza%C5%84skim.html>pa.wyniki.edu.pl
6. Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
7. Jerzy Kwaśniewski, Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych, Uniwersytet Warszawski 2006.
8. Joanna Staręga-Piasek, Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
9. Narodowy Spis Powszechny 2011.
10. Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok.
11. Raport o stanie Powiatu Krośnieńskiego za 2018, 2019, 2020 rok.
12. Ricky W. Griffin, Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa 2004.
13. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok.
14. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim za 2018, 2019 i 2020 rok.
15. Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020
16. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).
18. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Krośnieńskim. Informacja sygnałna 2019 r.

UZASADNIENIE

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030" będzie ważnym elementem polityki społecznej powiatu. Strategia, obok misji i wizji, wyznacza cele krótko i długookresowe oraz definiuje zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na polu pomocy społecznej. Zawarte w niej cele i zadania obrazują pożądaną przyszłą stan przewidziany do osiągnięcia, w terminach objętych planem realizacji.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2030" była poddana konsultacjom społecznym zgodnie z procedurami. Strategia jest dokumentem otwartym, który w wyniku monitoringu i ewaluacji będzie uaktualniany zgodnie z zachodzącymi potrzebami.

W związku z powyższym oraz biorąc pod uwagę określone w ustawie o samorządzie powiatowym zadania z zakresu pomocy społecznej zasadne jest uchwalenie powyższej uchwały.